

Finans- og tolldepartementet
Kap. 1, 20-51, 1600-1670, 3020-3051,
4600-4620, 5331-5341, 5350-5360, 5605-
5606 og 5691-5692

St.prp. nr. 1 (1999-2000)

FOR BUDSJETTERMINEN 2000

Finans- og tolldepartementet

*Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 24. september 1999,
godkjent i statsråd samme dag.*

INNHold

	Side
Oversikt over Finans- og tolldepartementets budsjettforslag	7
1 Innledning til budsjettforslaget fra Finansdepartementet	7
2 Prioriterte oppgaver i år 2000.....	10
3 Garanti- og tilsagnsordninger under Finansdepartementet	14
4 Andre fullmakter	16
5 Forskning og utredning.....	17
6 Miljø- og ressurspørsmål	18
7 Organisasjons- og strukturendringer	19
II Nærmere om budsjettforslaget for år 2000.....	20
Utgifter	
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner.....	24
Kap. <i>Programkategori 00.10 Det kongelige hus.....</i>	<i>24</i>
1 Det kongelige hus	24
<i>Programkategori 00.30 Regjering.....</i>	<i>24</i>
20 Statsministerens kontor.....	24
21 Statsrådet	25
<i>Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner.....</i>	<i>26</i>
41 Stortinget	26
42 Forsvarets ombudsmannsnemnd.....	28
43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen	29
44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.....	29
51 Riksrevisjonen	30
Programområde 23 Finansadministrasjon.....	33
<i>Programkategori 23.10 Finansadministrasjon</i>	<i>33</i>
1600 Finans- og tolldepartementet	33
1602 Kredittilsynet	37
<i>Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon.....</i>	<i>43</i>
1610 Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten.....	47
1616 Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving	53
1618 Skattedirektoratet – skatteetaten	54
<i>Programkategori 23.30 Offisiell statistikk</i>	<i>65</i>
1620 Statistisk sentralbyrå.....	65
<i>Programkategori 23.40 Andre formål.....</i>	<i>72</i>
1632 Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner.....	72
1635 Oppgjør av skattefordelingstvist mv.....	73
1637 EU-opplysning.....	74
1641 Garanti for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbank.....	74

	Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	75
	<i>Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.</i>	75
1650	Statsgjeld, renter m.m.	76
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	77
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning	78
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m.m.	78
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag	79
	<i>Programkategori 24.20 Statlige fordringer, renter og avdrag mv.</i>	80
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	80
	Inntekter	
3020	Statsministerens kontor	25
3021	Statsrådet	26
3041	Stortinget	28
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	29
3051	Riksrevisjonen	31
4600	Finans- og tolldepartementet	37
4602	Kredittilsynet	42
4610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten	53
4618	Skattedirektoratet – skatteetaten	64
4620	Statistisk sentralbyrå	71
5331	Statens grunnkjøpslån	81
5341	Avdrag på utestående fordringer	81
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond	82
5351	Overføring fra Norges Bank	82
5352	Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond	83
5360	Det norske Pengeatteri	83
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83
5606	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	85
5691	Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	85
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	85
	Tilråding	86
	Forslag til vedtak	87

I

OVERSIKT OVER FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTETS BUDSJETTFORSLAG

1. INNLEDNING TIL BUDSJETTFORSLAGET FRA FINANSDEPARTEMENTET

1.1 Virkeområde

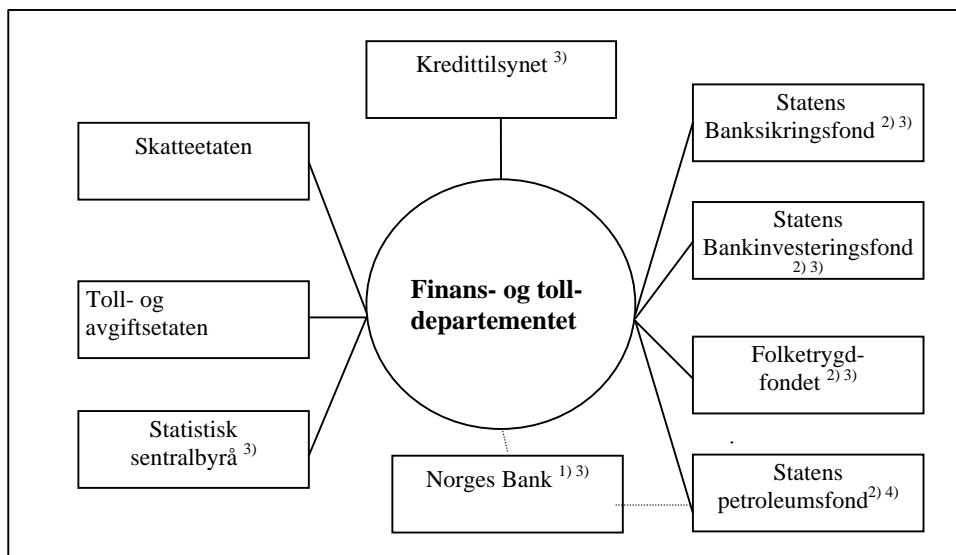
I denne proposisjonen fremmes forslag om utgifter og inntekter under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner, programområde 23 Finansadministrasjon, herunder skatte- og avgiftsadministrasjon, og programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. Ansvaret for bevilgningene, herunder regnskapsavleggelse, under programkategori 00.30 Regjering og 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner tilligger hhv. Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjoner. Av praktiske hensyn føres disse programkategorierne opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløp knyttet til disse områdene tas med i oversikter over bevilgninger på Finansdepartementets område.

1.2 Hovedoppgaver og organisering

Finansdepartementet med underliggende etater har bl.a. et ansvar for å:

- sikre finansieringen av offentlig virksomhet gjennom skatter og avgifter
- koordinere arbeidet med statsbudsjettet
- bidra til et egnet beslutningsgrunnlag for den økonomiske politikken og budsjettarbeidet, og et offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentlig planlegging og privat virksomhet
- bidra til et velfungerende finansmarked

Institusjoner på Finansdepartementets område

1) Ansvarsforholdet mellom Norges Bank og statsmyndighetene bl.a. i budsjettsaker og administrative saker, er regulert ved lov om Norges Bank og pengevesenet av 24. mai 1985.

2) De administrative utgiftene dekkes av fondets inntekter.

3) Virksomhet med eget styre.

4) Statens petroleumsfond administreres av Norges Bank etter nærmere retningslinjer fra Finansdepartementet.

1.3 Utviklingen i norsk økonomi

Regjeringens økonomiske politikk skal legge til rette for arbeid til alle og en forvaltning av naturressurser og miljø som er forsvarlig i et langsiktig perspektiv. Oljeformuen må forvaltes slik at også framtidige generasjoner får nytte godt av den, og slik at det ikke skapes for sterkt press i norsk økonomi. Regjeringen legger vekt på å opprettholde en spredt bosetting og vil gjennom den økonomiske politikken søke å bremse den sentraliseringen som har funnet sted de siste årene.

Velferdssamfunnet skal utvikles videre og bidra til trygghet for alle, og til muligheter til utfoldelse i de ulike fasene av livet. Det skal blant annet sikre gode utdanningstilbud, behandling og pleie ved sykdom og økonomisk trygghet ved alderdom, uførhet og arbeidsledighet. Dette forutsetter en omfattende offentlig sektor der tjenestetilbudet videreutvikles og effektiviseres.

En sterk økonomi er en nødvendig forutsetning for velferdssamfunnet. Den økonomiske politikken må derfor bidra til en stabil økonomisk utvikling med høy sysselsetting og lav arbeidsledighet.

Hovedutfordringen i den økonomiske politikken nå er å få pris- og kostnadsveksten ned på samme nivå som hos våre handelspartnere. Statsbudsjettet for år 2000 må derfor bidra til at veksten i samlet etterspørsel etter varer og tjenester ikke blir for sterk. Dette er nødvendig for å opprettholde høy sysselsetting og lav arbeidsledighet, samt unngå en særnorsk høy rente, i årene framover.

1.4 Hovedtrekk i budsjettforslaget

SAMLEDE UTGIFTER

(i 1 000 kr)

Område	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
00	Konstitusjonelle institusjoner	835 065	865 069	923 553
23	Finansadministrasjon	4 824 642	5 335 400	5 726 100
24	Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	64 291 093	59 666 600	17 467 300
Sum utgifter under Finans- og tolldepartementet		69 950 800	65 867 069	24 116 953

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Det kongelige hus (apanasje), regjeringen og Stortinget med underliggende institusjoner. Forslag til bevilgninger for år 2000 under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner utgjør 923,6 mill. kroner. Bevilgningsforslaget for år 2000 innebærer en økning med 58,5 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett 1999, som tilsvarende 6,8 pst. Forslaget under programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Samlet forslag til bevilgninger for år 2000 under programområde 23 Finansadministrasjon utgjør 5 726 mill. kroner. Dette er en økning på 391 mill. kroner eller 7,3 pst. i forhold til vedtatt budsjett 1999. Av økningen utgjør oppgjør av skattefordelingstvist mv. 124 mill. kroner og økt kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner 18 mill. kroner. Økningen er dessuten relatert til IT-prosjekter og andre tidsavgrensede tiltak, prisjustering og virkningene av lønnsoppgjøret i 1999.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programområdet omfatter utgifter til renter og avdrag på den innenlandske og utenlandske statsgjeld, renter og avdrag på statskassens fordringer og avsetning til Den nordiske investeringsbank. Departementets renter og avdrag på statsgjeld er budsjettet til 17 467 mill. kroner, som er en reduksjon på 42 199 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett 1999. Reduksjonen skyldes hovedsakelig lavere avdrag på statsgjelden. Avdrag på innenlandsk statsgjeld anslås til 2,8 mrd. kroner i år 2000 mot 41,5 mrd. kroner i 1999. Nedgangen skyldes at ingen av statens store avdragsfrie obligasjonslån forfaller i år 2000, mens det forfalt ett i 1999. Finansdepartementets fullmakt til å ta opp innenlandske og utenlandske statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter.

Nærmere om programområde 23

Utgiftene under programområde 23 fordeler seg som følger på programkategorier:

(i 1000 kr)

Kat.	Betegnelse	Regnskap	Vedtatt	Forslag	Pst.
		1998	budsjett 1999	år 2000	endr. 1999/2000
23.10	Finansadministrasjon	276 367	278 350	292 200	5,0
23.20	Skatte- og avgiftsadministrasjon	3 469 249	3 707 050	3 883 000	4,7
23.30	Offisiell statistikk	388 725	388 000	446 900	15,2
23.40	Andre formål	690 301	962 000	1 104 000	14,8
	Sum programområde 23	4 824 642	5 335 400	5 726 100	7,3

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 omfatter driftsbudsjettene for Finansdepartementet og Kredittilsynet. For år 2000 foreslås bevilget til sammen 292,2 mill. kroner. Dette er en økning på 13,9 mill. kroner, dvs. 5,0 pst., i forhold til vedtatt budsjett 1999. Økningen skyldes bl.a. prisjusteringer, virkninger av lønnsoppgjøret i 1999 og avsetninger til tidsavgrensede prosjekter, som arbeid med Langtidsprogrammet og Sysselsettingskommissjonen.

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

Programkategori 23.20 omfatter drifts- og investeringsutgifter til skatteetaten og toll- og avgiftsetaten. For år 2000 foreslås bevilget 3 883 mill. kroner. Dette er en økning på 176 mill. kroner eller 4,7 pst. i forhold til vedtatt budsjett 1999. Forslaget innebærer i hovedtrekk en videreføring av ordinære driftsaktiviteter. Økningen skyldes i hovedsak prisjusteringer, virkninger av lønnsoppgjøret i 1999, store IT-prosjekter i tillegg til utskiftning og oppgradering av IT-infrastrukturen i de to etatene, samt driftsutgifter for IT-systemene.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

For år 2000 foreslås bevilget 447 mill. kroner under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå. Dette er en økning på 58,9 mill. kroner, dvs. 15,2 pst., i forhold til vedtatt budsjett 1999. Forslaget innebærer i hovedtrekk en videreføring av det løpende statistikkarbeidet i forhold til 1999. Økningen skyldes bl.a. avsetning av midler til tidsavgrensede prosjekter som folke- og bolig telling, jordbruks telling, tidsbruksundersøkelse og til deltakelse i samarbeidsprosjekt med skatteetaten og Brønnøysundregistrene angående elektronisk innrapportering fra næringsdrivende. Videre er budsjettanslaget for markedsoppdragsvirksomheten oppjustert, og det er innarbeidet midler til en utvidelse av GAB-registeret (grunneiendom, adresser, bygninger) i forbindelse med folke- og bolig tellingen.

Programkategori 23.40 Andre formål

Programkategori 23.40 omfatter i år 2000 kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende, oppgjør av skattefordelingstvist mv. og tilskudd til EU-opplysning.

For år 2000 foreslås bevilget 1 104 mill. kroner under programkategori 23.40 Andre formål. Økningen skyldes oppgjør av skattefordelingstvist og økt kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner.

UTGIFTER FORDELT PÅ POSTGRUPPER

(i 1 000 kr)

Post- gruppe	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
1-23	Driftsutgifter	4 827 608	5 017 279	5 294 671
30-49	Nybygg, anlegg mv.	123 087	217 890	244 132
50-59	Overføringer til andre statsregnskap	5 000	7 000	7 000
60-69	Overføringer til kommuner	683 301	960 000	1 003 300
70-89	Overføringer til private	18 298 678	18 130 400	14 785 450
90-99	Utlån, avdrag mv.	46 013 126	41 534 500	2 782 400
Sum under Finans- og tolldepartementet		69 950 800	65 867 069	24 116 953

Utgiftene under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner og programområde 23 Finansadministrasjon er i hovedsak administrasjonsutgifter, hvorav driftsutgiftene utgjør ca. 92 pst. under programområde 00 og ca. 77 pst. under programområde 23. Renteutgiftene føres over postgruppe 70-89, mens avdragene føres over postgruppe 90-99.

INNTEKTER

(i 1 000 kr)

Område	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
00	Konstitusjonelle institusjoner	12 447	5 609	8 035
23	Finansadministrasjon	367 056	299 100	333 600
24	Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	10 991 276	15 407 753	20 040 053
Sum inntekter under Finans- og tolldepartementet		11 370 779	15 712 462	20 381 688

Samlede inntekter, eksklusive skatter og avgifter, utgjør 20 382 mill. kroner hvorav 2 397 mill. kroner er renteinntekter. For omtale av statens renteinntekter av statskassens foliokonto og andre fordringer i år 2000, vises det til kapittelomtalen under kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer. Skatter og avgifter omtales i egen proposisjon.

2. PRIORITERTE OPPGAVER I ÅR 2000

Etatene under Finansdepartementet er viktige institusjoner for bl.a. å sikre statens inntekter. Finansdepartementet har derfor i budsjettet for år 2000 prioritert driften av disse etatene slik at aktivitetsnivået i hovedtrekk kan videreføres. I tillegg arbeides det med flere utviklingsprosjekter som har som viktig mål å effektivisere bl.a. kjerneoppgavene som etatene utfører. Nedenfor gis det en redegjørelse for noen større utviklingsprosjekter.

2.1 Utviklingsprosjekter*Elektronisk innrapportering fra næringsdrivende*

Skattedirektoratet samarbeider med Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene om utvikling av en samordnet løsning for elektronisk innrapportering fra næringsdrivende til de tre etatene. Prosjektet er bl.a. et ledd i oppfølgingen av Regjeringens handlingsplan for små bedrifter og Regjeringens satsing på «Et enklere Norge». Elektronisk innrapportering vil gi effektiviseringsgevinster for næringsdrivende og etatene, og skatteetaten vil i større grad gå over til maskinell likningsbehandling av næringsdrivende. Dette vil gi økt kvalitet og effektivitet i likningsbehandling, jf. nærmere omtale av System for likning av næringsdrivende, SLN, under kap. 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten.

Annet utviklingsarbeid på IT-området

Virksomheten i Finansdepartementets underliggende etater preges i stor grad av innhenting, behandling, kontroll, oppbevaring og formidling av informasjon. Disse virksomhetene utfører en stor del av statens innhenting av oppgaver fra personer og næringsliv. Regjerin-

gen foreslår fortsatt å satse på utvikling av nye IT-systemer og IT-baserte arbeidsformer i skatteetaten og i toll- og avgiftsetaten. Investeringene har som mål å effektivisere arbeidet med å utskrive og innkreve skatter, avgifter og toll.

Blant prosjektene som det arbeides med nevnes: System for forhåndsutfylt selvangivelse (PSA), nytt forvaltningssystem for merverdiavgift (MVA3), nytt forvaltningssystem for skatteoppkreving (SKARP) og et System for likning av næringsdrivende (SLN). Det er risiko knyttet til kvalitet, kostnader og framdrift i prosjektene. Toll- og avgiftsetatens hovedprosjekt for effektivisering av arbeidet med innenlandske særavgifter og forbedring av økonomiforvaltningen (TVIST 2000) ble i hovedsak avsluttet i 1998. I forbindelse med folke- og boligtellingsen i år 2000 vil GAB-registeret (grunneiendom, adresser og bygninger) bli oppgradert til å omfatte alle landets boliger samt at det innføres et felles bolignummer i GAB-registeret og Det sentrale folkeregister. På denne måten vil framtidige boligtellinger foretas ved hjelp av etablerte registre og uten skjemabaserte tellinger.

2.2 Andre prioriterte oppgaver

Langtidsprogrammet

Arbeidet med å utforme og samordne Regjeringens økonomiske politikk vil være en hovedoppgave for Finansdepartementet også i år 2000. I tillegg vil arbeidet med Langtidsprogrammet 2002-2005 være sentralt og ressurskrevende.

Langtidsprogrammet er et sentralt politisk dokument, og muliggjør en helhetlig framstilling av Regjeringens viktigste politiske prioriteringer og valg. Programmet vil baseres på omfattende analyser av det økonomiske handlingsrommet på mellomlang og lang sikt, i tillegg til analyser på mer spesifikke temaområder. Dette krever et omfattende utredningsarbeid internt i departementet, i andre departementer og i eksterne forsknings- og utredningsmiljøer både i 1999 og 2000.

Merverdiavgiftsreform

Det har i flere år vært arbeidet med oppfølgingen av NOU 1990:11 Generell merverdiavgift ved omsetning av tjenester. Det arbeides med utformingen av en lovproposisjon med sikte på å fremme denne våren 2000. En slik endring vil gjøre merverdiavgiften mer generell og vil kunne fjerne flere av de vanskelige avgrensninger som består etter gjeldende regelverk.

Flatere skatt

Finansdepartementet vil følge opp NOU 1999:7 Flatere skatt og høringsuttalelsene til rapporten. I denne forbindelse vil også formuesskatten bli vurdert. Departementet tar sikte på å legge fram en stortingsmelding om flatere skatt i løpet av våren 2000.

Endringer i boligbeskatningen

Finansdepartementet arbeider med nytt takseringssystem for boliger og andre endringer i boligbeskatningen. Departementet tar sikte på å fremme saken for Stortinget våren 2000 på grunnlag av Innst.S. nr. 143 (1996-97).

Et viktig ledd i arbeidet med oppfølging av Innst.S. nr. 143 (1996-97) har vært å gjennomføre de beregningene og analysene av fordelings- og provenyeffekter som komitéflertallet ba om i innstillingen. I samarbeid med Statistisk sentralbyrå har departementet foretatt en omfattende datainnsamling og startet beregningsarbeidet. Beregningene og analysene vil bli forelagt Stortinget sammen med andre vurderinger av omlegginger i boligbeskatningen.

Statens petroleumsfond – opprettelse av et miljøfond

I St.meld. nr. 2 (1998-99) Revidert nasjonalbudsjett 1999 presenterte Regjeringen tiltak med sikte på å øke vekten på miljø i forvaltningen av Statens petroleumsfond. Det ble bl.a. lagt opp til at 1 mrd. kroner av fondet skal skilles ut og forvaltes etter særskilte miljøretningslinjer. Størrelsen på miljøfondet skal vurderes på nytt etter tre år, etter en evaluering av resultatene i denne første perioden. Et flertall i Stortinget støttet dette, jf. Budsjettinnst. S. nr. II (1998-99).

Regjeringen skrev i Revidert nasjonalbudsjett 1999 at «Regjeringen legger i utgangspunktet opp til å fastsette mest mulig detaljerte miljøkriterier og å benytte eksterne konsulenter til å vurdere hvilke bedrifter som oppfyller dem». Grunnen til at en ønsker å bruke eksterne konsulenter i dette arbeidet er at arbeidet krever et stort datamateriale når det gjelder miljøinformasjon om enkeltbedrifter. Det vurderes som meget tids- og ressurskrevende å

bygge opp og vedlikeholde slike data internt i departementet. Det vurderes derfor som mest hensiktsmessig å kjøpe slike tjenester fra konsulenter som allerede besitter denne kompetansen. Det tas sikte på å inngå kontrakt med en eller flere eksterne konsulenter tidlig i år 2000. Det vises for øvrig til omtale i St.meld. nr. 1 (1999-2000) Nasjonalbudsjettet 2000.

Nytt økonomireglement for staten

Nytt økonomireglement for staten trådte i kraft 10. januar 1997. I Gul bok er det årlig redegjort for departementenes og underliggende virksomheters tilpasninger til det nye regelverket, jf. Gul bok for år 2000, hvor det bl.a. framgår:

«Erfaringene fra regnskapsavleggelsen for 1998 har avdekket en for dårlig kvalitet på regnskapsarbeidet hos flere statlige virksomheter som dels kan tilskrives svakheter i de regnskapsystemene som er i bruk, og dels manglende kompetanse hos personalet som har ansvaret for regnskapsføringen. Til tross for at statsforvaltningen de siste årene har brukt betydelige ressurser på å styrke økonomiforvaltningen generelt, herunder også regnskapsarbeidet, er kvaliteten i regnskapsføringen ikke god nok på alle områder. Resultatene fra regnskapsarbeidet i 1998 har vist at de siste års satsing på området økonomiforvaltning har vært riktig, men at det også er behov for ytterligere innsats.

Finansdepartementet ser alvorlig på de svakheter som er avdekket i regnskapsarbeidet for 1998, jf. også brev fra Riksrevisjonen av 3.9.99 til statsministeren og finansministeren om disse forholdene. Finansdepartementet vil snarest vurdere ytterligere tiltak for å kunne bistå den øvrige forvaltningen med å få kvaliteten på den statlige økonomiforvaltningen opp på et tilfredsstillende nivå».

Skattefogdkontorene tilbyr økonomitjenester for et stort antall statlige virksomheter. Riksrevisjonen har påpekt mangler ved regnskapsføringen ved enkelte skattefogdkontorer. Skattedirektoratet følger opp kontorene ved bl.a. utarbeiding av veiledning for avstemming av regnskapet, kompetanseoppbygging samt tilføring av økte budsjettmidler for oppretting av nye stillinger. Det vises for øvrig til omtale av Økonomitjenesteprosjektet under kap. 1618.

År 2000-problematikken

Nedenfor gis en orientering om arbeidet med år 2000-problematikken på Finansdepartementets ansvarsområde. Det vises for øvrig til Nærings- og handelsdepartementets, Arbeids- og administrasjonsdepartementets og Justisdepartementets orientering i St.prp. nr. 1 (1999-2000).

IT-systemer er av avgjørende betydning for oppgaveløsningen i Finansdepartementet og underliggende etater. Det samme gjelder for alle virksomheter i bank- og finanssektoren. Avhengigheten er særlig knyttet til følgende områder:

- eget IT- og kommunikasjonsutstyr
- egne IT-anvendelser og fagsystemer
- IT-systemer og anvendelser i andre virksomheter det samhandles med
- bygningsinterne systemer med integrerte IT-løsninger
- infrastrukturleveranser (strøm, vann, tele o.l.)

IT-systemer og integrerte IT-systemer inngår på alle områdene. I 1998 og tidligere ble det foretatt risikovurderinger for å prioritere utbedringstiltak. Ytterligere arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser er på enkelte områder blitt foretatt våren 1999, bl.a. som grunnlag for de beredskapsplaner som er utarbeidet og de som slutføres høsten 1999. De prioriterte systemene er blitt undersøkt og nødvendige utbedringer er foretatt for i størst mulig grad å unngå problemer ved overgangen fra 1999 til år 2000 eller ved tilsvarende datoproblemer.

Finansdepartementet har prioritert to hovedområder:

- virksomheten i Finansdepartementet og underliggende etater
- tilsyn og tiltak overfor norsk bank- og finansvirksomhet

Bank- og finansnæringen har i lang tid arbeidet med tiltak for å sikre fungerende bank- og finansinstitusjoner og elektroniske betalingssystemer. Offentlige tiltak har i første rekke blitt ivaretatt igjennom Kredittilsynet og Norges Bank.

Interne systemer i Finansdepartementet og underliggende etater

Det har vært arbeidet med kartlegging og tiltak gjennom flere år. Det er i senere tid ikke avdekket nye, større problemområder. Hovedoppgavene i avslutningsarbeidet følger derfor i hovedtrekk de planer som tidligere er lagt. Framdriften har vært tilfredsstillende for utskifting, utbedring og testing av de aller fleste interne IT-systemene. Pr. 1. august var de fleste

virksomhetenes enkeltsystemer i en fase der testing pågikk eller der år 2000-kompatible systemer var satt i drift. Noe konverteringsarbeid for statistikkssystemer i Statistisk sentralbyrå og noe utskifting av standard teknisk infrastruktur (PCer og servere) gjensto i skatte- og tolletatene. Noe usikkerhet er fortsatt knyttet til at skatteetaten er avhengig av at IT-systemer hos arbeidsgivere og kommuner fungerer. Mangler på skatteetatens område vil kunne ha umiddelbare konsekvenser. Enkelte forsinkelser i statistikkproduksjonen anses ikke like kritisk og evt. konsekvenser inntre ikke umiddelbart etter 1. januar 2000.

I tillegg til avsluttende testing er hovedarbeidet høsten 1999 rettet mot beredskapsplaner og mot å iverksette nødvendige og tilstrekkelige beredskapstiltak. Skatteetaten hadde i april 1999 utarbeidet grundige beredskapsplaner på linje med de enda mer samfunnskritiske sektorer. De øvrige virksomhetene på Finansdepartementets område, som i hovedsak anses noe mindre kritiske, utarbeider år 2000-beredskapsplaner i løpet av høsten 1999.

Bank- og finanssektoren

Kredittilsynet har som tilsynsorgan for bank- og finanssektoren fulgt år 2000-forberedelsene nøye gjennom flere år. Tilsynet har hatt en pådriverrolle og har fulgt opp tilsynsenhetene med krav om rapportering om framdriften av forberedelsene flere ganger de siste tre årene, senest pr. 30. juni 1999. Kredittilsynets vurdering av år 2000-forberedelsene bygger på stedlige tilsyn og innrapporterte data fra de enkelte institusjonene og forutsetter at opplysningene som rapporteres er i samsvar med de faktiske forhold. Som for annen aktivitet Kredittilsynet fører tilsyn med, ligger det konkrete ansvaret for år 2000-forberedelsene i den enkelte bank, forsikringsselskap osv., mens det er Kredittilsynets oppgave å se til at virksomheten virker på en hensiktsmessig og betryggende måte, herunder også institusjonenes IT-systemer.

De innrapporterte data pr. 30. juni 1999 indikerer en betryggende status for år 2000-forberedelsene i bank- og finanssektoren. Det er ikke avdekket forhold av kritisk karakter, men det er behov for nærmere avklaringer med et fåtall institusjoner. Svarene indikerer at basissystemene vil være operative før, under og etter tusenårsskiftet. Våren 1999 ble det i tillegg utført samlet test av samspillet mellom de ulike delene av finansmarkedets infrastruktur. Ifølge Bankenes Standardiseringskontor ga testene et godt resultat. Enkelte feil ble funnet og rettet og hovedarbeidet ble avsluttet i mai.

Kredittilsynet har i rundskriv til bank- og finansinstitusjonene fastsatt at eksisterende IT-systemer ikke skulle endres etter 1. juli 1999. Nye systemer kunne likevel iverksettes fram til 30. september 1999 dersom de ikke erstattet tidligere løsninger. I perioden 1. oktober 1999 til 1. mars 2000 er alle tilsynsenheter pålagt endringsstopp, med unntak av feilretting og oppfølging av eventuelle offentlige pålegg. Rapporteringen har vært tilnærmet fullstendig, og kun enkelte mindre institusjoner har unnlatt å rapportere iht. Kredittilsynets pålegg.

Norges Bank skal i henhold til sentralbankloven fremme et effektivt betalingssystem innenlands og overfor utlandet. Finansdepartementet ba derfor våren 1999 Norges Bank lede et felles beredskapsarbeid i sektoren knyttet til elektronisk betalingsformidling. Det er etablert en arbeidsgruppe som koordinerer beredskapsplanleggingen og et eget organ for kontinuitet i betalingsformidlingen som kan fatte raske beslutninger dersom kritiske situasjoner skulle oppstå. Beredskapsorganene har bl.a. representanter fra Norges Bank, Kredittilsynet, bankforeningene, Bankenes Betalingssentral og Fellesdata AS. Beredskapsorganene skal sørge for å være koordinert mot sentrale eksterne leverandører på strøm- og teleområdet.

3. GARANTI- OG TILSAGNSORDNINGER UNDER FINANSDEPARTEMENTET**3.1 Garantiordninger – oversikt**

	Utbetalt pga. tap i 1998	Samlet gar- antiansvar 31.12.98	(i 1 000 kr)	
			Samlet full- makt i 1999 for nye og gamle garan- tier	Samlet full- makt i år 2000 for nye og gamle garantier
1. Lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk i Nord-Norge	¹⁾	27 000 ²⁾	50 000	50 000
2. Prosjektinvesteringslån i Den nordiske investeringsbank		3 019 475 ³⁾	2 786 408 ⁴⁾	2 786 408 ⁴⁾
3. Miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank	-	172 672 ³⁾	159 344 ⁴⁾	159 344 ⁴⁾
4. Statsgaranti for Norges Banks garanti overfor Den internasjonale oppgjørsbanken for lån til Brasil	-	380 000 ⁵⁾	410 868 ⁶⁾	410 868 ⁶⁾
Sum garantier under Finansdepartementet	-	3 594 947	3 406 620	3 406 620

1) Dekkes av tapsavsetninger

2) Ekskl. garantier for Norges råfisklag

3) Omregnet fra euro 4. januar 1999 (kurs 8,5550)

4) Omregnet fra euro medio september 1999 (kurs 8,1715)

5) Omregnet fra US dollar 31. desember 1998 (kurs 7,6000)

6) Omregnet fra US dollar medio september 1999 (kurs 7,9013)

3.2 Lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk i Nord-Norge

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 1999 at Finansdepartementet kan stille statsgaranti for lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk i Nord-Norge innenfor en samlet ramme på 50 mill. kroner. I forbindelse med statsbudsjettet for 1996 ble det vedtatt at ordningen skal avvikles gradvis over fem år for Nordland og Sør-Troms.

Omfanget av ordningen med statsgaranterte fiskerilån har de siste årene blitt vesentlig redusert. Selv om garantirammen er redusert, er det imidlertid fortsatt et vesentlig gap mellom rammen og den faktiske utnyttelsen av ordningen. Tabellen nedenfor viser utviklingen i garantirammen og den tildelte kredittgrensen ved inngangen til årene 1995 til 1999.

	(mill. kroner)				
	1995	1996	1997	1998	1999
Tildelt kredittgrense	151	95	29	23	27
Statens garantiramme	300	250	150	150	50

I tillegg til driftskredittene stiller Norges Bank individuell bankgaranti for riktig oppgjør til fiskerne i Norges råfisklags distrikt. Ved utgangen av 1998 var det stilt garanti i favør av Norges råfisklag for 5,2 mill. kroner. I tillegg var det stilt garanti overfor andre råfisklevedrører for 1,3 mill. kroner ved utgangen av 1998.

Ordningen med statsgaranterte fiskerilån skal være en beredskapsordning, og Finansdepartementet foreslår derfor ikke at garantirammen reduseres ytterligere i år 2000. Finansdepartementet vil imidlertid gjennomgå det faktiske behovet for ordningen med sikte på en mulig avvikling fra år 2001, jf. forutsetning i St.prp. nr. 1 (1995-96).

Finansdepartementet vil på denne bakgrunn tilrå at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille statsgaranti i år 2000 for lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk innen en samlet ramme på 50 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak II, pkt. 4.

3.3 Den nordiske investeringsbank*Den nordiske investeringsbanks grunnkapital*

Den nordiske investeringsbanks oppgave er å yte lån og stille garantier til bankmessige vilkår til finansiering av prosjekter i og utenfor Norden. Bankens ordinære utlån omfatter

investeringslån til samarbeidsprosjekter mellom to eller flere nordiske land og finansiering av miljø- og infrastrukturinvesteringer i Norden. Banken kan yte ordinære investeringslån utenfor Norden til prosjekter i industriland som kan ha positive virkninger for Norden. I tillegg yter banken lån til prosjektinvesteringer utenfor Norden (PIL) og miljølån til Nordens nærrområder (MIL), jf. omtale nedenfor.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i år 2000 for Norges andel av NIBs grunnkapital fratrukket innbetalt kapital innen en samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 715 959 651 euro, jf. forslag til romertallsvedtak II, pkt. 3.

Det vises for øvrig til omtale av kap. 1670 post 70 og i St.prp. nr. 1 (1998-99).

Den nordiske investeringsbanks prosjektinvesteringslån (PIL)

Formålet er å støtte nordiske prosjektinvesteringer, dvs. å gi lån til å finansiere eksport av kapitalvarer fra nordiske land til land med relativt god kredittverdighet, først og fremst i Asia, Midtøsten, Sentral- og Øst-Europa, Latin-Amerika og Afrika. Det kan også gis støtte til lokale prosjektkostnader og import fra ikke-nordiske land mv.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i år 2000 for lån fra NIB i forbindelse med PIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak II, pkt. 1. Det vises for øvrig til omtale av avsetning til tapsfond for prosjektinvesteringen under kap. 1670 post 51 og til omtale i St.prp. nr. 1 (1998-99).

Forholdet til økonomireglementet er omtalt under miljølåneordningen nedenfor.

Den nordiske investeringsbanks miljølåneordning (MIL)

Lånene kan etter beslutning fra NIBs styre bevilges til miljøprosjekter av nordisk interesse i Nordens nærrområder. Nordens nærrområder utgjør under ordningen følgende land og regioner: Polen, Kaliningrad-området, Estland, Latvia, Litauen, Nordvest-Russland inkludert St. Petersburg og Den karelske republikk samt Barentsregionen. Miljøprosjekter er av nordisk interesse når de minsker miljøbelastningen til Norden fra nærrområdene.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i år 2000 for lån fra NIB under MIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 19 500 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak II, pkt. 2.

Den nordiske investeringsbank er et fellesnordisk foretagende. Regler for økonomiforvaltningen i den norske statsforvaltningen kan derfor ikke uten videre gjøres gjeldende. Forvaltningen av Norges garantiforpliktelser under MIL-ordningen og PIL-ordningen oppfyller ikke økonomireglementets bestemmelser om forvaltning av statlige garantier. Dette omfatter reglene om at garantiordningen skal være selvfinansierende, at staten skal stille som simpel kausjonist, kravet om lineær nedtrapping av garantiansvaret, pro rata risikofordeling og valutaslag. Departementet vil også peke på at en endring av garantiavtalene fra selvskyldnerkausjon til simpel kausjon vil kunne medføre at NIBs kredittverdighet svekkes. Det legges opp til at dagens ordning videreføres.

Det vises for øvrig til omtale av avsetning til tapsfond for miljølåneordningen under kap. 1670 post 50 og til omtale i St.prp. nr. 1 (1998-99).

3.4 Statsgaranti for Norges Banks garanti overfor Den internasjonale oppgjørsbanken for lån til Brasil

Høsten 1998 inngikk Det internasjonale valutafondet (IMF) avtale om et økonomisk tilpasningsprogram for Brasil for å rette opp ubalansene som hadde oppstått i landets økonomi, særlig det store og økende budsjettunderskuddet. Det samlede finansielle støtteprogrammet på 41,5 mrd. amerikanske dollar ble satt sammen gjennom ulike finansieringskilder, blant annet ved lån fra Den internasjonale oppgjørsbanken (BIS). Finansieringen fra BIS forutsatte at sentralbankene i 20 industriland, herunder Norges Bank, stilte garanti for beløpet. Norges Bank måtte ha en korresponderende statsgaranti for sin del av garantiansvaret. Stortinget vedtok 3. desember 1998 å gi Finansdepartementet fullmakt til å stille statsgaranti med inntil 50 mill. dollar for Norges Banks garanti overfor BIS for lån til Brasil, jf. Innst.S. nr. 42 (1998-99) og St.prp. nr. 28 (1998-99).

Garantirammen var basert på en foreløpig avtale mellom BIS og Norges Bank og svarer til lånebeløpet i garantiavtalen. Norges Bank er imidlertid også ansvarlig for sin forholdsmessige del av eventuelle ubetalte renter. Dette svarer til et tilleggsansvar på 2 mill. dollar. Stortinget vedtok på dette grunnlaget å øke statsgarantirammen til 52 mill. amerikanske dollar, jf. Innst.S. nr. 236 (1998-99) og St.prp. nr. 67 (1998-99).

Lånet som garantiavtalen dekker er gitt under tilsvarende betingelser som benyttes under IMF's såkalte «Supplemental Reserve Facility». Denne låneordningen ble etablert under den finansielle krisen i Sørøst-Asia, og lån har normalt en løpetid på tre til fem år. På dette grunnlag bes det om en videreføring av garantirammen på 52 mill. amerikanske dollar for år 2000, jf. forslag til romertallsvedtak II, pkt. 5.

3.5 Tilsagnsordninger

Tilsagnsordning vedrørende oppfølging av konkursbo

	(i 1000 kr)
	Tilsagn
Utbetalt pga. tap i 1998	587
Samlet ansvar 31.12.1998	5 243
Samlet fullmakt i 1999 for nye og gamle tilsagn	7 000
Fullmakt til nye tilsagn i år 2000	7 000
Samlet fullmakt i år 2000 for nye og gamle tilsagn	19 243

For å sikre og følge opp krav i konkursbo som ledd i det offentlige innkrevarsarbeidet, ble det for 1999 gitt fullmakt til å stille nye betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 7 mill. kroner. Ved utgangen av 1998 forelå betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for i alt 5,2 mill. kroner. Tilsagnsfullmakten er knyttet til kap. 1618 Skattedirektoratet og kap. 1610 Toll- og avgiftsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Tilsagn om betinget dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling gis vanligvis når fortsatt bobehandling antas å kunne tilføre boet aktiva, men hvor det enkelte konkursbo ikke har økonomisk evne til å bære risikoen for kostnadene. I særlige tilfeller gis det også betinget tilsagn til dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling når bl.a. mistanke om økonomisk kriminalitet tilsier at konkursboet forfølger forholdet privatrettslig eller strafferettslig ved å overføre saken til påtalemyndigheten.

I løpet av 1998 ble det gitt nye tilsagn for 4,6 mill. kroner. Tilsagn for 3,3 mill. kroner bortfalt som ikke benyttet, enten fordi boet inngikk forlik eller fikk rettens medhold. Ifølge opplysninger fra skattefogdkontorene ble disse konkursboene tilført til sammen 26 mill. kroner. Tilsagnsordningen medførte samlede utbetalinger av ca. 0,6 mill. kroner til konkursboene.

Erfaring viser at behovet for en ordning som gjør konkursbo i stand til å forfølge mulige omstøtelige forhold mv. definitivt er til stede, og bostyrernes kjennskap til ordningen synes å være økende. Ordningen er derfor med på å motvirke bevisst økonomisk tapping av virksomheter. I tillegg har det offentlige som kreditor fått bedre dekning ved at konkursbo har fått tilbakeført midler ut over hva ordningen har kostet staten.

Av så vel innfordringsmessige som allmennpreventive grunner, anser Finansdepartementet ordningen som viktig. Ansvar for å treffe avgjørelser om nye tilsagn er fra og med 1998 delegert til Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet. Denne ordningen videreføres ved at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet i år 2000 gis fullmakt til å stille nye betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 7 mill. kroner innenfor en samlet fullmakt for nye og gamle tilsagn på 19,2 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak III. Finansdepartementet vil foreta en nærmere fordeling mellom de to direktoratene ut fra forventet behov.

4. ANDRE FULLMAKTER

Uoppklarte differanser og feilføringer hos regnskapsførere og/eller i statsregnskapet

Det oppstår fra tid til annen differanser i regnskapet hos regnskapsførerne. Enkelte av disse differansene blir ikke oppklart til tross for en betydelig innsats i å finne ut av hva de kan skyldes. Det kan også forekomme at beløp blir avvist og postert feil i statsregnskapet og at feilen først oppdages etter at årsregnskapet er avsluttet.

Oppretting av slike feil ved motsatt postering i et senere års regnskap vil pga. ettårsprinsippet medføre at også senere års regnskap blir feil. Etter Finansdepartementets vurdering er det mest korrekt at uoppklarte differanser og andre feil korrigeres i det sentrale statsregnskapet ved posteringer over konto for forskyvninger i balansen. Da vil disse posteringene ikke påvirke bevilgningsregnskapet det året korrigeringen gjøres. Det forutsetter at det skjer etter posteringsanmodning fra vedkommende departement og etter at det i) er gjort det som er mulig for å oppklare differansen og ii) når feilposteringen ikke kan korrigeres på annen måte.

Det må innhentes hjemmel fra Stortinget i den enkelte sak før posteringsanmodning kan sendes Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst.S. nr. 252 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98) å gi Finansdepartementet slik fullmakt for budsjett-/regnskapsåret 1998. Det foreslås at Finansdepartementet gis samme fullmakt for budsjett-/regnskapsåret 2000, jf. forslag til romertallsvedtak VI.

Forskuttering av bidrag til EU-Kommisjonen

Norge deltar gjennom EØS-avtalen i en rekke av EUs programmer i henhold til avtalens del VI om samarbeid utenfor de fire friheter. Norges bidrag til finansieringen av programmene følger av art. 82 og nærmere bestemmelser i protokoll 32, jf. St.prp. nr. 100 (1991-92) Om samtykke til ratifikasjon av Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Midler til dekning av Norges bidrag for det enkelte program bevilges over budsjettet til det ansvarlige fagdepartement, men innbetales som et felles bidrag til EU på en konto i Kommisjonens navn to ganger i året. Av hensyn til koordineringen av innbetalingen anses det som hensiktsmessig at Finansdepartementet forskutterer innbetalingen til Kommisjonens konto mot etterfølgende belastning av de berørte departementer, jf. forslag til romertallsvedtak IV.

Merinntekts-/merutgiftsfullmakt

Statistisk sentralbyrå (SSB) har en eksternt finansiert oppdragsvirksomhet (markedsoppdraget) i tillegg til statsoppdraget. Markedsoppdragsvirksomheten motsvares av tilsvarende inntekter og er spesifisert under utgiftskapittel 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter og under inntektskapittel 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Spesialoppdrag.

Det er knyttet usikkerhet til markedsoppdragets størrelse på det tidspunkt budsjetteringen foretas. På denne bakgrunn foreslås en merinntektsfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak VII. Det er en forutsetning at markedsoppdragsvirksomheten fortsatt skal utgjøre en begrenset del av den totale virksomhet. Departementet vil i tildelingsbrevet til SSB klargjøre nærmere forutsetninger for merinntektsfullmakten.

Folketrygdfondet

Det foreslås en mindre endring i Folketrygdfondets regelverk § 6, der det heter: «Styret skal sørge for at det ved utgangen av hvert kalenderår blir utarbeidet årsberetning og for at det blir satt opp regnskap og balanse i samsvar med grunnsetningene om ordentlig regnskapsføring og med forsiktig og god forretningsskikk. Årsregnskapet skal være underskrevet og ferdig til revisjon innen utgangen av februar måned».

Folketrygdfondet finner at fristen som er angitt i siste setning i denne bestemmelsen ofte kan være vanskelig å overholde. Riksrevisjonen følger en praksis der regnskapet er ferdig revidert forut for styrets godkjenning. Bestemmelsen bør beholdes i følge Riksrevisjonen, men fristen kan utsettes til medio mars.

Siste setning i Folketrygdfondets regelverk § 6 foreslås på denne bakgrunn endret til følgende: «Årsregnskapet skal være ferdig revidert og underskrevet senest 15. mars.», jf. forslag til romertallsvedtak VIII. Denne formuleringen vil også stemme bedre overens med gjeldende praksis for revisjon av regnskapet.

5. FORSKNING OG UTREDNING

FoU-innsatsen under Finansdepartementets område ivaretas i hovedsak av Statistisk sentralbyrå og gjennom Finansdepartementets bevilgning til forsknings- og utredningsoppdrag.

Prioriterte forsknings- og utredningsområder i år 2000 som finansieres fra Finansdepartementets eget driftsbudsjett (kap. 1600 Finans- og tolldepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter) er:

- *Skatteøkonomi*, som omfatter deltakelse i Norges forskningsråds program for Skatteøkonomisk forskning, samt inntekts- og formuesundersøkelser for selskaper og næringsdrivende som gjennomføres av Statistisk sentralbyrå. Programmets innhold har normalt blitt vurdert og justert hvert tredje år, og år 2000 er siste året i en slik treårsryklus. Departementet tar imidlertid sikte på å videreføre programmet for en ny treårsperiode.
- *Makroøkonomisk forskning*, som bl.a. omfatter arbeid for å forbedre det makroøkonomiske modellapparat og statistiske undersøkelser som brukes ved utforming av den økonomiske politikken og i forberedelsene til det nye langtidsprogrammet.

- *Forskning om økonomisk kriminalitet*, for å oppnå økt kunnskap som grunnlag for tiltak mot økonomisk kriminalitet. Forskningen er særlig rettet mot skatte- og avgiftsunndragelser, konkurser, regnskaps- og revisjonsområdet og utviklingen på finans- og verdipapirmarkedet.

Prioriterte områder i år 2000 for forskning og utredning i Statistisk sentralbyrå (ekskl. eksternt finansierte forskningsoppdrag) vil være:

- *Struktur- og næringspolitikk*: En vil fortsette arbeidet med å utnytte disaggregerte, generelle likevektsmodeller til analyser av strukturpolitiske reformer. En vil videre tilpasse modellene bedre til analyse av vekstprosesser.
- *Arbeidsmarkedsanalyser*: Modellapparatet som benyttes til framskrivning av befolkning og arbeidsstyrke samt folketrygdens økonomi, vil bli oppdatert og videreutviklet og benyttet i arbeidet med regjeringens kommende langtidsprogram. Analysene av tilbud og etterspørsel etter ulike typer arbeidskraft vil bli videreført.
- *Ressurs- og miljøøkonomiske analyser*: Analyser av energimarkedene i Norge og betydningen av samspill mellom det norske, nordiske og europeiske energimarkedet er viktig framover. Bedrifters og husholdningers atferd i energimarkedene analyseres. Videre er samspillet mellom internasjonale og nasjonale energimarkeder og miljøutviklingen sentral i forskningen. Studier av betydningen av økonomisk vekst for miljø gitt ulike inntektsnivåer og betydningen av endrede normer for miljøutviklingen vil også bli studert.
- *Utviklingen i levevilkår*: Systemet med rullerende innsamling av samordnet levekårsstatistikk fortsetter, likeså analyser av utviklingen i levekår for enkelte utsatte grupper.
- *Makromodeller*: Arbeidet med å forbedre SSBs makromodeller videreføres, bl.a. med sikte på å gi bedre grunnlag for analyser av mellomlangsigtede balanseproblemer.
- *Økonomisk atferd* for personer, husholdninger og bedrifter studeres på grunnlag av mikrodataba og økonomiske metoder. Studiene anvendes i analyser av miljø-, sysselsetnings-, produktivitets-, skatte- og fordelingsproblemer.
- *Skatter, overføringer, inntektsfordeling og offentlige utgifter*: Statistisk sentralbyrås beregningsopplegg for analyser innenfor disse feltene stilles til disposisjon for regjering og Storting i arbeidet med å utforme bedrifts- og personbeskatningen samt overføringssystemet.
- *Inntektsfordeling*: Arbeidet med analyser av inntektsfordeling vil bli styrket.
- *Analyser av befolkningsutviklingen*: Arbeidet med å revidere modellapparatet for befolkningsframskrivninger fortsettes, bl.a. med sikte på å bedre grunnlaget for forståelsen av framtidig fruktbarhet, dødelighet og flytting. Behovet for endringer i modellapparatet vil vurderes i lys av erfaringene med 1999-framskrivningen.
- *Analyser av økonomisk vekst*: Det legges vekt på å videreføre arbeidet med å beskrive langsigtede vekstprosesser. Arbeidet med studier av betydningen av forskning og utvikling og kunnskapskapital for økonomisk vekst vil bli styrket.
- *Analyser av grensehandelen*: Det er satt i gang en undersøkelse for å kartlegge omfanget og sammensetningen av nordmenns handlereiser til Sverige.

6. MILJØ- OG RESSURSSPØRSMÅL

Finansdepartementet anslår bevilgningene til rene miljøtiltak på sitt område til ca. 12,5 mill. kroner i forslag til statsbudsjett for år 2000. Bevilgningene fordeler seg slik på kapitler:

		(i 1 000 kr)	
Kap.	Betegnelse	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
1600	Finans- og tolldepartementet	1 200	1 200
1620	Statistisk sentralbyrå	6 300	6 300
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	5 000	5 000
	Sum	12 500	12 500

Finansdepartementet

Gjennom arbeidet med den økonomiske politikken vil Finansdepartementet medvirke til at den økonomiske utviklingen skjer på et miljømessig forsvarlig grunnlag. Viktige tiltak og aktiviteter i år 2000 vil være:

- deltakelse i arbeidet med virkemiddelbruken på miljøområdet, blant annet gjennom oppfølging av proposisjonen om grønne skatter og innstillingen om et nasjonalt kvotesystem for klimagasser, som ventes lagt fram ved årsskiftet 1999/2000
- videreføring av arbeidet i internasjonale samarbeidsfora, herunder klimaforhandlingene
- deltakelse i utformingen av virkemidler for å nå Norges forpliktelser i avtalen om reduksjon av utslipp av nitrogenoksider og relaterte stoffer som ventes inngått mellom de europeiske landene i løpet av 1999

Statistisk sentralbyrå

Målet for Statistisk sentralbyrås arbeid med miljø- og naturressursspørsmål er å dekke samfunnets behov for statistikk om naturressurser og miljøpåvirkninger og utnytte statistikken til forskning og analyse om sammenhengene mellom ressursutnyttelse, økonomisk utvikling og miljø.

I 1999 har Statistisk sentralbyrå produsert statistikk over utslipp til luft og vann, og over avfall og gjenvinning. Avfallsregnskapet er bygd ut for nye områder, og rutiner for jevnlig ajourføring er etablert. Oversikter over kostnader, investeringer og gebyrer i avfalls- og avløpssektoren er utarbeidet, og det er også gjennomført undersøkelser om industriens miljøvernkostnader. Arbeidet med det norske miljøregnskapet (NOREEA) som integrerer fysiske miljødata med økonomiske data fra nasjonalregnskapet er videreført. Videre er det etablert en ny registerbasert metode for automatisk avgrensning av tettsteder, og det er produsert statistikk over arealbruk i tettsteder. Nye rutiner for kommune-stat-rapportering gjennom KOSTRA er forberedt. Arbeid med miljøindikatorer ble videreført. Det er gjennomført en analyse av usikkerheten i det norske klimagassregnskapet.

I år 2000 vil Statistisk sentralbyrå videreutvikle miljøstatistikken innenfor områdene miljø og økonomi, avfallsregnskap og utslipp til luft. Arealstatistikken vil bli forbedret, særlig med tanke på å føre et regnskap over tilgang og avgang av arealbrukstyper.

Avsetning til den nordiske investeringsbank

Finansdepartementet fikk fullmakt til å gi garanti for miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank (NIB) innenfor en total ramme på 19,5 mill. ECU ifm. behandlingen av salderingsproposisjonen for 1997. Samtidig ble et risikoavsetningsfond opprettet til dekning av Norges andel av eventuelle tap. Avsetningen til fondet må bevilges over statsbudsjettet, da det ikke innkreves garantiprovisjon eller gebyrer fra NIB, jf. forslag til bevilgning under kap. 1670, post 50 Tapsfond for miljølåneordningen.

7. ORGANISASJONS- OG STRUKTURENDRINGER

I toll- og avgiftsetaten vurderes sammenslåing av enkelte tolldistrikter, som vil gi en mer hensiktsmessig disponering av ressursene. Det vises i den sammenheng til omtale av dette arbeidet under kap. 1610 Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten

I skatteetaten vurderes organiseringen av likningsforvaltningen. Skattedirektoratet har lagt fram en rapport med forslag til valg av ny organisasjonsmodell, som vil gi bedre ressursutnyttelse og økt kvalitet i arbeidet. Rapporten vil bli sendt på høring til berørte instanser. Det vises i den sammenheng til omtale av dette arbeidet under kap. 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten.

I Statistisk sentralbyrå gjennomføres det tiltak for å redusere overtallighet som følge av innføring av ny teknologi i tollbehandlingen. Det vises i den sammenheng til omtale av dette arbeidet under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå.

II

NÆRMERE OM BUDSJETTFORSLAGET FOR ÅR 2000

Oversikt over Finans- og tolldepartementets budsjettforslag fordelt på programområder, programkategorier og kapitler

UTGIFTER

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
0001	Det kongelige hus	24 650	25 600	26 500	3,5
	Sum programkategori 00.10	24 650	25 600	26 500	3,5
0020	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)	39 953	38 848	44 800	15,3
0021	Statsrådet (jf. kap. 3021)	69 142	66 773	71 200	6,6
	Sum programkategori 00.30	109 095	105 621	116 000	9,8
0041	Stortinget (jf. kap. 3041)	464 074	489 482	510 942	4,4
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 545	2 680	3 040	13,4
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)	24 572	20 563	22 971	11,7
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	1 842	2 300	2 400	4,3
0051	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)	208 287	218 823	241 700	10,5
	Sum programkategori 00.40	701 320	733 848	781 053	6,4
	Sum programområde 00	835 065	865 069	923 553	6,8
1600	Finans- og tolldepartementet (jf. kap. 4600)	189 434	186 450	196 900	5,6
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602)	86 933	91 900	95 300	3,7
	Sum programkategori 23.10	276 367	278 350	292 200	5,0
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)	758 195	809 100	823 000	1,7
1616	Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf. kap. 4618)	99 888	0	0	-
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf. kap. 4618)	2 611 166	2 897 950	3 060 000	5,6
	Sum programkategori 23.20	3 469 249	3 707 050	3 883 000	4,7
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)	388 725	388 000	446 900	15,2
	Sum programkategori 23.30	388 725	388 000	446 900	15,2

(i 1000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	683 301	960 000	978 000	1,9
1635	Oppgjør av skattefordelingstvist mv.	0	0	124 000	-
1637	EU-opplysning	2 000	2 000	2 000	0,0
1641	Garantier for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbank	5 000	0	0	-
	Sum programkategori 23.40	690 301	962 000	1 104 000	14,8
	Sum programområde 23	4 824 642	5 335 400	5 726 100	7,3
1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)	16 854 656	18 125 100	14 677 900	-19,0
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	30 457 934	41 509 500	2 757 400	-93,4
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning (jf. kap. 1650, post 89, kap. 5331 og kap. 5606)	83 310	0	0	-
	Sum programkategori 24.10	47 395 900	59 634 600	17 435 300	-70,8
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m.m.	1 423 311	0	0	-
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag	15 471 882	0	0	-
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	0	32 000	32 000	0,0
	Sum programkategori 24.20	16 895 193	32 000	32 000	0,0
	Sum programområde 24	64 291 093	59 666 600	17 467 300	-70,7
	Sum utgifter under Finans- og tolldepartementet	69 950 800	65 867 069	24 116 953	-63,4

INNTEKTER

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
3020	Statsministerens kontor (jf. kap. 20)	204	0	0	-
3021	Statsrådet (jf. kap.21)	396	0	0	-
3041	Stortinget (jf. kap. 41)	6 719	4 729	8 035	69,9
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 43)	532	0	0	-
3051	Riksrevisjonen (jf. kap. 51)	4 596	880	0	-100,0
4600	Finans- og tolldepartementet (jf. kap. 1600)	3 141	0	0	-
4602	Kredittilsynet (jf. kap. 1602)	81 630	91 900	95 300	3,7
4610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)	109 665	93 500	102 000	9,1
4618	Skattedirektoratet - skatteetaten (jf. kap. 1618)	79 121	33 200	46 700	40,7
4620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)	93 499	80 500	89 600	11,3
5331	Statens grunnkjøpslån (jf. kap. 1650 og kap. 5602)	5 294	0	0	-
5341	Avdrag på utestående fordringer	2 190 458	2 334 609	256 623	-89,0
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond	382 000	3 120 000	3 200 000	2,6
5351	Overføring fra Norges Bank	3 810 984	3 400 644	10 685 130	214,2
5352	Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond	0	0	2 754 000	-
5360	Inntekter fra Det norske Penge- lotteri	210 519	0	0	-
5605	Renter av statskassens kontant- beholdning og andre fordringer	3 482 565	5 746 500	2 397 300	-58,3
5606	Renter fra Norges Kommunal- bank av grunnkjøpslån (jf. kap. 1650, post 89, kap. 1651 og kap. 5331)	719	0	0	-
5691	Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	855 247	754 000	695 000	-7,8
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	53 490	52 000	52 000	0,0
Sum inntekter under Finans- og tolldepartementet		11 370 779	15 712 462	20 381 688	29,7

Årsverksanslag pr. 1. mars 1999 på Finansdepartementets område

Kap.	Betegnelse	Årsverksanslag pr. 1. mars 1999
20	Statsministerens kontor	47
21	Statsrådet ¹⁾	80
Sum	Regjering	127
41	Stortinget	410
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd.....	3
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	33
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.....	1
51	Riksrevisjonen	457
Sum	Stortinget og underliggende institusjoner ²⁾	904
Sum	Programområde 00	1 031
1600	Finans- og tolldepartementet	277
1602	Kredittilsynet	141
Sum	Finansadministrasjon	418
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll - og avgiftsetaten	1 681
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten	6 273
Sum	Skatte- og avgiftsadministrasjon	7 954
1620	Statistisk sentralbyrå ³⁾	800
Sum	Offisiell statistikk	800
Sum	Programområde 23	9 172
	Totalt	10 203

Kilde: Statens sentrale tjenestemannsregister, bemanningsoversikt pr. 1. mars 1999.

¹⁾ Opplysninger om årsverksanslagene under Statsrådet er hentet fra Statsministerens kontor.

²⁾ Årsverksanslag under Stortinget og underliggende institusjoner er hentet fra Stortingets administrasjon.

³⁾ Inklusive oppdragsårsverk (eksternt finansiert), jf. omtale under Statistisk sentralbyrå, post 21.

Anslag over antall utførte årsverk er beregnet på grunnlag av innrapportert dellønnsprosent for den enkelte arbeidstaker.

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter i denne proposisjonen Det kongelige hus, Statsministerens kontor, Statsrådet og Stortinget med underliggende institusjoner.

Programkategori 00.10 Det kongelige hus

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
0001	Det kongelige hus	24 650	25 600	26 500	3,5
	Sum programkategori 00.10	24 650	25 600	26 500	3,5

KAP. 1 DET KONGELIGE HUS

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Apanasjer	24 650	25 600	26 500
	Sum kap. 0001	24 650	25 600	26 500

Post 01 Apanasjer

Samlet forslag til bevilgning for år 2000 til apanasjer utgjør 26,5 mill. kroner. Hans Majestet Kongens og Hennes Majestet Dronningens apanasje utgjør 26,27 mill. kroner. Apanasje til Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen utgjør kr. 130 000 og apanasje til Hennes Kongelige Høyhet Prinsessen utgjør kr. 100 000.

Programkategori 00.30 Regjering

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
0020	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)	39 953	38 848	44 800	15,3
0021	Statsrådet (jf. kap. 3021)	69 142	66 773	71 200	6,6
	Sum programkategori 00.30	109 095	105 621	116 000	9,8

KAP. 20 STATSMINISTERENS KONTOR
(jf. kap. 3020)

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	39 953	38 848	43 700
21	Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>	0	0	1 100
	Sum kap. 0020	39 953	38 848	44 800

Bevilgningen under kap. 20 Statsministerens kontor dekker ordinære driftsutgifter for Statsministerens kontor inkludert lønnsutgifter til sjåførene i regjeringens biltjeneste.

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås økt med ca. 2,6 mill. kroner som følge av økt bemanning i regjeringens biltjeneste og styrket administrativ stab. Det er i tillegg avsatt 2,0 mill. kroner til styrking av Verdikommisjonens arbeid.

Post 21 Frigjøringsjubiléet/Frihetsmonumentet i Narvik

Bevilgningen på 1,1 mill. kroner skal dekke resterende utgifter i forbindelse med arbeidene med Frihetsmonumentet i Narvik. Beløpet var opprinnelig bevilget i 1996, men ble ikke overført til 1999 som følge av Bevilgningsreglementets regler om at overføring av ubrukte bevilgninger bare kan skje til de to påfølgende budsjetterminer. Beløpet foreslås derfor gjenbevilget i år 2000.

KAP. 3020 STATS MINISTERENS KONTOR

(jf. kap. 20)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	179	0	0
17	Refusjon lærlinger	25	0	0
	Sum kap. 3020	204	0	0

KAP. 21 STATS RÅDET

(jf. kap. 3021)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	69 142	66 773	71 200
	Sum kap. 0021	69 142	66 773	71 200

Bevilgningen under kap. 21 Statsrådet skal dekke regjeringens, statssekretærenes og de politiske rådgivernes lønnsutgifter, utgifter til hjemreise, husleie og diett når vedkommende har utgifter til dobbelt husholdning. Videre dekker bevilgningen generelle driftsutgifter for den politiske ledelse i departementene, herunder utgifter til tjenestereiser og alle utgifter forbundet med regjeringens biltjeneste unntatt lønn.

Bevilgningen skal også dekke utgifter til det oppnevnte og tverrpolitisk sammensatte utvalget til å utrede statsrådenes, statssekretærenes og de politiske rådgivernes arbeidsvilkår.

Departementene gis innenfor de vedtatte budsjetterrammer adgang til å postere enkelte utgifter for eget departementets politiske ledelse på kap. 21 iht. årlig tildelingsbrev fra Statsministerens kontor. Departementene er selv ansvarlig for at den enkelte postering foretas i overensstemmelse med bevilgningens formål og i samsvar med statens økonomireglement. Statsministerens kontor er ansvarlig for at samlet bevilgning på kap. 21 ikke overskrides.

Det vises for øvrig til forslag til romertallsvedtak V.

Post 01 Driftsutgifter

Posten er foreslått økt med ca. 4,4 mill. kroner som følge av lønnsoppjøret for regjering, statssekretærer og politiske rådgivere høsten 1998, og økte utgifter i forbindelse med politikernes bolig-/hjemreiseordning. Bevilgningen skal også dekke merutgifter ved forlengelse av engasjementene til tre midlertidige politiske rådgivere.

KAP. 3021 STATSRÅDET

(jf. kap. 21)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	396	0	0
	Sum kap. 3021	396	0	0

Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner

(i 1000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
0041	Stortinget (jf. kap. 3041)	464 074	489 482	510 942	4,4
0042	Forsvarets ombudsmannnemnd	2 545	2 680	3 040	13,4
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)	24 572	20 563	22 971	11,7
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	1 842	2 300	2 400	4,3
0051	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)	208 287	218 823	241 700	10,5
	Sum programkategori 00.40	701 320	733 848	781 053	6,4

Programkategorien omfatter lønns- og driftsutgifter til Stortinget, Forsvarets ombudsmannnemnd, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Riksrevisjonen. Forslaget er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

KAP. 41 STORTINGET

(jf. kap. 3041)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	382 700	418 842	436 060
21	Spesielle driftsutgifter	3 007	0	0
31	Utbedring og fornyelse av tekniske installasjoner, <i>kan overføres</i>	9 887	7 060	0
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	4 558	1 500	10 500
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	40 753	40 780	41 532
70	Tilskudd til partigruppene	23 169	21 300	22 850
	Sum kap. 0041	464 074	489 482	510 942

Hovedoppgaver og organisasjon

Stortingets administrasjon har som hovedoppgave å bistå Stortinget i dets konstitusjonelle og administrative gjøremål slik disse er nedfelt i Grunnloven, lov, stortingsvedtak og gjennom konstitusjonell praksis, samt ellers på best mulig måte å legge forholdene til rette for stortingsrepresentantenes utøvelse av sine oppgaver.

Budsjettet omfatter den parlamentariske virksomheten i vid forstand, medregnet Stortingets deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger, øvrige reiser og stortingsrepresentantenes godtgjørelser.

Budsjettet omfatter også den administrative drift av Stortinget, herunder lønn til Stortingets ansatte, drift og vedlikehold av bygninger og Stortingets leiligheter, reise- og opplæringsutgifter mv.

Stortingets direktør er Stortingets øverste administrative leder og direkte underlagt Stortingets presidentskap. Administrasjonen er organisert i et konstitusjonelt kontor og følgende fire avdelinger: Drifts- og serviceavdelingen, Forvaltningsavdelingen, Informasjons- og dokumentasjonsavdelingen og Internasjonal avdeling.

Rapport 1998

Det er i 1998 gjennomført store bygningsmessige arbeider i Stortingsbygningen, med oppussing av kontorer, fornyelse av ventilasjonsanlegget, forbedring av internkommunikasjon og reparasjon av alunskader.

Det ble prosjektert og igangsatt et omfattende rehabiliteringsarbeid av Nedre Vollgt. 18, som Stortinget kjøpte i 1997. Bygget er tatt i bruk i 1999.

I 1998 startet arbeidet med å kartlegge eventuelle konsekvenser i forbindelse med overgangen til år 2000. Kartleggingsarbeidet vil resultere i en handlingsplan for år 2000-tiltak i Stortingets administrasjon.

Det ble innført en ny rekrutteringsordning for stortingsreferenter. Arbeidet med å gjøre dokumenter og referater tilgjengelig på elektroniske media ble videreført.

Budsjett år 2000

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70.

Posten omfatter lønnsutgifter og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tjenester. De omfatter også utgifter til reiser for stortingsrepresentanter og ansatte, og de faste stortingsdelegasjoners deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger (Nordisk Råd, Europarådet, Vesteupeisk union, Den nordatlantiske forsamling, Interparlamentarisk union (IPU), EFTA/EØS-parlamentarikerkomiteen, OSSE m.fl.). Utgifter til trykking av Stortingets publikasjoner, drift av Stortingets bibliotek, samt vedlikehold og drift av bygninger inngår i denne posten.

Post 32 Kjøp av leiligheter, kan overføres

Under denne posten budsjetteres Stortingets kjøp av leiligheter til stortingsrepresentantene. Det er foreslått midler til kjøp av tre mindre og to større leiligheter. Man tar sikte på å selge tilsvarende antall leiligheter, jf. kap. 3041 post 40.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

På denne posten budsjetteres kjøp av teknisk utstyr, fornyelse og videreutbygging av Stortingets EDB-anlegg, kjøp av kunst, ombyggingsarbeider og større vedlikeholdsarbeider mv. i stortingsbygningene.

Post 70 Tilskudd til partigruppene

På denne posten budsjetteres Stortingets tilskudd til partienes gruppesekretariater. Tilskuddet til hver stortingsgruppe avhenger av partiets representasjon på Stortinget. Det gis et fast, felles grunntilskudd til hver partigruppe som blir representert. I tillegg gis et tilskudd pr. stortingsrepresentant.

Posten inneholder også 1,5 mill. kroner til EØS-relatert virksomhet, og 1,5 mill. kroner til kompetanseutvikling innen budsjettarbeid.

KAP. 3041 STORTINGET

(jf. kap. 41)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Salgsinntekter	3 251	3 520	60
02	Medlemskontingent til Den norske interparlamentariske gruppe	6	0	0
03	Leieinntekter	1 387	1 209	1 475
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	628	0	0
40	Salg av leiligheter	1 447	0	6 500
	Sum kap. 3041	6 719	4 729	8 035

Under dette kapitlet budsjetteres bl.a. salgsinntekter og leieinntekter. Det tas sikte på å selge tre små og to større leiligheter.

KAP. 42 FORSVARETS OMBUDSMANNSNEMND

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	2 545	2 680	3 040
	Sum kap. 0042	2 545	2 680	3 040

Hovedoppgaver

Forsvarets ombudsmannsnemnd skal bidra til å sikre de allmennmenneskelige rettigheter for Forsvarets personell, og ved sitt arbeid også søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Nemndas formann benevnes som Ombudsmannen for Forsvaret. Personellet i Forsvaret kan bringe inn alle typer saker for Ombudsmannen, dersom de mener seg urettmessig behandlet av Forsvarets ordinære forvaltningsorganer. Saker av prinsipiell karakter, eller som har allmenn interesse, forelegges nemnda etter forberedelse av Ombudsmannen.

Stortingets forsvarskomite, forsvarsministeren eller forsvarssjefen kan forelegge saker for nemnda til uttalelse.

Ombudsmannsnemnda foretar rutinemessige befaringer som et ledd i tilsynet med tjenesteforholdene i Forsvaret. Medlemmer av Forsvarets ombudsmannsnemnd er også medlemmer av Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige. Utgifter vedrørende sistnevnte nemnd dekkes under også kap. 42 Forsvarets ombudsmannsnemnd.

Rapport 1998

Ved utgangen av hvert år sender Ombudsmannsnemnda rapport om sin virksomhet til Stortinget (Dok. nr. 5). Gjenpart av rapporten sendes Forsvarsdepartementet. Nemnda kan også, når den finner det ønskelig, sende rapport til Stortinget om enkeltsaker i årets løp.

Av nemndas rapport for 1998 framgår at det samlede klageantall holder seg stabilt. Klageantallet i 1998 var 105 mot 128 i 1997.

Klagesakene knytter seg i hovedsak til spørsmål vedrørende utsettelse av førstegangstjeneste, repetisjonsøvelser og HV-øvelser. Det registreres også hyppige klager vedrørende økonomiske ytelser som bostøtte, sosial stønad, erstatninger mv.

Med bakgrunn i at Forsvaret har registrert et økende sykefravær blant de sivilt ansatte, har nemnda anmodet om en nærmere kartlegging av årsakene til dette. En utredning gjennomføres i 1999. Nemnda har også påpekt behov for bedring av sikkerheten for personellet ombord i redningshelikoptrene under operasjoner i nordlige farvann.

Ved sine befaringer ved de militære avdelinger landet over søker Ombudsmannsnemnda å bidra til en stadig bedring av tjenesteforholdene i Forsvaret. Nemnda har uttalt tilfredshet med Forsvarsdepartementets oppfølging av befaringsrapportene. Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige sender rapport til Stortinget hvert fjerde år.

Budsjett år 2000

Den vesentligste økning i forhold til budsjettet for 1999 skyldes nye og større kontorlokaler. Lønnsbudsjettet viser en viss økning som skyldes ordinære lønnsforhøyelser. Foruten lønnsutgifter for etatens ansatte dekker posten også møtegodtgjørelse for nemndas medlemmer, nødvendig vedlikehold og fornyelse av kontorets maskiner og utstyr, øvrige kontorutgifter, og Ombudsmannsnemndas reiseutgifter under befaringer av militæravdelinger rundt om i landet.

KAP. 43 STORTINGETS OMBUDSMANN FOR FORVALTNINGEN

(jf. kap. 3043)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	24 572	20 563	22 971
	Sum kap. 0043	24 572	20 563	22 971

Hovedoppgaver

Bestemmelser om Stortingets ombudsmann er gitt i lov av 22. juni 1962 med senere endringer og i Stortingets instruks for Ombudsmannen av 19. februar 1980. Hovedoppgaven er å undersøke og eventuelt uttale seg om klager på forvaltningen fra enkeltpersoner. Ombudsmannen kan også ta opp saker av eget tiltak og gjennomføre systematiske undersøkelser. Videre gjennomfører ombudsmannen besøk i lukkede institusjoner for å få et bedre grunnlag for behandlingen av klagesakene.

Rapport 1998

Ombudsmannens årsmelding for 1998 ble overlevert Stortinget 31. mars 1999. Meldingen er inntatt i Dok. nr. 4 for 1998-99. Det er særlig grunn til å merke seg at klagetallet holder seg noenlunde konstant, men at saksbehandlingstiden fortsatt kan reduseres.

Mål/Budsjett år 2000

Det er viktig å få redusert saksbehandlingstiden ytterligere. Videre er det et mål å foreta flere undersøkelser av mer systematisk karakter.

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker lønnsutgifter, kontorutgifter, reiseutgifter m.v. En vesentlig del av posten gjelder drift av kontorlokaler.

KAP. 3043 STORTINGETS OMBUDSMANN FOR FORVALTNINGEN

(jf. kap. 3043)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	532	0	0
	Sum kap. 3043	532	0	0

**KAP 44. STORTINGETS KONTROLLUTVALG FOR ETTERRETNINGS-,
OVERVÅKINGS- OG SIKKERHETSTJENESTE**

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	1 842	2 300	2 400
	Sum kap. 0044	1 842	2 300	2 400

Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) er et permanent utvalg, opprettet i 1996. Utvalget har syv medlemmer medregnet leder og nestleder, som alle er valgt for tre eller fem år. I budsjettproposisjonen for 1996 er det redegjort nærmere for opprettelsen av utvalget.

Hovedoppgaver

EOS-utvalget skal kontrollere både den sivile overvåkingstjenesten, den militære etterretningstjenesten og sikkerhetstjenesten (EOS-tjenestene). Kontrollutvalgets oppgaver er å føre regelmessig tilsyn med den virksomhet som tjenestene utfører, undersøke alle klager og av eget tiltak ta opp alle saker og forhold som det ut fra formålet finner riktig å behandle. Hovedformålet er å ivareta den enkeltes rettsikkerhet.

Det skal avgis årlig melding til Stortinget om utvalgets virksomhet, og ellers gis innberetning ved behov.

Rapport 1998

EOS-utvalget har i 1998 gjennomført 26 inspeksjoner av ulike etater og avdelinger. Utvalget har avholdt 16 interne arbeidsmøter. Videre er det gjennomført to inspeksjonsreiser, og to besøk hos utenlandske kontrollmyndigheter. Det har i 1998 innkommet 21 klagesaker til utvalget, og utvalget har tatt opp 14 saker av eget tiltak.

Nærmere opplysninger om virksomheten er gitt i utvalgets årsmelding for 1998.

Budsjett år 2000

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker godtgjørelse for utvalgets medlemmer, og honorar til sakkyndige og andre bistandspersoner. Posten dekker også lønnsutgifter for en kontomedarbeider. Sekretariatslederen er f.o.m. 1997 tilknyttet Sivilombudsmannens organisasjon, og lønnsutgiftene dekkes under kap. 43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Posten dekker videre kontorutgifter, reiseutgifter for utvalgets medlemmer og sekretariat, lokaleie mv.

Fellestjenester, tekniske tjenester, regnskapsføring m.v. blir utført av Stortingets administrative apparat. Utvalget har hittil hatt kontorplass i lokaler som Stortinget disponerer. Utvalget flytter til nye lokaler i løpet av 1999, og vil selv utføre noe mer av de administrative tjenester. Dette fører til en viss økning av driftsutgiftene.

KAP. 51 RIKSREVISJONEN

(jf. kap. 3051)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Vedtatt		
		Regnskap 1998	budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	207 687	218 823	241 700
70	Tilskudd til INTOSAI Development Initiative (IDI)	600	0	0
Sum kap. 0051		208 287	218 823	241 700

Hovedoppgaver og organisasjon

Bestemmelser om Riksrevisjonen er gitt i:

- Grunnlovens § 75 k
- Lov om statens revisionsvæsen av 8. februar 1918 (revisjonsloven)
- Stortingets instruks av 30. januar 1918, 27. mai 1977, 10. april 1987, 10. mars 1992
- Dokument nr. 7 (1972-73), jf. Innst.S. nr. 277 (1976-77), om Stortingets kontroll med forvaltningen mv.

Riksrevisjonen ledes av et kollegium som består av fem stortingsvalgte revisorer, og har som Stortingets kontrollorgan en uavhengig stilling i forholdet til forvaltningen. Etaten er organisert i fire regnskapsrevisjonsavdelinger, én spesialavdeling for revisjon av statlige aksjeselskaper, én forvaltningsrevisjonsavdeling og én administrasjonsavdeling.

Hovedoppgavene er å:

- revidere statsregnskapet
- revidere regnskapene fra den underordnede forvaltning (spesialregnskapene)

- kontrollere tilskudd, offentlige fond mv. og statsrådenes myndighetsutøvelse når det gjelder forvaltningen av statens eierinteresser i statsbedrifter, aksjeselskaper, statsbanker, enkelte organer mv. organisert ved særskilt lov og enkelte stiftelser
- kontrollere at statlige midler blir brukt og forvaltet slik det er forutsatt av Stortinget
- informere Stortinget om større økonomiske og prinsipielle saker
- veilede og orientere forvaltningen i spørsmål som angår regnskap og økonomi, bl.a. for å medvirke til at regnskapet innrettes på en måte som gir forvaltningen et godt grunnlag for kontroll og styring av virksomheten.

Rapport 1998

Stortinget er i 1998 tilsendt

- Dokument nr. 1, antegnelser til statsregnskapet for 1997
- Dokument nr. 2, melding om Riksrevisjonens virksomhet i 1997
- Dokument nr. 3, enkeltsaker som legges frem særskilt

Arbeidet med å flytte sammen revisorene, som har sittet i reviderte etater til kontorfellesskap er videreført i 1998. Dette arbeidet vil fortsette. Hensikten er å skape et bedre faglig miljø og økt effektivitet.

IT-satsingen i 1998 hadde fokus på grunnleggende infrastruktur. Dette innebar en vesentlig oppgradering av maskinparken, etablering av et elektronisk nettverk som knytter sammen alle medarbeidere over hele landet og grunnleggende kommunikasjonstjenester internt og eksternt. Riksrevisjonens nettverk er også koblet til statens sentrale informasjonsnett.

Mål/Budsjett år 2000

Riksrevisjonens hovedmål er å gjennomføre en målrettet og forsvarlig revisjon, slik at det med rimelig grad av sikkerhet kan sies at statens midler blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med at Riksrevisjonen ble tillagt den eksterne revisjon av trygdeetatens/folketrygdens regnskaper, ble det tatt forbehold med hensyn til behovet for ressurser. Det er i budsjettet for år 2000 foreslått en økning av stillingsrammen med denne bakgrunn. Riksrevisjonen har i strategisk plan for 1999-2002 prioritert anvendelse av informasjonsteknologien gjennom utvikling og etablering av en rekke IT-løsninger for både revisjonsfaglige og administrative formål. Satsingen startet i 1999 og forventes gjennomført ved utgangen av år 2002. IT-satsingen er nødvendig for at Riksrevisjonen også i framtiden skal utføre en effektiv og kvalitativ god revisjon.

I år 2000 sluttføres etableringen av samlokalisering av revisorene utenfor Oslo. Riksrevisjonen vil fortsatt ha medarbeidere lokalisert også andre steder i landet, men nyansettelser utenfor Oslo vil kun skje ved samlokaliseringene.

Fra og med lønnsoppgjøret pr. 1. mai 1998 omfattes Riksrevisjonens ansatte av hovedtariffavtalen i staten. Virkningene av lønnsoppgjøret 1998 og 1999 var ikke innarbeidet i Riksrevisjonens opprinnelige budsjett for 1999, men ble vedtatt i revidert budsjett, jf. Innst.S. nr. 236 (1998-1999) og St.prp. nr. 67 (1998-99). Av den foreslåtte økning av post 01 Driftsutgifter, utgjør om lag 10 mill. kroner virkningene av disse lønnsoppgjørene.

KAP. 3051 RIKSREVISJONEN

(jf. kap. 51)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
02	Refusjon utland	1 160	0	0
03	Kantinesalg	795	800	0
04	Salg av revisjonsveiledning m.v.	59	80	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 582	0	0
	Sum kap. 3051	4 596	880	0

Riksrevisjonen sluttførte i 1998 revisjon av CERN. Riksrevisjonen har ikke påtatt seg tilsvarende oppdrag. Driften av Riksrevisjonens kantine er satt bort til ekstern operatør etter konkurranse.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 omfatter programkategoriene 23.10 Finansadministrasjon, 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon, 23.30 Offisiell statistikk og 23.40 Andre formål.

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1600	Finans- og tolldepartementet (jf. kap. 4600)	189 434	186 450	196 900	5,6
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602)	86 933	91 900	95 300	3,7
	Sum programkategori 23.10	276 367	278 350	292 200	5,0

KAP. 1600 FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTET

(jf. kap. 4600)

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	172 863	170 250	180 300
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	16 571	16 200	16 600
	Sum kap. 1600	189 434	186 450	196 900

Hovedoppgaver

Finansdepartementets arbeidsoppgaver kan deles opp i fire hovedområder:

1. Samordning av den økonomiske politikken, som omfatter:
 - å overvåke og analysere den økonomiske utviklingen i et kort, mellomlangt og lang-siktig perspektiv
 - generell finanspolitikk
 - penge- og valutakurspolitikk
 - inntekts- og fordelingspolitikk, herunder fordeling mellom generasjoner
 - strukturpolitikk, herunder funksjonsmåten til arbeidsmarkedet, produktmarkedene og finansmarkedets funksjonsmåte
 - internasjonalt økonomisk samarbeid
 - statlig fordrings-, fonds- og gjeldsforvaltning
 - offisiell statistikk, overordnet styring av Statistisk sentralbyrå
2. Arbeidet med statsbudsjettet, som omfatter:
 - statsbudsjettets utgiftsside, herunder statsbankene, samt inntekter under de enkelte fagdepartementene
 - effektivitet og ressursbruk i statsforvaltningen og økonomiske og administrative virkninger av offentlige utgifter
 - forvaltning og utvikling av regelverket for økonomistyring i statsforvaltningen
 - saker fra fagdepartementene med økonomiske og administrative konsekvenser
3. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som dekker størsteparten av inntektssiden på statsbudsjettet og i offentlige budsjetter, omfatter:
 - regelverksutvikling for skatter, avgifter og toll
 - skatte- og avgiftssystemenes virkninger på det offentliges økonomi, ressursutnyttelsen i økonomien og fordelingsvirkninger
 - tollpolitikk
 - skatte- og avgiftsadministrasjonen, overordnet styring av skatteetaten og tolletaten
 - internasjonalt samarbeid på skatte- og avgiftsområdet

4. Arbeidet med finansmarkedsspørsmål omfatter utforming av regelverk for og overvåking av:
- finansinstitusjonene, herunder banker, øvrige kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper, eiendomsmeglere mv.
 - verdipapirmarkedet og børser
 - regnskaps- og revisjonslovgivning
 - eierskap i store banker gjennom Statens Bankinvesteringsfond
 - overordnet styring av Kredittilsynet

Rapport

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld og finansielle aktiva

Arbeidet med å utforme og samordne regjeringens økonomiske politikk er en hovedoppgave for Finansdepartementet. Viktige spørsmål i det økonomiske opplegget har bl.a. omfattet innretningen av finanspolitikken i lys av utviklingen i norsk og internasjonal økonomi, inntektspolitikk og retningslinjer for pengepolitikken, samt opplegget for kommuneøkonomien. Departementet har også arbeidet med å utrede spørsmålet om reguleringer av kapitalbevegelser og tiltak mot finanskriser, se Innst.S. nr. 236 (1998-99), jf. St.meld. nr. 2 (1998-99).

Finansdepartementet arbeider løpende med analyser av langsiktige problemstillinger i norsk økonomi som framtidig fallende petroleumsinntekter, økende pensjonsforpliktelser, miljøutfordringer og strukturelle svakheter i økonomien mv.

Departementet arbeider også løpende med forvaltning av statens gjeld og finansielle aktiva, herunder oppfølging og evaluering av Statens petroleumsfond. I 1998 og 1999 har departementet også arbeidet med å utrede løsninger for forvaltning av petroleumsfondet hvor miljøhensyn legges til grunn for investeringene, se Innst.S. nr.236 (1998-99), jf. St.meld. nr. 2 (1998-99).

Utvalget som utredet fondskonstruksjoner for folketrygden la fram sin utredning NOU 1998:10 Fondering av folketrygden? Utvalget som skulle vurdere førtidspensjonerings-spørsmål avga sin utredning NOU 1998:19 Fleksibel pensjonering.

Departementet har i tillegg bl.a. arbeidet med følgende spørsmål:

- den internasjonale finanskrisen og internasjonale støttetiltak overfor Brasil, jf. St.prp. nr. 28 (1998-99)
- oppfølging av St.meld. nr. 29 (1997-98) om Norges oppfølging av Kyotoprotokollen i samarbeid med bl.a. Miljøverndepartementet
- utvalget for inntektsoppgjøret 1999 (Arntsen-utvalget), som la fram sin rapport 1. mars 1999
- nytt offentlig utvalg som skal drøfte strategier for sysselsetting og verdiskaping, som ble nedsatt 30. april 1999

Arbeidet med statsbudsjettet og den statlige økonomiforvaltningen

Kostnadsberegningutvalget avga 30. september 1998 NOU 1998:16 Nyttekostnadsanalyser – Veiledning i bruk av lønnsomhetsvurderinger i offentlig sektor. Den praktiske veiledningen er i stor grad basert på utvalgets utredning NOU 1997:27 Nyttekostnadsanalyser – Prinsipper for lønnsomhetsvurderinger i offentlig sektor.

Finansdepartementet kunngjorde høsten 1998 en anbudskonkurranse i EØS-området om levering av kontoholds- og betalingsformidlingstjenester til statlige virksomheter. På dette grunnlaget ble det i juni 1999 inngått rammeavtaler med fire banker, jf. omtale i Gul bok 2000.

Det er utarbeidet retningslinjer for oppfølging av store investeringsprosjekter i staten.

Skatte- og avgiftsområdet

Av departementets oppgaver på skatte- og avgiftsområdet nevnes særlig at arbeidet med teknisk revisjon av skatteloven ble fullført i form av proposisjon i 1998. Stortinget vedtok ny lov om skatt av formue og inntekt 26. mars 1999. Finansdepartementet og Skattedirektoratet har arbeidet med nye samleforskrifter til den nye skatteloven.

Våren 1998 la regjeringen fram forslag til nye og utvidede miljøavgifter, jf. St.prp. nr. 54 (1997-98). Flere av forslagene ble vedtatt av Stortinget og iverksatt fra 1. januar 1999.

Videre oppnevnte departementet i mai 1998 et utvalg som skal foreta en bred gjennomgang av reglene for avgift på arv og gave, herunder mulige forenklinger av regelverket. Utvalget hadde opprinnelig frist til 1. desember 1999 med å avgi sin utredning. Fristen er forlenget til 31. mars 2000.

I Ot.prp. nr. 47 (1998-99) Lov om foretakspensjon er det fremmet forslag til nye regler for skattefavouriserte, private tjenstepensjonsordninger. Hovedspørsmål ved innskuddsbasert tjenstepensjon ble utredet av en arbeidsgruppe som avga rapport i august 1998. På bakgrunn av arbeidsgruppens rapport, jf. nærmere omtale i St.meld. nr. 1 (1998-1999) Nasjonalbudsjettet 1999, ble det i mars 1999 nedsatt et lovutvalg som skal utarbeide forslag til lovregler om innskuddsbasert pensjon innen utgangen av oktober 1999.

Finansdepartementet oppnevnte 18. februar 1998 et utvalg for å utrede ulike sider ved et mer proporsjonalt skattesystem. Utvalget la fram sin utredning 15. januar 1999. Utredningen har vært til høring.

Departementet har arbeidet med nye regler for beskatning av obligasjoner. Forslag ble sendt på høring 24. november 1998 og er framlagt i Ot.prp. nr. 1 (1999-2000).

For å få bedre samsvar mellom lov og ny forskriftstekst ble det i Ot.prp. nr. 86 (1998-99) fremmet forslag til endringer i lov om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner ved kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende. I samme proposisjon ble det også fremmet forslag om å oppheve ordningen med et rådgivende utvalg som vurderer avgiftsplikt for trykt skrift.

Det er vedtatt fritak for investeringsavgift for nærmere angitte investeringer i solenergi og geovarmeanlegg for å legge forholdene til rette for økt produksjon og bruk av nye fornybare energikilder, jf. St.prp. nr. 67 (1998-99).

Stortinget vedtok 6. mai 1999 å nedsette et utvalg for å se på de økonomiske konkurranseforholdene ved lufttransport både nasjonalt og internasjonalt. Regjeringen ble bedt om å legge fram en redegjørelse om dette i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for år 2000. En rapport om gruppens foreløpige vurderinger ble lagt fram for Finansdepartementet 17. august 1999. Den endelige rapporten skal i henhold til mandatet legges fram i månedsskiftet september/oktober 1999.

Finansmarkedsområdet

På finansmarkedsområdet har hovedtyngden av regelverksarbeidet vært konsentrert om å forbedre lover og forskrifter, samt å gjennomføre internasjonale forpliktelser. Arbeidet har resultert i flere større lovforslag og en rekke forskrifter.

Departementet fremmet 11. desember 1998 forslag om endringer i eiendomsmeglingsloven mv., jf. Ot.prp. nr. 24 (1998-99). Loven ble vedtatt av Stortinget 25. mars 1999. Den 26. mars 1999 fremmet departementet forslag til lov om endringer i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (selveiende institusjoners adgang til å danne finanskonsern mv.), jf. Ot.prp. nr. 45 (1998-99). Loven ble vedtatt av Stortinget 11. mai 1999. Den 26. mars 1999 fremmet departementet også forslag til lov om endringer i regnskapsloven mv., jf. Ot.prp. nr. 42 (1998-99). Denne loven ble vedtatt av Stortinget 10. juni 1999.

Retningslinjene for det statlige aksjeeiet i bankene ble vurdert, jf. St.meld. nr. 1 (1997-98) Nasjonalbudsjettet 1998.

Banklovkommisjonen la 18. august 1998 fram sin fjerde utredning, jf. NOU 1998:14 Finansforetak mv. Børslovutvalget la 15. desember 1998 fram sin utredning NOU 1999:3 Organisering av børsvirksomhet.

Budsjett år 2000

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld og finansielle aktiva

Arbeidet med å utforme og samordne regjeringens økonomiske politikk vil være en hovedoppgave for Finansdepartementet også i år 2000. I tillegg vil arbeidet med Langtidsprogrammet 2002-2005 være sentralt og ressurskrevende.

Andre områder som forutsettes å kreve særlig innsats i år 2000 er:

- Utvalget som skal drøfte strategier og verdiskapning
Frist for utvalgets arbeid er satt til 1. juli 2000.
- Oppfølging og evaluering av forvaltningen av Statens petroleumsfond
Finansdepartementet vil arbeide videre med den praktiske gjennomføringen av Stortingets vedtak om å skille ut en del av fondet hvor miljøhensyn legges til grunn for investeringene. Finansdepartementet vil også arbeide med å utvide listen over land der fondet kan foreta investeringer, jf. Revidert nasjonalbudsjett 1999.
- Oppfølging av utredningene NOU 1998:10 Fondering av folketrygden? og NOU 1998:19 Fleksibel pensjonering.

- Å bidra til arbeidet med å utrede et nasjonalt kvotesystem for klimagasser med utgangspunkt i Kyoto-protokollen.
- Å legge fram en stortingsmelding om olje- og gassvirksomheten våren 2000.

Arbeidet med statsbudsjettet og den statlige økonomiforvaltningen

Finansdepartementet tar sikte på å hente inn erfaringer fra departementer, underliggende virksomheter og regnskapssentraler fra deres tilpasningsarbeid til økonomiregelverket for staten som ble fastsatt i 1996. Departementet vil snarest vurdere ytterligere tiltak for å kunne bistå den øvrige forvaltningen med å få kvaliteten på den statlige økonomiforvaltningen opp på et tilfredsstillende nivå, jf. omtale i innledningen.

Skatte- og avgiftsområdet

Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet har som målsetting at landet har et skatte-, toll- og avgiftssystem som tilfredsstillende politiske, faglige og administrative krav, og en forvaltning som ivaretar dette. I år 2000 vil følgende saker forutsette særlig innsats:

- oppfølging av arveavgiftsutvalgets utredning
- oppfølging av Stortingets vedtak om et utredningsarbeid med sikte på revisjon av petroleumsbeskatningen
- forslag til regler om bindende forhåndstilsagn innen skatte- og merverdiavgiftsretten
- videreføring av arbeidet med forslag til endringer i merverdiavgiftssystemet for å oppnå større effektivitet og stabilitet i statens inntekter
- oppfølging av NOU 1990:11 Generell merverdiavgift på tjenester, med sikte på å fremme en lovproposisjon våren 2000
- vurdering av merverdiavgiftsregelverket mht. omsetning av telekommunikasjonstjenester for å sikre at omsetning innenlands avgiftsbelegges og for å hindre konkurransevridning mellom norske og utenlandsetablerte teleoperatører som omsetter telekommunikasjonstjenester i Norge
- økt vekt på miljøavgifter i den samlede beskatning, hvor det bl.a. i budsjettet for år 2000 foreslås en «grønn pakke» med nye og utvidede miljøavgifter, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatter og avgifter
- oppfølging av Stortingets vedtak om omlegging av engangsavgift på kjøretøyer til en registreringsavgift
- utrede revisjon av skattebetalingsloven og samordning av innkrevingsbestemmelsene for skatt, toll og avgift
- oppfølging av forprosjekt om en hensiktsmessig struktur i tollregelverket, med sikte på å avklare forhold ved en framtidig lovrevisjon på området
- oppfølging av Stortingets vedtak om endringer i boligskatte
- videre arbeid med å etablere et aksjonærregister som effektiviserer gevinstbeskatningen av aksjer
- melding om flatere skatt
- følge opp målsettingen i utjamningsmeldingen om at skattereglene skal bidra til bedre fordeling
- oppfølging av Skattedirektoratets rapport om organisering av likningsforvaltningen
- arbeid med regelverksforenklinger under prosjektet «Et enklere Norge»

Finansmarkedsområdet

- På finansmarkedsområdet forutsettes det i år 2000 særlig innsats på følgende områder:
- regelverksarbeid med utgangspunkt i utredninger fra Banklovkommissjonen, Børslovutvalget og VPS-lovutvalget
 - videreføre arbeidet med lovregulering av tjenstepensjonsordninger etter skatteloven
 - følge opp utredningen av forslag til lovverk om innskuddsbaserte tjenstepensjonsordninger
 - følge opp utredning fra utvalg som skal utrede regulering av handel i varederivativer (Varederivatutvalget)

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevillingen dekker lønnsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. Finansdepartementet hadde pr. 1. mars 1999 en bemanning tilsvarende 277 årsverk. Økningen på posten skyldes bl.a. arbeid med Sysselsettingsutvalget og Langtidsprogrammet, og lønns- og prisjusteringer.

Post 21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag

Posten omfatter utgifter til kjøp av eksterne forsknings- og utredningsoppdrag på departementets ansvarsområde samt årskontingenten til Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd. En vesentlig del av forskningsprogrammene/-prosjektene finansieres gjennom Norges forskningsråd. I tillegg kommer bl.a. kjøp av utviklingstjenester fra Statistisk sentralbyrå. For år 2000 foreslås det avsatt 16,6 mill. kroner. Det vises til nærmere omtale av forskning og utredning i proposisjonens innledning.

KAP. 4600 FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTET

(jf. kap. 1600)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Diverse inntekter	93	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	3 048	0	0
	Sum kap. 4600	3 141	0	0

KAP. 1602 KREDITILSYNET

(jf. kap. 4602)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	84 561	91 200	94 600
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 372	700	700
	Sum kap. 1602	86 933	91 900	95 300

Formål, hovedoppgaver og organisering

Kredittilsynets oppgaver er fastlagt i lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv. (Kredittilsynet) og de ulike særlovene for områdene under tilsyn. Kredittilsynet skal se til at institusjonene under tilsyn fungerer på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og bestemmelser og den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

Kredittilsynet har som hovedmål å bidra til:

- betryggende soliditet, risikobevisthet, styring og kontroll i institusjonene under tilsyn
- å avdekke forhold som truer stabiliteten i det finansielle system og ha beredskap for håndtering av problemer i finanssektoren
- etterlevelse av lover og regelverk, gode etiske normer og ordnede forhold blant aktørene i finansmarkedet
- rammebetingelser som gir velfungerende markeder både for tilsynsenhetene og deres brukere

Kredittilsynets hovedoppgaver er:

- tilsyn og kontroll med institusjonene og deres virksomhet
- overvåkning av bransjer, markeder og makroøkonomiske forhold
- forvaltning av regelverk
- aktiv faglig rådgiving for overordnet myndighet, tilsynsenhetene og allmennheten

Kredittilsynet ledes av et styre på fem medlemmer, supplert med to representanter fra de ansatte ved behandling av administrative saker. Virksomheten hadde pr. 1. mars 1999 en bemanning tilsvarende om lag 140 årsverk.

Sentrale utfordringer i de nærmeste år

En ny strategiplan for Kredittilsynet ble vedtatt høsten 1998. Planen tar for seg de utfordringer som knytter seg til den raske utviklingen i finansmarkedet nasjonalt og internasjonalt, og de oppgaver som må løses i tilsynets organisasjon for å møte disse utfordringene. I arbeidet med en revidert strategi ble det i stor grad bygd på de mål, retningslinjer og virkemidler som ble utformet i planen fra 1994. Administrasjon og styre foretok samtidig en gjennomgang av de utfordringer Kredittilsynet står foran i årene som kommer. Det ble gjennomført en omfattende brukerundersøkelse og laget egne rapporter om «Viktige utviklings-trekk i finansmarkedet ved inngangen til et nytt århundre» og om «Tilsynet med finansmarkedene i andre land – organisering og metoder».

Etter en langvarig oppgangstid i norsk økonomi kom det et omslag i løpet av 1998 som gjorde at året under ett ble preget av sterk renteøkning, fall i aksjemarkedet og avtagende kredittvekst. Det er knyttet stor usikkerhet til den videre utvikling, som vil avhenge av både internasjonale og nasjonale forhold. Dette øker mulighetene for at finansmarkedene og finansinstitusjonene vil stå overfor svingninger i viktige økonomiske størrelser og dermed økt risiko. Strukturen i finansmarkedet vil bli påvirket av rask teknologisk utvikling, internasjonalisering, endringer i sparemønsteret, nye aktører og nye markeder. Ikke minst skjer det en rask integrasjon av bank- og forsikringsmarkedene i Norden, som stiller nye krav til tilsynsvirksomheten. Disse endringene fører til økt konkurranse som igjen kan utløse tiltak for ytterligere konsentrasjon. Normene for god forretningsskikk i finansmarkedet vil kunne bli utfordret på grunn av svake etiske holdninger blant enkelte aktører og direkte forsøk på økonomisk kriminalitet.

Sentrale innsatsområder for å møte de utfordringer dette innebærer for tilsynsarbeidet vil være å:

- overvåke nøye soliditeten i institusjoner og finansgrupper
- påse at kvaliteten og systematikken i institusjonenes kredittbehandling forbedres ytterligere
- påse at institusjonene har gode systemer for å overvåke kapitalforvaltningen og styre sin markedsrisiko
- overvåke makroøkonomiske forhold av betydning for tilsynet med norske finansinstitusjoner og finansmarkedet
- ha en risikobasert tilnærming av det operative tilsynet for å hindre utviklingstrekk som gir alvorlige problemer i institusjoner og markeder
- være oppdatert i forhold til den teknologiske utviklingen, nye produkter, aktører og markeder og ha oversikt over konkurranseforholdene i ulike markeder
- sikre et effektivt tilsyn med finanskonserner og med verdipapiriområdet
- følge opp samarbeidsformer og inngåtte samarbeidsavtaler med andre lands tilsynsmyndigheter som Kredittilsynet har utviklet i samsvar med EØS-forpliktelsene og følge nøye med i den internasjonale utviklingen av tilsynsvirksomhet
- følge opp regelverket om tiltak mot hvitvasking av penger gjennom finansinstitusjoner, samt påse at institusjonene har oppdaterte etiske retningslinjer som etterleves og at eventuelle brudd følges opp og får konsekvenser

Rapport om virksomheten i 1998

Hovedtall for virksomheten (ressursbruk fordelt på tilsynsområder)

(i pst.)

Tilsynsområder	Regnskap	Regnskap	Plantall	Plantall
	1997	1998	1999	2000
Banker	30,1	27,5	25,2	25,2
Finansieringsselskaper, kredittforetak og låneformidlere	5,3	5,0	4,7	4,7
Forsikring	27,7	30,2	28,7	28,7
Pensjonskasser og fond.....	4,7	5,3	5,8	5,3
Verdipapirhandel	16,9	17,9	16,9	17,5
Eiendomsmeglere	5,7	5,3	5,6	5,6
Inkassoforetak.....	2,4	2,1	2,1	2,0
Revisorer og regnskapsvirksomhet, IT-tilsyn, mv.	7,2	6,7	11,0	11,0
Sum prosent	100,0	100,0	100,0	100,0

Generelt

Kredittilsynet la i 1998 vekt på å forberede finansnæringen og verdipapirmarkedet på de utfordringer et økonomisk omslag kan medføre. Den sterke utlånsveksten i bankene gjennom 1997 og ved inngangen til 1998, kombinert med synkende rentemarginer, førte til klare

advarsler fra Kredittilsynet om de konsekvenser dette kunne få for bankenes soliditet. Tiltak og advarsler fra myndighetene, sammen med bankenes egne vurderinger, førte til at utlånsveksten ble bremsert opp i første halvår 1998, dvs. allerede før renteøkningene bidro til redusert etterspørsel utover høsten 1998. I årene med sterk utlånsvekst er det bygget opp betydelig kreditt risiko i bankene. Med utsikter til svakere vekst i norsk økonomi, der det må regnes med økende tap på utlånsvirksomhet, er det viktig at bankene prioriterer inntjening og soliditet.

Forberedelsene til å møte de spesielle datamessige problemer knyttet til tusenårsskiftet var viktig for alle grupper av finansinstitusjoner i 1998. Dette har også preget arbeidet i 1999.

Ressursinnsatsen, målt i årsverk, økte med ca. 6 pst. fra 1997 til 1998. Det var særlig innsatsen rettet mot forsikring og verdipapirområdet som økte. Når det gjelder ressursinnsatsen på de enkelte aktivitetsområder var økningen særlig sterk for forvaltningsarbeid og informasjon. Det var også en mindre økning på det stedlige tilsyn. Generelt har utviklingen de senere år vært at forvaltningsarbeidet, som i stor grad er styrt av forhold utenfor Kredittilsynet, har krevd en økende andel av ressursene.

Internasjonaliseringen av finansmarkedene krever stadig mer samarbeid og koordinering mellom tilsynsmyndighetene. Kredittilsynet har etter hvert etablert god kontakt med utenlandske tilsynsmyndigheter og med internasjonale organisasjoner. Dette gjelder tilsynssamarbeid med landene innenfor EØS-området som følge av EØS-avtalen, og det gjelder deltakelse i internasjonale organisasjoner innen bank-, forsikrings- og verdipapirområdet.

Ny strategi for Kredittilsynet ble, som nevnt foran, behandlet og vedtatt i 1998.

Bank- og finansnæringen

Samlet hadde banker og finansieringsforetak svakere resultater i 1998 enn i 1997. Lavere utlånsvekst og økte renter bidro til at bankenes netto renteinntekter bedret seg i andre halvår. For året under ett gikk netto renteinntekter ned. Netto kursgevinster på verdipapirer ble klart redusert sammenlignet med 1997. Kostnadene i forretningsbankene økte med 7 pst., mens kostnadene i sparebankene økte med 3,3 pst.

Renteoppgangen og det sterke fallet i aksjemarkedene fra sommeren 1998 forsterket behovet for overvåkning og analyse av markeds- og kreditt risiko i finansinstitusjonene. Kredittilsynet fører løpende tilsyn med at soliditets- og sikkerhetskrav er oppfylt. Kredittinstitusjonene ble for første gang i 1998 pålagt rapportering av store engasjementer. Det ble arbeidet med et forbedret rapporteringsopplegg for løpetiden på bankenes eiendeler og gjeld for bedre å følge bankenes likviditets- og renterisiko. I 1998 ble det vedtatt skjerpede krav til kjernekapitaldekning.

Kredittilsynet har fortsatt arbeidet med å videreutvikle og forsterke tilsynet med finanskonsernene. Det har også vært arbeidet med saker knyttet til fusjoner, oppkjøp og andre former for strukturelle endringer.

Forsikring

Det sterke fallet i norske og internasjonale aksjemarkeder sommeren og høsten 1998 rammet forsikringsselskapene hardt. Til tross for oppgangen i markedene i fjerde kvartal ble resultatene for året markert lavere enn i 1997. Resultatutviklingen i 1998 skapte likevel ikke vesentlige problemer verken for selskapene eller deres kunder.

Livselskapenes resultat var det svakeste siden 1994. Den soliditetsmessige situasjonen ved utgangen av 1998 var likevel tilfredsstillende. Oppbyggingen av bufferkapital gjennom flere år gjør at selskapene har kunnet tåle fallet i verdipapirporteføljen. Det var ikke nødvendig å belaste tilleggsavsetninger og ansvarlig kapital i 1998. Med fortsatt høy markedsrisiko vil det være behov for en styrking av bufferkapitalen i årene framover.

Resultatene for skadeselskapene var blant de svakeste på 90-tallet, vesentlig som følge av lavere netto finansinntekter. Skadeprosenten gikk noe ned etter to år med markert økning. På tross av uttalte mål om å redusere driftskostnadene økte disse også i 1998.

Det føres løpende tilsyn med at forsikringsselskapene oppfyller solvensmarginkravene.

På bakgrunn av en henvendelse fra Statens Pensjonskasse har Kredittilsynet foretatt en vurdering av om private livsforsikringsselskaper (utenom KLP) kan tilby kommunale pensjonsordninger som tilfredsstillende kravene til Overføringsavtalen.

Det har de siste årene vært økt interesse fra statseide bedrifter, statsforetak og kommuner for å etablere egenforsikringsselskaper. I 1998 ble det gitt adgang til etablering av to slike selskaper (Statnett Forsikring og Telenor Forsikring).

Kredittilsynet er sekretariat for Kredittforsikringsselskapenes Garantiordning og for Skadeforsikringsselskapenes Garantiordning.

Verdipapirmarkedet

Tilbakeslaget på aksjemarkedet førte til en markert nedgang for verdipapirforetakenes inntekter i 1998. Inntektene til forvaltningsselskap for verdipapirfond var omtrent uendret. Det var et betydelig fall i norske verdipapirfonds forvaltningskapital. For de internasjonale fondene var det imidlertid en sterk vekst. Økningen i antall andelseiere fortsatte også i 1998.

I det stedlige tilsyn har det vært et sentralt mål å få verifisert at styret i foretakene har utarbeidet en strategi for virksomheten med klare målsettinger som følges opp i det daglige arbeidet. Det har også vært fokusert på innføringen av internkontrollforskriften som ble gjort gjeldende for verdipapirforetakene og forvaltningsselskapene for verdipapirfond fra august 1997.

På bakgrunn av synkende aksjekurser og faren for at enkelte investorer ikke kan gjøre opp for seg overfor verdipapirforetakene, har Kredittilsynet pålagt foretak som har vært særlig utsatt, særskilt rapportering på ukentlig eller daglig basis. Verdipapirforetakene ble for første gang i 1998 pålagt rapportering av store engasjementer.

Kredittilsynet og Konkurransetilsynet utredet konkurranseforholdene i det norske verdipapirmarkedet etter oppdrag fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Finansdepartementet. Det ble avgitt en rapport våren 1998: «Rapport om konkurranseforhold og inntjening i verdipapirforetak».

Kredittilsynet foretar rutinemessig kontroll av transaksjoner i verdipapirmarkedet forut for og omkring offentliggjørelse av hendelser som kan antas å ha vesentlig effekt på prisingen av verdipapirer. Videre foretas det undersøkelser rettet mot ulovlig markedsmanipulasjon. Det er i 1998 undersøkt en rekke saker hvor det har foreligget mistanke om overtredelse av verdipapirhandellovens adferdsregler.

Andre forhold

For første gang siden 1991 var det i 1998 en nedgang i antall formidlede eiendomssalg gjennom eiendomsmeglingsforetak og advokater. Samlet verdi av formidlede eiendommer viste imidlertid økning. Det var også i 1998 en økning i antall eiendomsmeglerforetak. Selv om inntjeningen i bransjen er god, hadde likevel om lag syv pst. av foretakene negativ egenkapital ved slutten av året.

Aktiviteten i inkassobransjen, målt ved nye inkassosaker og avsluttede saker, økte også i 1998. Det har de senere år skjedd en vesentlig effektivisering i bransjen gjennom betydelige IT-investeringer og bedre arbeidsmetoder. Erfaringene fra stedlig tilsyn og oppgaveinnhenting viser at det bare er svært få foretak som har vanskeligheter med å oppfylle de økonomiske betingelser som stilles for å drive inkassovirksomhet.

Kredittilsynet har som tidligere gjennomført forskjellige former for tilsyn med revisorenes virksomhet. Tilsynsinnsatsen har vært konsentrert om revisorgrupper hvor man erfaringsmessig ofte finner mangelfull revisjonsutførelse. Det ble også gjennomført et større generelt tilsyn med de største revisjonsselskapene. Kredittilsynet påbegynte arbeidet med nye forskrifter mv. som følge av ny revisorlov.

Regnskapsloven ble vedtatt i 1998 med ikrafttredelse 1. januar 1999. Kredittilsynet utarbeidet i 1998 forslag til, og gjennomførte høring om, forskrifter til regnskapsloven for henholdsvis banker, finansieringsforetak og morselskap for slike, forsikringsselskaper, verdipapirfond, pensjonskasser, eiendomsmeglere, inkassoselskaper og verdipapirforetak. Utredningen om regnskapsmessig behandling av tap på utlån ble sluttført i 1998. Denne viser at de norske reglene på området er godt i samsvar med aksepterte standarder og internasjonal praksis.

Kredittilsynet førte til og med 1998 tilsyn med Autorisasjonsstyret for regnskapsførere og behandlet klager på Autorisasjonsstyrets vedtak. Stortinget besluttet at autorisasjonsordningen skulle legges til Kredittilsynet med virkning fra 1. januar 1999. Kredittilsynet arbeidet i 1998 med å innpasse virksomheten i organisasjonen og utarbeidet nye forskrifter og retningslinjer for ordningen. Det ble lagt særlig vekt på snarlig å få etablert et effektivt stedlig tilsyn med regnskapsførerne.

Ordningen med forsinkelsesgebyr ved for sen innlevering av regnskaper til Regnskapsregisteret i Brønnøysund ble innført med virkning fra regnskapsåret 1990. Kredittilsynet er klageinstans. Ny regnskapslov åpner for større bruk av skjønn i forbindelse med behandlingen av de enkelte saker.

Ved en lovendring som trådte i kraft 1. januar 1997, ble plikten til å undersøke og rapportere mistenkelige transaksjoner til ØKOKRIM utvidet til å omfatte flere institusjoner og typer foretak. Norge ble i 1998 evaluert av FATF (Financial Action Task Force on Money

Laundering). Norge har fullt ut implementert EUs hvitvaskingsdirektiv og FATFs 40 anbefalinger. Det er en utfordring å påse at institusjonene utenfor banksektoren følger opp rapporteringsplikten. Kredittilsynet har i 1998 også satt fokus på at det i bankene finnes et stort antall anonyme konti (konti hvor det ikke er foretatt forskriftsmessig legitimasjonskontroll).

Budsjett år 2000

Budsjettforslaget for år 2000 innebærer en viss økning av driftsbudsjettet fra 1999. Aktiviteten og kompleksiteten på tilsynsområdene øker og det er nødvendig med et økt internasjonalt engasjement. Dette krever streng prioritering slik at den generelle tilsynsstandard blir opprettholdt på et tilfredsstillende nivå.

Prioriterte oppgaver i år 2000 vil være:

- *Stedlig tilsyn:* Det legges vekt på å utføre stedlig tilsyn i tilstrekkelig omfang. Arbeidet med å effektivisere og videreutvikle tilsynsmetodene skal fortsette. Dette gjelder for eksempel økt vekt på risikovurdering i utvelgelsen av de enheter som skal inspiseres og økt samordning med det dokumentbaserte tilsyn. Tilsynet med blandede finanskonsern og med verdipapirområdet prioriteres fortsatt. Det stedlige tilsyn med foretakenes interne kontroll og IT-utviklingen i finansnæringen er viktig.
- *Dokumentbasert tilsyn* effektiviseres ved økt bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Konsernrapporteringen videreutvikles.
- *Makroøkonomisk overvåking* av forhold som har betydning for tilsynet med norske finansinstitusjoner og finansmarkedet følges opp gjennom regelmessig overvåking av viktige økonomiske indikatorer og spesifikke analyser. Det skal legges økt vekt på å studere samvirkningene mellom lånemarkeder, verdipapirmarkeder, eiendomsmarkeder og realøkonomi i vurderingen av finansnæringens sårbarhet.
- *Forvaltning og utvikling av regelverk:* Kredittilsynets arbeid omfatter kontroll med at regelverk overholdes, oppfølging av regelbrudd og behandling av saker som forelegges av overordnet myndighet, tilsynsenheter og andre. Arbeid med effektivisering og forenkling av regelverket prioriteres. Det er viktig å ha høy beredskap for håndtering av eventuelle kriser i institusjonene.
- *Internasjonalt rettet arbeid* har i de senere år fått et stadig økende omfang som følge av internasjonaliseringen av finansnæringen og som følge av internasjonale forpliktelser. Dette gjelder bl.a. deltakelse i ulike komiteer og arbeidsgrupper under EU-kommisjonen og konsultasjoner med EU-organ knyttet til oppfølging av EØS-avtalen. Det skjer også en opptrapping av deltakelse og kontakt med andre internasjonale organer. Samarbeid med andre lands tilsynsmyndigheter for tilsyn med norske finansinstitusjoners etablering i utlandet og utenlandske finansinstitusjoners etablering i Norge, får stadig økt betydning. Integrasjon av bank og forsikring i Norden reiser særlige utfordringer.
- *Organisasjonsutvikling:* For å effektivisere Kredittilsynets organisasjon, prioriteres utvikling og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Dette krever et tilstrekkelig nivå på det teknologiske området og gode systemløsninger. Det legges opp til økt bruk av elektroniske kanaler. En planmessig utvikling av medarbeidernes kompetanse og økt omstillingsevne i organisasjonen prioriteres. Gode systemer for ressursstyring, resultatmåling og rapportering er viktig.

Ved kgl. res. 6. juni 1997 nedsatte Finansdepartementet et utvalg for å utrede alternative modeller for organisering av børsvirksomhet. Børslovutvalget la fram sin utredning med forslag om ny lov om børsvirksomhet m.m. i NOU 1999:3 Organisering av børsvirksomhet mm.

Et enstemmig utvalg har foreslått at Kredittilsynet skal ha tilsyn med børsvirksomhet mm. Departementet tar sikte på å legge fram en Odelstingsproposisjon om lov om organisering av børsvirksomhet mm. tidlig i år 2000. Dersom det fremmes et lovforslag om at Kredittilsynet skal ha tilsyn med børsen, og et slikt lovforslag blir vedtatt av Stortinget, kan det være aktuelt å vurdere et forslag om tilleggsbevilgning for å sikre en snarlig gjennomføring av tilsynet med børsvirksomhet. Eventuelle nye tilsynsutgifter vil i tilfelle bli utlignet på eventuelt nye tilsynsobjekter.

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen dekker lønnsutgifter og andre utgifter til drift av Kredittilsynet. Det er lagt inn en viss økning i aktivitetsnivået i forhold til 1999, bl.a. til internasjonalt arbeid og økt bruk av elektroniske systemer. Utgiftsøkningen dekkes inn ved tilsvarende økte inntekter, jf. kap. 4602.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten dekker i hovedsak utgifter til IT-utstyr.

KAP. 4602 KREDITILSYNET

(jf. kap. 1602)

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Bidrag fra tilsynsenhetene	79 704	91 300	94 700
02	Andre inntekter	444	600	600
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 482	0	0
Sum kap. 4602		81 630	91 900	95 300

Post 01 Bidrag fra tilsynsenhetene

Kredittilsynets utgifter dekkes i sin helhet av de institusjoner som er under tilsyn etter tilsynslovens § 1 eller annen lovhjemmel. Utlikningen foretas av Kredittilsynet og godkjennes av Finansdepartementet. Inndekningen av utgiftene er hjemlet i § 9 i tilsynsloven. Det totale bidrag fra tilsynsenhetene i år 2000 er budsjettert til 94,7 mill. kroner.

Post 02 Andre inntekter

Under denne posten er det ført opp inntekter relatert til refusjonsordningen for sykepenge mv. som kommer til utbetaling under kap. 1602 Kredittilsynet.

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

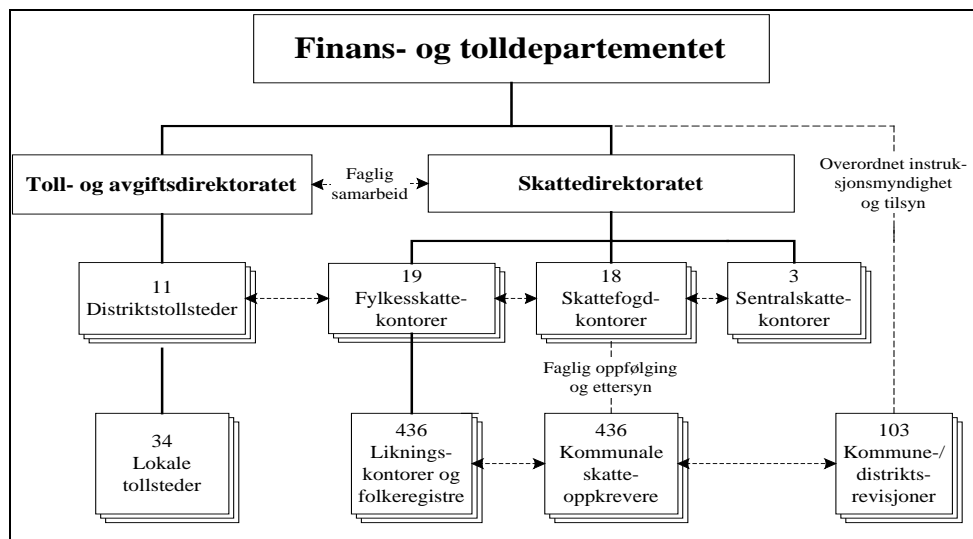
		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)	758 195	809 100	823 000	1,7
1616	Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf. kap. 4618)	99 888	0	0	-
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf. kap. 4618)	2 611 166	2 897 950	3 060 000	5,6
Sum programkategori 23.20		3 469 249	3 707 050	3 883 000	4,7

Organisering og hovedoppgaver

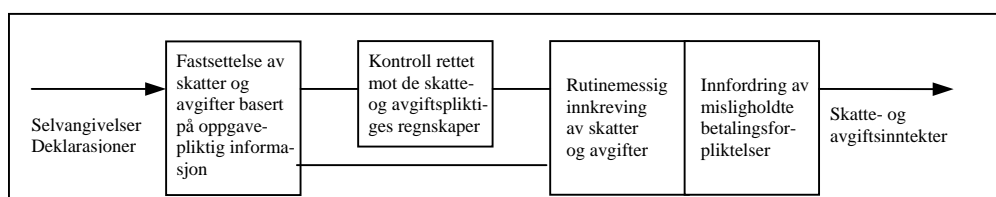
Finansdepartementet har det overordnede ansvar for forvaltning av skatte- og avgiftssystemene. Dette omfatter arbeid med skatte- og avgiftslovgivningen og den administrative styring av den statlige delen av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen (skatteetaten og toll- og avgiftsetaten). De kommunale skatteoppkreverne hører administrativt til kommunene, men er underlagt Finansdepartementets og skatteetatens faglige instruksjonsmyndighet for innkreving av skatt og folketrygdavgifter samt kontrollfunksjoner overfor arbeidsgivere. Kommunerevisjonen hører også administrativt til kommunene, men er underlagt Finansdepartementets instruksjonsmyndighet og -tilsyn på de samme områder.

Til sammen utføres det ca. 8 000 årsverk i de to statsetatene, og de kommunale skatteoppkreverne anvender i tillegg ca. 1 800 årsverk til statlige oppgaver.

Organisering av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen pr. 1.1.1999

Finansdepartementet og den øvrige skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen skal bl.a. sikre en tilfredsstillende etterlevelse av regelverket for skatter, avgifter og toll. Skatte-, toll- og avgiftsetatene har som primære oppgaver å utføre fastsettelse, innkreving og kontroll. Ved siden av regelverksutvikling, informasjon og veiledning, kan det skilles mellom følgende hovedtyper av arbeidsoppgaver:

Etatenes overordnede mål er å sikre riktig fastsettelse og riktig og rettidig innbetaling av skatter, avgifter og toll.

I tillegg har toll- og avgiftsetaten som mål å forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer, som bl.a. narkotika. Skatteetaten har i tillegg som mål å sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister, samt økonomitjenester av høy kvalitet til statsetater. Det gis en nærmere beskrivelse av måloppnåelse mv. under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten.

Sikre riktig fastsettelse av skatter, avgifter og toll

Mer enn halvparten av ressursene i de to etatene anvendes til fastsettelse og kontrollarbeid. Tiltak for å bedre systemer og rutiner for innberetning og å øke kvaliteten på grunnlagsdata er prioritert i begge etatene. Det er vanskelig å gi sikre anslag over skatte- og avgiftspliktige beløp som ikke blir deklartert og fastsatt, herunder bevisste skatte- og avgiftsunndragelser. Det er igangsatt et samarbeid mellom Finansdepartementet og etatene for bl.a. å vurdere om eksisterende datagrunnlag kan utnyttes for i første omgang å forbedre anslagene på dette området. Denne informasjonen kan i neste omgang benyttes til å vurdere tiltak for å øke etterlevelsen av regelverket for skatter, toll og avgifter.

Sikre riktig og rettidig innbetaling av skatter, avgifter og toll

For årene 1996–98 fordeler skatte- og avgiftsinntektene seg som følger:

(mill. kroner)

Innbetaling av skatter, avgifter og toll	1996	1997	1998
Skatter på inntekt og formue	48 741	66 777	81 158
Arbeidsgiveravgift.....	51 953	56 186	61 697
Trygdeavgift	39 579	42 006	45 600
Oljeskatter	33 078	44 898	27 600
Toll	2 455	2 437	2 589
Merverdi- og investeringsavgift	94 692	102 901	110 615
Andre avgifter.....	50 399	54 678	55 746
Sum statsbudsjettet	320 897	369 883	385 005
I tillegg kommer:			
Kommune- og fylkeskommuneskatt på inntekt og formue	77 187	81 767	85 376
Samlede inntekter	398 084	451 650	470 381

Andelen innbetalte beløp av utliknede/fastsatte beløp viser et stabilt høyt nivå for de viktigste skattene og avgiftene:

- For skatt på formue og inntekt er andelen innbetalt 1,5 år etter inntektsåret økt fra 98,8 pst. i 1996 til 99 pst. i 1998.
- For merverdiavgift på innenlands omsetning er andelen innbetalt av fastsatt beløp pr. 31.12. sunket noe, fra 98,6 pst. i 1996 til 98,4 pst. i 1998.
- For toll, merverdiavgift på import og særavgifter ligger andelen rettidig innbetalte beløp forholdsvis stabilt rundt 99,7 pst. av samlede fastsatte beløp.

Den høye andel rettidig innbetaling skyldes trolig for en stor del den generelle utviklingen i norsk økonomi, men også betydelig innsats fra etatenes side i å forbedre systemer, rutiner mv. på innkrevingsområdet.

Restanseutviklingen i etatene kan oppsummeres slik:

Skatter og avgifter som regnskapsføres av skatteetaten:

(mill. kroner)

Akkumulerte restanser	1996	1997	1998
Skatt på formue og inntekt (pr. 30.6)*	9 200 ¹⁾	9 000 ²⁾	8 800 ³⁾
Arbeidsgiveravgift (pr. 30.6)*	1 650 ²⁾	627 ³⁾	541 ⁴⁾
Merverdi-/investeringsavgift (pr.31.12)	2 800 ²⁾	2 600 ³⁾	2 700 ⁴⁾
Arveavgift (pr.31.12).....	114	69	79
Div. avgifter som skattefogdkontorene har oppkreveransvar for (pr.31.12).....	89	34	47

* Målt 1,5 år etter inntektsåret. Eksklusiv petroleumsskatt

¹⁾ t.o.m. 1994 ³⁾ t.o.m. 1996

²⁾ t.o.m. 1995 ⁴⁾ t.o.m. 1997

Toll- og avgifter som regnskapsføres av toll- og avgiftsetaten pr. 31.12:

(mill. kroner)

Akkumulerte restanser	1996	1997	1998
Toll	20	25	50
Merverdiavgift.....	165	194	226
Søavgifter	723	726	695
Sum.....	908	945	971

Restansesituasjonen er avhengig av bl.a.:

- den generelle økonomiske situasjonen i samfunnet og konjunkturutviklingen
- kvaliteten i fastsettelsen av skatter/avgifter
- kvaliteten på systemer og rutiner for innkreving
- at oppfølgingen overfor debitor er å jour og aktiv
- forebyggende tiltak, som f.eks. kredittadministrasjon

Rammebetingelser

Skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens organisering og virksomhet vurderes og utformes i lys av den generelle samfunnsutviklingen. Sentrale trekk er:

- skatte- og avgiftspliktiges økonomiske forhold blir stadig mer komplekse
- internasjonalisering av næringsliv, arbeidsmarked, kapital og handel samt friere grensepassering og nedbygging av grensebarrierer
- skatte- og avgiftsunndragelser, valutasmugling, hvitvasking av penger gjennom internasjonale pengetransaksjoner og andre former for økonomisk kriminalitet
- høyere krav fra publikum til effektiv tjenesteyting

Strategier for etatene

Innføring av ny teknologi – frigjøring av ressurser til prioriterte oppgaver

Virksomheten i skatte-, toll- og avgiftsetatene preges i stor grad av innhenting, behandling, kontroll, oppbevaring og formidling av informasjon. En hovedstrategi for å sikre at vedtatte skatter og avgifter blir fastsatt og innbetalt, er å kvalitetssikre de omfattende og rutinepregede arbeidsprosessene knyttet til oppgaveinnhenting og behandling. Hensiktsmessig bruk av informasjonsteknologi spiller en viktig rolle i denne forbindelse. Ressursene som frigjøres ved effektivisering rettes i stor grad inn mot innsatsområdene:

- målrettet kontroll, deriblant stedlig kontroll/regnskapskontroll samt kontroll mot ulovlig innførsel av narkotika og høyt beskattede varer
- innkreving (innbetaling/innfordring)

Koordinert innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet fører til en urettmessig og uønsket fordeling av samfunnets ressurser. For å motvirke skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet, samarbeider Finansdepartementet med andre departementer og egne ytre etater om strategier og tiltak. Det er opprettet et tverrdepartementalt embetsmannsutvalg som skal koordinere innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Det pågår kontinuerlig omfattende samarbeid mellom bl.a. politimyndighet, skatteetaten og toll- og avgiftsetaten.

I arbeidet mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger arbeider bl.a. Kredittilsynet med oppfølging av finansinstitusjonenes meldeplikt i forhold til Økokrim, mens toll- og avgiftsetaten har iverksatt tiltak for å styrke kontrollen med inn- og utførsel av kontanter. Skattedirektoratet har satt i gang et arbeid for å utrede skatteetatens rolle i forhold til hvitvasking og annen straffbar bistand til alvorlig kriminalitet. Både Finansdepartementet og underliggende etater deltar i tverretattlig samarbeid nasjonalt og i internasjonale fora som har som formål å styrke innsatsen mot hvitvasking av penger.

Som ledd i arbeidet mot økonomisk kriminalitet er myndighetenes innfordringspraksis også av betydning. Innkrevingsmyndighetenes satsing for å styrke arbeidsgiverkontrollen og den faglige oppfølgingen av de kommunale skatteoppkreverne er et viktig ledd i den samlede innsatsen mot økonomisk kriminalitet.

Kontrollmyndighetene driver et utstrakt samarbeid med bransjeorganisasjonene for å bedre etterlevelsen av regelverket. Informasjon og veiledning forsøkes tilpasset bransjene. I tillegg legges det vekt på langsiktig, forebyggende arbeid mot større målgrupper, særlig informasjonstiltak rettet mot ungdom. I arbeidet for å bedre etterlevelsen av skatte- og avgiftsregelverket er også kunnskap om sammenhengen mellom skatte- og avgiftsetatens ressursbruk og statens inntekter viktig. Det er etablert et nettverk bestående av representanter for Skattedirektoratet, Toll- og avgiftsdirektoratet og Finansdepartementet som skal se på mulighetene for å forbedre grunnlaget for valg av virkemidler i gjennomføringen av de årlige skatte- og avgiftsvedtakene.

Tiltak for å styrke arbeidsgiverkontrollen

De kommunale skatteoppkreverne skal føre kontroll med at arbeidsgiverne oppfyller sine plikter til å gjennomføre forskottstrekk, påleggstrekk og å foreta oppgjør for arbeidsgiveravgift mv. Kontrollen omfatter ettersyn i arbeidsgivernes virksomhet, kontroll av innsendte oppgaver fra arbeidsgiveren, samt veiledning og informasjon til arbeidsgiverne om regelverket på området.

Behovet for å styrke arbeidsgiverkontrollen er bl.a. dokumentert gjennom undersøkelser foretatt av Riksrevisjonen, se bl.a. Dokument 3:2 (1996-97), jf. Innst.S. nr. 86 (1996-97). Finansdepartementet ser det som spesielt viktig å styrke ettersynsvirksomheten.

Den årlige rapportering fra skatteoppkreverne viser en viss nedgang i antall ettersyn fra 1996 til 1998, men hovedinntrykket er at det ikke er vesentlige endringer i aktivitetsnivået i forhold til tidligere år.

For å bedre kvaliteten på arbeidsgiverkontrollen vil Skattedirektoratet legge vekt på å styrke samarbeidet mellom de enkelte kontrollaktører i fylket. Det har vært en positiv utvikling på dette området, og ved utgangen av 1998 var det etablert formelle samarbeidsorganer i 11 fylker. Direktoratet og skattefogdkontorene vil også motivere til at det opprettes interkommunale samarbeidsordninger, slik at ressursene utnyttes effektivt. Ved utgangen av 1998 var 143 kommuner tilknyttet slike ordninger, mot 108 kommuner i 1997.

I løpet av 1998 har Skattedirektoratet gjennom skattefogdkontorene særlig hatt fokus på kommuner som i 1997 ikke gjennomførte ettersyn eller hadde en meget lav ettersynfrekvens. Dette har resultert i en nedgang i antallet kommuner i denne gruppen. I 1999 blir det også fokusert på store kommuner med forholdsvis lav ettersynsfrekvens og liten aktivitet, samt skatteoppkreverne som ikke har egen kontrollplan eller kontrollplan i samarbeid med andre kontrollaktører.

Statens faglige styring og oppfølging av de kommunale skatteoppkreverne er etter departementets vurdering bedret ved at skattefogdkontorene er kommet inn som et regionalt ledd i den faglige linjen mellom Skattedirektoratet og skatteoppkreverne fra 1. juli 1997, jf. Innst.S. nr. 166 (1995-96), St.prp. nr. 41 (1995-96) og St.prp. nr. 1 (1996-97).

Skattedirektoratet har i samarbeid med skatteoppkreverne innført et mål- og resultatstyringssystem for skatteoppkrevernes innkrevingsvirksomhet, herunder arbeidsgiverkontrollen. Skattefogdkontorene vil i tråd med den nye organiseringen få en sentral rolle i oppfølging og kontroll av det nye systemet. Finansdepartementet vil i samarbeid med Skattedirektoratet foreta en nærmere vurdering av om det bør stilles resultatkrav til aktivitetsnivået for den enkelte skatteoppkrever.

Høy kvalitet og tilstrekkelig omfang av arbeidsgiverkontrollen bidrar til å sikre korrekt skatteinngang til kommunene, og er derfor i kommunenes egen interesse. Finansdepartementet vil påpeke at det er et kommunalt ansvar å stille tilstrekkelige ressurser til rådighet til å gjennomføre lovpålagte oppgaver.

Forbedring av regelverket for innkreving av skatt, toll og avgift

Det er behov for opprydding og systematisering i skattebetalingsloven med tilhørende forskriftsverk. Gjennom lovhenviing benyttes innkreivingsreglene i skattebetalingsloven i stor utstrekning til innkreivng av andre krav enn skattekrav. For å gjøre lovverket mer oversiktlig og tilgjengelig for publikum, advokater, revisorer og forvaltningen, vurderes det å omarbeide skattebetalingsloven til en felleslov for innkreivng av skatt, toll og avgift.

En viktig målsetting for revisjonen av regelverket på innkreivngsområdet er å bidra til å sikre korrekt og rettidig innbetaling av skatte-, toll- og avgiftskrav. Samtidig tas det sikte på at et nytt regelverk på innkreivngsområdet skal inneholde saksbehandlingsregler som gir rettigheter på linje med reglene i forvaltningsloven.

Tverretatlig samarbeid

For å bedre resultatene og sikre best mulig ressursutnyttelse, legger Finansdepartementet vekt på at toll- og avgiftsetaten og skatteetaten samarbeider og samordner sine ressurser på en rekke områder, bl.a. innenfor kontrollvirksomhet, informasjon og etatens IT-systemer.

I kampen mot økonomisk kriminalitet samarbeider også etatene tett med politi og påtalemyndighet og ulike bransjeorganisasjoner. Det er i tillegg et siktemål for etatene å videreutvikle samarbeidet med skattemyndighetene i andre land, andre offentlige etater og nærings- og interesseorganisasjoner.

Forventede resultater av den foreslåtte bevilgning for år 2000

Skatteetatens og toll- og avgiftsetatens resultater innenfor de ulike hovedmål, forventes i hovedsak å kunne videreføres på dagens nivå. Det vises for øvrig til omtalene under kap. 1610 Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten om oppgaver og mål for etaten i år 2000.

KAP. 1610 TOLL- OG AVGIFTSDIREKTORATET – TOLL- OG AVGIFTSETATEN
(jf. kap. 4610)

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	738 425	790 700	759 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	0	4 000	4 000
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	0	0	45 300
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 770	14 400	14 700
Sum kap. 1610		758 195	809 100	823 000

Formål, hovedoppgaver og organisering

Etatens overordnede mål er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av toll- og avgifter, og hindre ulovlig inn- og utførsel av varer.

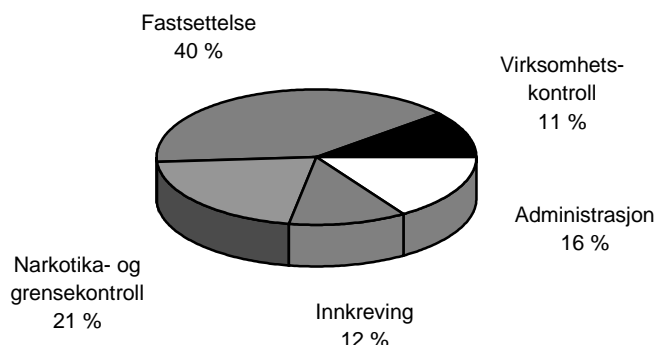
Toll- og avgiftsetaten består av et sentralt direktorat og 11 tolldistrikter med 34 underliggende tollsteder. Etaten hadde pr. 1. mars 1999 en bemanning tilsvarende ca. 1 680 årsverk. Det er i de senere år lagt vekt på å forenkle organisasjonsstruktur og samordne fastsettelses- og kontrollfunksjonene.

Etaten legger vekt på å fordele ressurser slik at primæroppgaver prioriteres, spesielt med sikte på å øke oppdagelsesrisiko ved forsøk på ulovlig inn- og utførsel av varer, og toll- og avgiftsunndragelser. Det arbeides kontinuerlig med å frigjøre ressurser til fastsettelseskontroll, virksomhetskontroll, innfordringsvirksomhet og narkotikakontroll. Toll- og avgiftsdirektoratet arbeider løpende med å tilpasse organisasjonen til nye og endrede arbeidsoppgaver.

Rapport 1998*Fordeling av toll- og avgiftsetatens budsjett i 1998*

Etatens budsjett var for 1998 fordelt mellom tolldistriktene (inkludert tollsteder) med 64 pst., Toll- og avgiftsdirektoratet med 29,5 pst. og øremerkede prosjektmidler med 6,5 pst. Etatens ressursbruk fordelt på funksjonsområder framgår av figuren nedenfor:

Forbruk fordelt på funksjonsområder i 1998

Inntekter – nøkkeltall

(regnskapstall i mill. kroner)

Toll og avgifter	1997	1998	Endring
Tollinntekter.....	2 400	2 574	174
Merverdiavgift ved innførsel.....	55 400	61 924	6 524
Motorvognavgifter	29 400	32 728	3 328
Særavgifter.....	22 800	20 516	- 2 284
Sum.....	110 000	117 742	7 742

Kilde: Statsregnskapene for 1997 og 1998

Inntektene økte i 1998 med 7,0 pst. sammenlignet med 1997. Økningen skyldes i hovedsak økt vareverdi ved import, med påfølgende økning i merverdiavgiften.

Hovedmål og resultater

Resultatene i forhold til etatens hovedmålsettinger gir et tilfredsstillende bilde. De enkelte hovedmålsettingene beskrives nedenfor:

1. Sikre riktig fastsettelse av toll- og avgifter

Det er vanskelig å anslå statens tap av inntekter som følge av toll- og avgiftsunndragelser, men det arbeides med å forbedre kunnskapen på dette området, slik at kontrollvirksomheten kan rettes mot områder der unndragelsene er størst.

Ekspedisjon og fastsettelse	1996	1997	1998
Antall deklarasjoner (i mill.).....	3,9	4,2	4,5
Antall kontrollerte inn- og utførselsdeklarasjoner ...	213 000	238 000	227 000
Korrigert i statens favør (mill. kroner).....	544	617	680
Korrigert i vareeiers favør (mill. kroner)	1 462	1 033	2 082

All deklarerings av inn- og utførsel foretas elektronisk i TVINN-systemet (Tollvesenets informasjonssystem for næringslivet). Antall inn- og utførselsdeklarasjoner økte fra 4,2 mill. i 1997 til 4,5 mill. i 1998. Korrigeringer av toll og avgifter viste en økning fra 1997 til 1998 på 63 mill. kroner, til 680 mill. kroner i 1998. Årsaken til økningen skyldes trolig bedre kvalitet i fastsettelseskontrollen.

For korrigeringer i vareeiers favør har det framkommet store enkeltbeløp som skyldes feilregistrering fra deklarasjonens side. Som det framgår av tabellen varierer disse korrigeringene fra år til år. Dette skyldes at enkeltsaker kan gi store utslag i statistikken.

Virksomhetskontroll	1996	1997	1998
Antall kontrollerte bedrifter.....	1 065	981	889
Treffprosent/endringer.....	73,9	70,0	71,2
Korrigert i statens favør (mill. kroner)	539	646	399,5
Korrigert i vareeiers favør (mill. kroner).....	18,5	6,7	2,4

Virksomhetskontrollen omfatter ettersyn og kontroll av næringsdrivendes regnskaper mv. Resultatene for virksomhetskontrollen viser en nedgang fra 1997 til 1998. Dette skyldes primært at det har vært en omlegging av rapporterings- og registreringsrutinene. Det gir et mer korrekt bilde av resultatene av virksomhetskontrollene at kun endelige krav etter eventuell klagebehandling registreres. Staten har dessuten prioritert eksportkontroller, spesielt av fisk og fiskeprodukter. Disse aksjonene gir ikke store inntekter til staten, men bidrar til at vareeksporten fra Norge deklarerer mer korrekt.

Utviklingen kan tyde på at sakene blir stadig mer kompliserte, og at hver kontroll tar lenger tid. Dette henger også sammen med at det blir stadig flere internasjonale konsern med komplekse strukturer. Resultatene viser imidlertid at treffprosenten ved utplukk av kontrollobjekter (bedrifter) fortsatt er god.

2. Sikre rettidig innbetaling av toll- og avgifter

(mill. kroner)

Innkrevning	1996	1997	1998
Fastsatt beløp.....	97 158	108 966	116 351
Akkumulerte restanser.....	908	945	971
Nye restanser i året.....	319	411	346

En sentral oppgave på innkrevings- og regnskapsområdet i 1998 har vært å sette i drift nytt regnskapssystem. Staten har hatt fokus på å hindre restanser, blant annet ved kredittvurdering og overvåkning. Totalt sett viser de akkumulerte restansene i pst. av inntekt nedgang for 1998 i forhold til 1997 (fra 0,87 pst. til 0,83 pst.). Nye restansers andel av fastsatt beløp utgjør ca. 0,3 prosent.

3. Forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer

Narkotikakontroll	1996	1997	1998
Antall narkotikabeslag.....	1 020	1 240	1 513
Narkotikabeslag, doser (1 000 stk.).....	3 640	2 983	3 562
Cannabis beslag (i kg)	790,1	640,1	1551
Heroin beslag (i kg).....	59,9	41,2	18,9
Amfetamin beslag (i kg).....	10,5	57,6	144,9
Kokain beslag (i kg).....	9,8	2,9	1,1

I 1998 var det en økning i antall beslag på nær 10 pst., og en økning i antall beslaglagte brukerdoser på nær 600 000 i forhold til 1997. Narkotikakontrollen krever kontinuerlig utvikling av kontrollmetoder. I 1998 ble det gjennomført et prøveprosjekt med alternative metoder for bruk av etatens narkotikahunder. Hundene ble brukt for å avdekke om personer smugler narkotika på kroppen. Forsøket har gitt gode resultater, og arbeidet har medført at antallet ordinære kroppsvisitasjoner er redusert.

Alkohol- og tobakkskontroll	1996	1997	1998
Brennevinsbeslag (i liter).....	12 052	8 013	9 357
Spritbeslag (i liter).....	72 820	68 401	90 425
Sigaretter (i mill.)	4,4	12,8	3,9

For 1998 har beslaglagt mengde sprit og brennevin økt, mens sigarettbeslagene er redusert. I tillegg til beslagene i tabellene ovenfor er det gjort beslag av narkotika, sprit og sigaretter bestemt for det norske markedet i andre land.

Annen aktivitet

Saksbehandling

Toll- og avgiftsetaten mottok i 1998 over 130 000 skriftlige henvendelser, hvorav ca. 105 000 i Oslo og Akershus tolldistrikt. Sistnevnte henvendelser er i hovedsak knyttet til årsavgift, vektårsavgift og vrakpant. Saksbehandlingstiden ved tolldistriktene ligger i gjennomsnitt på to til tre uker. Det er en utfordring å få ned restansene og saksbehandlingstiden innenfor enkelte sakstyper. Et virkemiddel er regelverksutvikling med henblikk på forenklinger og ytterligere delegering av fullmakter.

Internasjonalt arbeid

Toll- og avgiftsdirektoratet deltar i betydelig grad i internasjonal virksomhet, og gir bistand til utvikling av frihandelsavtaler og oppfølging av internasjonalt arbeid på tollområdet. Direktoratet deltar i komiteer hvor aktivitetene er knyttet til internasjonal utvikling og harmonisering av tollprosedyrer og regelverk.

Det internasjonale arbeidet foregår i første rekke innenfor EFTA/EØS-komiteer, hvor bl.a. Transitteringskonvensjonene og frihandelsavtalene er sentrale. Innenfor World Customs Organization arbeides det også med tollprosedyrer (bl.a. knyttet til Kyoto-konvensjonen), opprinnelsesregler og tollverdi.

Sentrale utfordringer og strategier

Økt bruk av informasjonsteknologi

Økning i bruk av elektronisk handel gjør at etaten må:

- oppdatere eget regelverk i forhold til dagens teknologi
- utnytte mulighetene som egen og andres bruk av teknologi kan gi innenfor toll- og avgiftsfaglig og administrativt arbeid
- videreutdanne eget personell i tråd med IT-utviklingen

Økt internasjonalisering og endrede transportmønstre

Økt globalisering har både økonomiske og politiske konsekvenser. Nye konserndannelser og mer taktisk lokalisering er tydelige trekk. Regelutviklingen skjer i større grad på internasjonalt nivå, og etaten har tettere kontakt med internasjonale aktører. Utviklingen krever høyere kompetanse rundt tollverdi, opprinnelse/preferanse og internasjonalt samarbeid, samtidig som det stilles større krav til effektivitet.

Hastighet, lokalisering og miljøprising antas å bli stadig viktigere elementer i valg av transportmåter. I tillegg kan internetthandelen være med på å endre dagens transportmønstre. Nye veiforbindelser mellom Sverige og Danmark kan også få innvirkning på fergetrafikken til Norge. Store firmaer ser også ut til å satse på «dør til dør» transport med færrest mulig omlastninger underveis. Utviklingen krever at toll- og avgiftsetaten følger nøye med, og tilpasser tilstedeværelsen til trafikkmønstrene.

Økt satsing på å bevare miljøet

Bruk av grønne avgifter og forbruksavhengige avgifter er blitt mer omfattende enn tidligere. Enkelte slike avgifter antas å kreve ny kompetanse i etaten.

Økt rettsbevissthet og større forventninger til service, informasjon og veiledning hos brukere

Toll- og avgiftsetaten er en betydelig regelverksforvalter på et område der næringsliv og publikum stadig stiller større krav til informasjon, veiledning og service. Det er viktig å kunne tilby næringsliv og publikum god service over hele landet.

Nye smuglingsmønstre

Stadig flere reisende og økning i godsmengdene over grensene kan føre til økt smugling. Det ser ut til å være en tendens til at store aktører kommer inn på det ulovlige markedet, og at de i tillegg til narkotika og sprit, også smugler andre vareslag. Toll- og avgiftsetaten følger utviklingen nøye for ikke minst å kunne utnytte kontrollressursene best mulig.

Fornyelse og utvikling

For å følge utviklingen i samfunnet har toll- og avgiftsetaten satt i gang flere tiltak for å utvikle bedre produkter og tjenester. Tiltak iverksettes også som følge av endringer i regelverket. Nedenfor følger oversikt knyttet til nye ordninger og systemer, modernisering av regelverket, Internett, ny deklarasjonsstrategi samt fleksible kontrollressurser.

TVIST 2000

I St.prp. nr. 1 (1998-99) er det redegjort for TVIST 2000-prosjektet. Hovedmålet med prosjektet er å sikre reviderbare regnskaper. Det er også viktig å øke kvaliteten og effektiviteten knyttet til henholdsvis fastsettelse, innkreving og kontroll med avgiftspliktige beløp, og kontroll med ulovlig inn- og utførsel av varer.

Hovedprosjektet for TVIST 2000 ble avsluttet i desember 1998, og arbeidet med del 3 av henholdsvis Avgiftsfastsettelsessystemet, Økonomisystemet og Personunderretningssystemet følges opp av linjeorganisasjonen i Toll- og avgiftsdirektoratet.

Nedenfor gis det en nærmere redegjørelse for gjenstående deler av TVIST 2000-prosjektet:

Avgiftsfastsettelsessystemet og økonomisystemet

Del 2 av avgiftsfastsettelsessystemet ble tatt i bruk høsten 1998. Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (1998-99).

Del 3 av avgiftsfastsettelses- og økonomisystemet skal utvides til også å gjelde omregistreringsavgift og forhåndsbetalt årsavgift. Framdriften i arbeidet er bl.a. avhengig av leveranser fra Vegdirektoratet (motorvognregisteret MASYS). Del 3 planlegges satt i drift i løpet av 1999. Når disse er innført, skal toll- og avgiftsetaten ha et økonomisystem som er i samsvar med krav i økonomiregelverket i staten. Innføring av løsningen er forbundet med en viss risiko.

Personunderretnings-, virksomhetskontroll- og innfordringssystemet

Personunderretningssystemet er et informasjonsstøttesystem for toll- og avgiftsetatens grensekontroll og underretningstjeneste. Systemet skal etter planen tas i bruk i løpet av 1999.

Virksomhetskontrollsystemet skal benyttes som hjelpesystem for bedriftskontroll og resultatrapportering.

Innfordringssystemet (tvangsinnfordringsdelen) vurderes i sammenheng med SKARP- og MVA3-prosjektene i Skattedirektoratet, jf. omtale av disse under kap. 1618. Systemet vil bidra til å automatisere rutinepregede manuelle oppgaver i innfordringsarbeidet.

Småbåtregisteret

Det sentrale registeret for fritids- og småbåter ble tatt i bruk fom. 1998. I registeret lagres, samordnes og systematiseres data om fritidsbåter. Det er forutsatt at registeret skal være selvfinansierende. Regjeringen vil vurdere tidspunktet for å iverksette et administrasjonsgebyr for førstegangsregistrering og omregistrering av fritids- og småbåter, jf. Ot.prp. nr. 35 (1993-94) Om lov om registrering av fritids- og småbåter.

Toll- og avgiftsetatens elektroniske transitteringsprosjekt (TET)

Transitteringsprosjektet er et felles prosjekt mellom EU og EFTA-landene for utvikling av et felles datasystem for elektronisk forsendelse av transitteringsdokumenter. Systemet bygger på at deklaranten sender en elektronisk melding basert på transitteringsdeklarasjonen til avgangstollstedet.

Det nasjonale prosjektet startet 1. oktober 1998, og skal i første fase utarbeide en funksjonell kravspesifikasjon. Denne vil så danne grunnlaget for å tilpasse standardsystem til innenlandske krav, samtidig som den skal håndtere meldinger fra/til tollmyndighetene i de 21 andre land som er tilknyttet Transitteringskonvensjonen, og mellom næringslivet og tollmyndighetene.

Det vil bli etablert et nært samarbeid med næringslivet, slik at man vil forsøke å tilpasse deres krav og behov i systemet. Systemet forventes å settes i drift i Norge tidlig i 2001.

Sammenslåing av tolldistrikter

Det vises til St.prp. nr. 67 (1998-99) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 1999, jf. Innst.S. nr. 236 (1998-99), hvor det gis omtale av arbeidet med eventuell sammenslåing av Østfold tolldistrikt med Hedmark og Oppland tolldistrikt, og Buskerud tolldistrikt med Telemark og Vestfold tolldistrikt. I det videre arbeid legges det opp til en bred høring av brukere og lokale myndigheter i berørte områder, samt relevante sentrale myndigheter og organisasjoner. Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til spørsmålet ifm. Revidert nasjonalbudsjett 2000.

Modernisering av regelverket

Toll- og avgiftsdirektoratet bistår Finansdepartementet i regelverksutviklingen. Direktoratet har igangsatt et regelverksprosjekt som har til formål å vurdere harmonisering og forenkling av sentrale regelsett som håndheves i etaten.

Internett

Det har vært økning i fortolling ved import og eksport, bl.a. knyttet til postordresalg. Toll- og avgiftsdirektoratet og Finansdepartementet vil vurdere internettløsninger som kan forenkle private importørens muligheter til deklarerer.

Ny deklarasjonsstrategi

Toll- og avgiftsetaten vil fortsette arbeidet med utvikling av framtidige løsninger for toll-ekspedisjon av varer. De nye deklarasjonsstrategiene vil innebære en forenkling av innførsels- og utførselsprosedyrene. Prosedyrene vil bli utviklet i samarbeid med næringslivet.

Fleksible kontrollressurser

Utviklingen viser at smuglingsmetoder og -ruter stadig endres. Toll- og avgiftsetatens tilstedeværelse ved grensene har en preventiv effekt, samtidig som den gir resultater i form av beslag. Utviklingen krever at kontrollressursene brukes mer fleksibelt over distriktsgrensene.

Budsjett år 2000

Den foreslåtte bevilgningen skal anvendes i samsvar med driftsmålene og utviklingsstrategiene for etaten som er omtalt foran. Toll- og avgiftsetatens budsjetttramme for år 2000 foreslås satt til 823 mill. kroner. Forslaget innebærer at etaten i hovedtrekk opprettholder driften på nåværende nivå, og viderefører arbeidene med IT-utviklingsprosjekter og anskaffelse av nytt IT-utstyr.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv., og er budsjettet til 759 mill. kroner. Posten er redusert i forhold til 1999 pga. opprettelse av ny post 22 Større IT-prosjekter, *kan overføres*, jf. omtale. I tillegg er det foretatt andre endringer som lønn- og prisjusteringer

Post 21 Spesielle driftsutgifter, overslagsbevilgning

Posten omfatter etatens utgifter til innkreving av restanser, og er budsjettet til 4 mill. kroner.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Posten omfatter bevilgning til større IT-prosjekter, herunder Transitteringsprosjektet, Virksomhetskontrollsystemet og Innfordringsprosjektet, og nytt IT-utstyr i lokalforvaltningen. Totalt er posten budsjettet til 45,3 mill. kroner. Disse utgiftene har tidligere vært budsjettet på postene 01 og 45.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter anskaffelser ifm. ulike IT-formål.

KAP. 4610 TOLL- OG AVGIFTS-DIREKTORATET – TOLL- OG AVGIFTSETATEN
(jf. kap. 1610)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Gebyr for overtid	13 346	11 300	11 600
02	Andre inntekter	2 824	1 500	1 600
03	Pante- og tinglysningsgebyrer	0	1 000	1 000
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	79 294	75 700	83 700
12	Ekspedisjonsgebyr	3 547	3 700	3 800
13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	114	300	300
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	129	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	10 382	0	0
17	Refusjon lærlinger	29	0	0
Sum kap. 4610		109 665	93 500	102 000

Post 01 Gebyr for overtid

Satsene for privatrevirert overtid opprettholdes med kr 205 pr. time for 50 pst. overtid og kr 275 pr. time for 100 pst. overtid.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter leieinntekter, inntekter fra auksjonssalg av overliggende, inndratte varer samt forsinkelsesrenter.

Post 03 Pante- og tinglysningsgebyrer

Posten omfatter gebyrer o.l. fra toll- og avgiftsinnkrevingen, jf. kap. 1610 post 21.

Post 11 Gebyr på kredittdeklarasjoner

Gebyr på kredittdeklarasjoner foreslås videreført med kr 29 pr. deklarasjon fra 1. januar 2000. Budsjettert inntekt er foreslått økt i tråd med forventet økning i antall kredittdeklarasjoner

Post 12 Ekspedisjonsgebyr

Ekspedisjonsgebyr på kr 100,- pr. påbegynt halvtime videreføres, og ilegges på landegrensen mellom Norge og henholdsvis Sverige og Finland for ekspedisjoner utført utenfor ekspedisjonstiden.

Post 13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy

I samsvar med Ot.prp. nr. 83 (1988-89) «Om lov om endringer i lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter» oppkreves gebyr kr 900,- ved avskilting av kjøretøy ved manglende innbetalt kilometer-/vektårs-/årsavgift.

KAP. 1616 ANDRE UTGIFTER TIL SKATTE- OG AVGIFTSINNKRIVING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	38 157	0	0
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	61 731	0	0
Sum kap. 1616		99 888	0	0

Postene under kap.1616 er overført til kap.1610 Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten og til kap. 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten, jf. St.prp. nr. 1 (1998-99).

KAP. 1618 SKATTEDIREKTORATET – SKATTEETATEN

(jf. kap. 4618)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelsen	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	2 578 342	2 694 900	2 617 100
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	0	57 000	57 000
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	0	0	216 700
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	32 824	146 050	169 200
	Sum kap. 1618	2 611 166	2 897 950	3 060 000

Formål, hovedoppgaver og organisering

Skatteetatens overordnede mål er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av skatter og avgifter som politiske myndigheter vedtar. Etaten skal også sørge for et korrekt og oppdatert folke-register, og økonomitjenester av høy kvalitet til andre statsetater. Etaten skal yte god service.

Skatteetatens hovedoppgaver kan inndeles etter følgende operative funksjoner:

- folkeregistrering
- gjennomføre forskuddsutskriving
- sikre skatt- og avgiftsprovenyet, herunder kontrollere grunnlaget for oppgavene fra skatte- og avgiftspliktige og tredjepart
- kontrollere og fastsette skatt på formue og inntekt, samt folketrygdavgifter
- fastsette og innkreve merverdi-, investerings- og arveavgift mv.
- faglig ansvar for innkreving av direkte skatter
- kontroll og tilsyn med de kommunale skatteoppkrevernes innfordring av arbeidsgiveravgift, og statens og folketrygdens andel av fellesskatten
- levere økonomitjenester med høy kvalitet til andre statsetater og statlige virksomheter

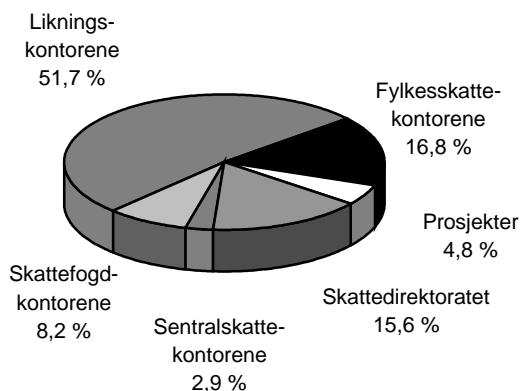
Skatteetaten omfatter Skattedirektoratet, 19 fylkesskattekontor, 18 skattefogdkontor, 436 likningskontorer/folkeregistre og Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Sentralskattekontoret for storbedrifter og Oljeskattekontoret. Det ble utført ca. 6 300 årsverk i etaten i 1998.

Skattedirektoratet har i de seneste årene satt fokus på organiseringen av etaten, både lokalt og sentralt. Direktoratet sluttførte i 1999 en organisasjonsgjennomgang av likningsforvaltningen, og har for tiden til vurdering en endring av organisasjonsstrukturen i direktoratet.

Rapport 1998*Nøkkeltall*

Etatens budsjett for 1998 var fordelt som følger:

Forbruk fordelt på budsjettområder i 1998

Skatte- og avgiftsinntekter

Tabellen nedenfor viser fastsatte/utlignede skatter og avgifter.

(mill. kroner)

Skatte- og avgiftsinntekter	1996	1997	1998
Skatter*.....	185 200	178 300	197 300
Petroleumsskatt.....	19 800	31 900	29 000
Arbeidsgiveravgift**.....	47 100	52 300	57 700
Arveavgift.....	1 000	1 200	1 000
Merverdiavgift.....	96 400	99 000	111 600
Sum.....	349 500	366 700	396 600

* Eksklusiv petroleumsskatt

** Eksklusiv sentralt beregnet arbeidsgiveravgift for statsansatte

Som det framgår av tabellen bidro skatteetaten til samlede skatte- og avgiftsinntekter på om lag 400 mrd. kroner i 1998, som er en markant økning fra 1997. Det vises for øvrig til omtale i St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatte- avgifts- og tollvedtak.

Skattytere og merverdiavgiftspliktige

(antall)

	1996	1997	1998	
Skatt	Forskuddsskattepliktige som omfattes av oppgjøret.....	3 181 347	3 242 595	3 297 649
	Etterskuddsskattepliktige.....	146 174	152 457	158 425
Mva	Terminoppgavepliktige.....	188 324	190 293	191 218
	Årsoppgavepliktige.....	84 122	82 731	81 127

I alt 3 298 000 personlige skattytere og 158 000 selskaper fikk skatteoppgjør i 1998. Det er ca. 55 000 flere personlige skattytere og 6 000 flere selskaper enn året før.

Skatteoppgjøret for inntektsåret 1997 viser at om lag 2,2 mill. skattytere fikk tilbake vel 14,3 mrd. kroner, mens omlag 849 000 skattytere fikk restskatt på til sammen vel 10,1 mrd. kroner. Både tilgodehavende skatt og restskatt har økt noe i forhold til året før.

Behandlede oppgaver

(antall)

Oppgaver	1996	1997	1998
Ordinære selvangivelser.....	1 900 000	2 100 000	2 100 000
Forenklet selvangivelse inkl. fritaksskattytere.....	1 400 000	1 500 000	1 500 000
Grunnlagsdata.....	30 900 000	31 300 000	32 800 000
Merverdiavgiftsoppgaver			
– ekskl. restitujonsoppgaver.....	980 000	978 000	1 017 000
– restitujonsoppgaver.....	219 000	224 000	227 000
Arve- og gavemeldinger.....	44 000	42 000	41 000

I alt ble det behandlet ca. 3,6 mill. selvangivelser fra personlige skattytere og selskaper i 1998. Vel 1,3 mill. skattytere leverte forenklet selvangivelse, hvilket er nesten 50 000 flere enn året før.

Sentralskattekontorene

Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU), Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) samt Oljeskattekontoret (OSK) er opprettet for å ivareta spesielle områder innen bedriftsbeskatning, beskatning av utenlandske selskaper, arbeidstakere med midlertidig tilknytning til landet samt petroleumsvirksomheten.

Fordeling av skattytergrupper og utliknet skatt ved sentralskattekontorene

Sentralskatte- Kontorene	ETTERSKUDDSPLIKTIGE				FORSKUDDSPLIKTIGE			
	Utliknet skatt (mill. kroner)		Antall Skattytere		Utliknet skatt (mill. kroner)		Antall Skattytere	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
SFU.....	278	269	518	520	490	692	17 698	21 361
SFS ¹⁾	4 361	5 546	1 866	2 500	-	-	-	-
OSK.....	31 990	29 019	51	47	-	-	-	-

¹⁾ Utliknet skatt inkl. kildeskatt

For SFU har både utliknet skatt og antall skattytere blant forskuddspliktige økt betydelig i 1998 sammenlignet med året før. Volumene for SFS har også økt kraftig, mens de for OSK er stabile.

Hovedmål og resultater

Hovedproduksjonen innen skatt, avgift og folkeregistrering er gjennomført innenfor de tidsrammer som er forutsatt. Omfanget av utestående skatter og avgifter er lavt. Det har vært redusert behandlingstid for bokettersyn og av klager, men det er likevel behov for ytterligere forbedringer på disse områdene. Resultatene samlet sett, kombinert med en bemanningsreduksjon, indikerer at produktiviteten pr. årsverk i etaten har økt. Hovedmålene og resultatene er:

1. Oppgavepliktige skal gi riktige og fullstendige opplysninger i rett tid

99,5 pst. av selvangivelsene ble sendt inn i rett tid. 92,7 pst. av pliktige MVA-oppgaver ble levert innen fristen. Kravet om at grunnlagsdataleveranser skal være mottatt innen 20. januar ble oppfylt. Totalt ble det mottatt ca. 32,8 mill. grunnlagsdataoppgaver for inntektsåret 1997, dvs. en økning fra året før på 1,5 mill. oppgaver. Videre har kontroll av leverandører av saldo/renteoppgaver blitt gjennomført i de fleste fylker de siste årene. Kontrolldekningen på antall oppgaver var høyere enn forventet.

2. Register og manntall skal være riktig

Resultatene viser at folkeregistermanntallet, skattemanntallet, og merverdiavgiftsmanntallet i hovedsak holder god kvalitet, og de store brukerne av folkeregisterets opplysninger (bl.a. Statistisk sentralbyrå, Rikstrygdeverket og helsevesenet) synes å være tilfredse med kvaliteten på Det sentrale folkeregister. Fylkesskattekontorene fikk 1.1.99 det faglige og administrative ansvaret for folkeregistreringen.

3. Skatter og avgifter skal fastsettes riktig og til rett tid, og uoppgitte beløp skal avdekkes

Andel skattytere som ønsket endring av skattekort utgjorde nær 13 pst. for inntektsåret 1998. Dette er noe høyere enn for foregående år, og skyldes først og fremst endringer i kriteriene for valg av forskuddsform. En del av endringene skyldes også endringer i skattyters inntekts-, formues- og gjeldsforhold i løpet av året. Endringen medførte at relativt mange skattytere feilaktig fikk utstedt skattekort med prosenttrekk. Skattedirektoratet vil arbeide for å redusere andelen utstedte skattekort med feil.

Utskrevet forskudd utgjorde 98,9 pst. av utliknet skatt. 6,1 pst. av skattyterne fikk utliknet mer enn kr 10 000,- i skatt enn det som var innbetalt som forskudd. 11,4 pst. av skattyterne hadde mer enn kr 10 000,- i skatt til gode, som er en liten økning sammenliknet med foregående år.

Hos 1,8 pst. av skattyterne ble det oppdaget tekniske feil etter utlegging av likningen. Ved innføring av forhåndsutfyllt selvangivelse antas denne feilkilden å bli betydelig redusert.

Andelen av disponible ressurser benyttet til verdiorientert arbeid overfor næringsdrivende og sentralt prioriterte skattytergrupper viser en nedgang fra 17,2 pst. i 1997 til 16,7 pst. i 1998. Nedgangen kan i stor grad tilskrives økede kvalitetskrav til basislikning, og at kontorene i tillegg ble pålagt en ekstraordinær kvalitetssikring av likningen for 1997, 1996 og for enkelte forhold i 1995.

Kontroller og resultater (eksklusive sentralskattekontorene)

	1996	1997	1998
Antall bokettersyn	6 030	6 312	4 700
Netto økning inntektsgrunnlag skatt (mill. kroner).....	8 400	11 200	8 800
Netto økning inntektsgrunnlag mva (mill. kroner)	1 900	2 300	2 400

Som tabellen viser ble det gjennomført vel 4 700 bokettersyn mot vel 6 300 for året før. Nedgangen skyldes bl.a. færre revisorårsverk og omstilling til andre kontrollaktiviteter. Totalt førte disse kontrollene til at selskapenes inntekter ble økt med 8,8 mrd. kroner, og merverdiavgiftsgrunnlaget ble økt med 2,4 mrd. kroner. Omlegging av kontrollaktiviteter til veiledning og informasjon til næringsdrivende i forbindelse med kontrollbesøk har resultert i bedre kvalitet på innleverte oppgaver.

Kontrollresultater ved sentralskattekontorene (endret likningsgrunnlag)

(mill. kroner)

Kontor	1996	1997	1998*
Sentralskattekontoret for utenlandssaker	700	2 100	1 500
Sentralskattekontoret for storbedrifter	2 400	1 900	2 200
Oljeskattekontoret.....	2 100	2 400	3 000

*likningsår

Som tabellen viser har total kontrollvirksomhet utført av sentralskattekontorene medført at fastsatt inntektsgrunnlag har økt med ca. 6,7 mrd. kroner.

I tillegg har det vært en mindre økning i saksrestansene for skattefogdkontorenes fastsettelse av arveavgift i 1998. Størst økning har det vært på saker som er yngre enn ett år. Skattedirektoratet vil arbeide for å redusere restansene.

4. Skatter og avgifter skal innbetales og avregnes riktig og til rett tid

Skatt	1996	1997	1998
Ikke betalte direkte skatter (i mill. kroner)*	1 800	1 700	1 800
Samlet restanse i pst. av utliknet skatt*	1,2 %	1,0 %	1,0 %

* Per 30.6 halvannet år etter inntektsåret

Som tabellen viser ligger skatte- og avgiftsrestansene på et stabilt lavt nivå. Utviklingen de siste årene, med stadig lavere restanser på utliknet skatt, ser imidlertid ut til å flate ut. Restanse på ordinær skatt som forfalt til betaling i 1996, utgjorde per 30.06.98 i alt 1,0 pst. av utliknet skatt.

(mill. kroner)

Merverdiavgift	1996	1997	1998
Aktive restanser	1 300	1 100	1 200
Akkumulerte restanser.....	2 800	2 600	2 700

Som tabellen viser er også utviklingen i restansene på merverdiavgift stabil.

Akkumulert utestående og forfalt merverdi- og investeringsavgift gir en restanseprosent på 3,0 pst. av utliknet avgift for 1998, noe som er 0,2 prosentpoeng lavere enn for 1997.

5. Lønns- og regnskapstjenester skal leveres som avtalt

Det ble utarbeidet nye avstemmingsrutiner for skattefogdkontorene høsten 1998.

Det har i 1998 pågått et betydelig arbeid med å utvikle skattefogdkontorene til moderne regnskapssentraler som tilfredsstiller kravene i økonomiregelverket. Skattedirektoratet vil etterstrebe bedre kvalitet og kompetanse ved skattefogdkontorene, slik at andre statsetater (kunder) sikres god service og kvalitet på tjenestene som tilbys. Departementet foreslår i

den forbindelse en avsetning over skatteetatens driftsbudsjett for å styrke regnskapsfunksjonen. Det vises også til omtale under Fornyelse og utvikling.

6. Etaten skal være rettferdig, effektiv og servicepreget

Gjennomsnittlig behandlingstid for endring av skattekort i desember/januar ligger på 2,5 dager, mot 1,7 dager for resten av året.

Nær 100 pst. av de ordinære ligningene for forskudds- og etterskuddspliktige skattytere ble lagt ut i september. Samtlige FSA-skattytere (forenklet selvangivelse) fikk sitt skatteoppgjør i midten av juni.

Det ble i 1998 etablert et system som klart registrerer rene henleggelse av bokettersynsrapporter og henleggelse/annuleringer av bokettersynsoppdrag. Med virkning fra første januar 1999 ble det etablert et system av rutiner for koordinering av ettersyn og rapportrestanser mht. de kommunale skatteoppkrevernes arbeidsgiverkontroller.

Antall saker behandlet i nemnder

Nemnder	1996	1997	1998
Behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd.....	61 000	65 000	66 000
Behandlet i Klagenemnda for merverdiavgift*.....	247	245	300

* Inkl. klager avgjort av Klagenemnda og Skattedirektoratet, og klager som er trukket eller er returnert Fylkesskattekontoret.

Som tabellen viser behandlet likningsnemndene og overlikningsnemndene i alt 66 000 saker i 1998. Klagenemnda for merverdiavgift behandlet 300 saker.

I nær 95 pst. av tilfellene var behandlingstiden for klager på ordinær likning mindre enn tre måneder, regnet fra klage mottas til vedtak er sendt skattyter. Gjennomsnittlig behandlingstid for rapporter der den avgiftsmessige behandlingen er avsluttet er 115 dager. Gjennomsnittlig behandlingstid for rapporter der den likningsmessige behandlingen er avsluttet er 213 dager. Skattedirektoratet vil arbeide for å redusere behandlingstiden.

Av sakene som ble sendt klagenemnda, ble 51 pst. ferdigbehandlet på fylkesskattekontorene innen tre mnd. For saker som ble omgjort på fylkesskattekontoret, ble 68 pst. ferdigbehandlet innen tre måneder. Skattedirektoratet vil arbeide for å redusere behandlingstiden.

Sentrale utfordringer og strategier

Økt innsats overfor næringslivet

Skatteetaten skal arbeide for å styrke innsatsen overfor næringslivet, og bidra til at næringslivet etterlever skatte- og avgiftsregelverket gjennom å:

- effektivisere og samordne arbeidet med veiledning og kontroll av næringsdrivende og skattytere med kompliserte skatteforhold
- samordne og forenkle næringslivets oppgaveplikt
- redusere antall feil i opplysningsgrunnlaget og øke oppdagelsesrisikoen for skatte- og avgiftsunndragelser

Kvalitetssikring av arbeidet

Skatteetaten arbeider med å videreutvikle systemer, prosesser og rutiner for styring og kontroll av hele virksomheten. Som et viktig element i denne satsingen, ble det i 1999 opprettet en ny enhet for internrevisjon i Skattedirektoratet. Internrevisjonens hovedoppgave vil være å utføre operasjonell revisjon på definerte risikoområder i skatteetaten. Videre satser skatteetaten bl.a. på følgende:

- sikre kvalitet på forhåndutfylt selvangivelse gjennom kontroll av grunnlagsdata
- sikre et korrekt og oppdatert folkeregister og merverdiavgiftsmanntall
- utvikle samarbeidet med andre myndighetsorganer for å bedre informasjonsgrunnlaget i folkeregisteret

Samordning og styrket samarbeid

Skatteetaten skal samordne oppgaver og ressurser, og samarbeide nært med andre etater. Gjennom dette skal etaten sikre best mulig ressursutnyttelse for å forbedre egne resultater, samt bidra til at andre også når sine mål. Dette arbeidet konsentreres om å:

- videreutvikle det regionale samarbeidet og arbeidsdelingen mellom likningskontorene og folkeregistrene

- ha større fokus på faglig styring og oppfølging av de kommunale skatteoppkreverne
- videreføre samarbeidet med toll- og avgiftsetaten vedrørende kontroll, informasjonsforvaltning, utnyttelse IT-kapasitet og samordningsmuligheter mellom etatens IT-systemer
- fortsatt styrke innsatsen mot svart økonomi gjennom å videreføre samarbeidet med Landsorganisasjonen, Næringslivets hovedorganisasjon og Kommunenes sentralforbund

Regelverksutvikling

Skattedirektoratet samarbeider med Finansdepartementet om å forbedre regelverket, med vekt på økt forståelse og lettere praktisering. Det er også igangsatt et regelverksutviklingsprosjekt som skal samle inn og bearbeide forslag samt etablere rutiner for regelverksutviklingsarbeidet i skatteetaten.

Målrettet personalforvaltning og kompetanseutvikling

Innføring av nye systemer for basislikning av lønnskakere og næringsdrivende samt flere kontaktpunkter mot publikum gjennom bruk av elektroniske tjenester, vil effektivisere behandlingen av selvangivelser, og gi bedre service til publikum.

Ressursene og kompetansen, særlig i likningsforvaltningen, vil derfor i større grad omfatte informasjons- og kontrollarbeid overfor næringsdrivende og skattytere med komplekse skatteforhold. Dette stiller store krav til kompetanseutvikling av etatens tilsatte, og målrettet rekruttering. For å nå etatens krav prioriteres bl.a. arbeidet med:

- å videreutvikle spisskompetanse innen saksbehandling og kontroll av vanskelige fagområder
- tiltak for ansatte i etaten som forestår basisoppgaver ved landets likningskontor og folkeregister
- å videreutvikle etatens arbeide innen likestilling, både knyttet til rekruttering og arbeide med å øke andel kvinner i ledende stillinger

Bedre informasjon og veiledning

For å bidra til at skatte- og avgiftspliktige gir korrekte opplysninger, legges det vekt på at informasjon og veiledning skal være en integrert del av all oppgaveløsning i etaten. Informasjonen skal være tilgjengelig og brukerorientert for både næringsliv, skattytere og andre grupper. Informasjonsbehovet kartlegges gjennom erfaringer fra den løpende virksomheten, og gjennom brukerundersøkelser. Det legges vekt på at informasjonen skal bidra til god regelforståelse, forståelse for skatteetatens virksomhet samt skape holdninger mot svart økonomi mv.

Etaten satser på å legge informasjon bedre til rette for næringslivet spesielt, og samtidig videreføre:

- kartlegging og undersøkelser av skatte- og avgiftspliktiges informasjonsbehov
- arbeidet med serviceerklæringer
- arbeidet med å gjøre mer informasjon og flere tjenester elektronisk tilgjengelig, f.eks. via Internett (www.skatteetaten.no), tekst-TV og servicetelefon
- samarbeidet med andre etater om informasjon til felles målgrupper
- arbeidet med å måle effekter av informasjonstiltak og effekter av samspill mellom kontroll- og informasjonstiltak

Videreutvikling av etatens IT-systemer

Bruk av informasjonsteknologi er et viktig verktøy i etatens virksomhetsutvikling og i utviklingen av nye produkter og tjenester. For i størst mulig grad å sikre etatens IT-systemer, er alle etatens produksjonssystemer analysert og rettet for år 2000 feil. I god tid innen utgangen av 1999 skal verifikasjon og test av infrastruktur og systemer være gjennomført. Etaten vil videreutvikle sine IT-systemer innenfor bl.a. disse satsingsområdene:

- bedre mulighetene for elektronisk innrapportering fra oppgavegivere og publikum
- videreføre arbeidet med en felles løsning for kontorstøttesystemer i skatteetaten
- arbeide videre med å sikre etatens IT-systemer og trygge personvernet

En moderne og effektiv skatte- og avgiftskontroll forutsetter at de ansatte har rask og enkel tilgang til relevant informasjon, samt verktøy for den nødvendige bearbeiding av informasjon. Etaten vil derfor fortsette sitt arbeide med å etablere moderne systemer for formidling og bearbeiding av kontrollinformasjon.

Innkrevning av skatter og avgifter

Skattefogdkontorenes faglige styrings- og oppfølgingsfunksjon overfor de kommunale skatteoppkreverne skal videreutvikles. Dette skjer gjennom tett oppfølging av resultater på innkreivingsarbeidet og arbeidsgiverkontrollen. Arbeidsgiverkontrollen har i mange kommuner hatt beskjedent omfang i 1998. Det vises for øvrig til omtale foran.

I innkreivingsarbeidet legges det vekt på å utvikle strategier for å prioritere den del av arbeidet som har størst provenymessig betydning. Saksbehandlingen skal holde et fastsatt faglig nivå, samtidig som en økende mengde søknadssaker gjør en effektivisering nødvendig. Det vises i den sammenheng til omtale ovenfor av Strategier for etatene.

Fornyelse og utvikling

Skatteetaten har satt i gang en rekke tiltak for å utvikle bedre produkter og tjenester. Tiltak iverksettes også som følge av endringer i regelverket. Nedenfor følger oversikt knyttet til områdene nye ordninger og systemer, organisering og ledelsesutvikling samt videreutvikling av mål- og resultatstyring.

Nye ordninger og systemer

System for likning av næringsdrivende (SLN-prosjektet)

SLN-prosjektet er omtalt i St.prp. nr. 1 (1998-1999). Overordnet mål for SLN-prosjektet er at regnskapspliktige næringsdrivende skal benytte en enkel og funksjonell overlevering av opplysninger til skatteetaten. Det er videre et overordnet mål for prosjektet at skatteetaten får et saksbehandlingsverktøy som gir kvalitetsheving og rasjonaliseringseffekter ved likning av næringsdrivende. Utviklingsarbeidet i SLN omfatter to systemer:

- system for elektronisk overlevering av likningsopplysninger til skatteetaten
- system for likningsbehandling av næringsdrivende

I forbindelse med SLN-prosjektet er det etablert et samarbeid mellom skatteetaten, Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene for å realisere en samordnet løsning for elektronisk overlevering av data fra næringsdrivende til de tre etatene, jf. omtale av elektronisk innrapportering fra næringsdrivende under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå. En slik samordning vil kunne lette den samlede innrapporteringen for den enkelte næringsdrivende, og bidra til økt oppslutning om ordningen med elektronisk innrapportering.

Det er utarbeidet en lønnsomhetsanalyse av SLN-prosjektet over virkninger for de næringsdrivende og de tre samarbeidende etater. Denne analysen viser at prosjektet har god samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Gjennomføring av prosjektet antas å ville gi betydelige effektivitetsgevinster for næringslivet når de nye løsningene for elektronisk innrapportering er tatt i bruk. I skatteetaten forventes SLN å gi arbeidsbesparende og kvalitetsmessige gevinster i likningsbehandlingen.

Det er gjennomført en risikoanalyse knyttet til utvikling og innføring av SLN. Foruten skatteetatens evne til å rekruttere og beholde kvalifisert personell, vurderes den største usikkerhetsfaktoren å være knyttet til den teknologiske utvikling. I kostnadsanslaget for overleveringsløsningen er det innarbeidet en avsetning (10 pst.) for å dekke opp for usikkerheten i prosjektet. Løpende overvåking av risikonivå med tilhørende oppfølging av tiltak inngår ellers som en del av prosjektets styrings- og rapporteringssystem.

I 1999 har arbeidet i SLN-prosjektet i hovedsak vært knyttet til å utarbeide løsningsbeskrivelser samt anskaffe programvare og tjenester for bruk i pilotløsninger ifm. elektronisk innrapportering. Det tas sikte på å utprøve en ordning med elektronisk overlevering av likningsoppgaver til likningsmyndighetene for enkelte grupper av næringsdrivende for inntektsårene 1998 og 1999. Dersom prøveordningen blir vellykket, er det aktuelt å gjøre ordningen med tilbud om elektronisk overlevering av likningsoppgaver landsomfattende fra og med likningen for inntektsåret 2001. Det tas sikte på at endelige løsninger for SLN, inklusive likningsbehandlingssystemet, settes i drift fra år 2004.

Arbeidet med å utvikle, innføre og drifte system for elektronisk overlevering av likningsopplysninger er for perioden 2000-2003 anslått å koste ca. 102 mill. kroner for skatteetaten. I tillegg kommer utgifter for deltakelsen til Statistisk sentralbyrå (22 mill. kroner) og Brønnøysundregistrene (7 mill. kroner). I budsjettet for år 2000 under kap. 1618 er det avsatt totalt 76 mill. kroner til SLN-prosjektet, hvorav 45 mill. kroner er knyttet til elektronisk overlevering. De resterende midler er avsatt til likningsbehandlingssiden. Departementet vil komme tilbake til kostnadsramme for likningsbehandlingssystemet.

Nytt forvaltningssystem for merverdiavgiften (MVA3-prosjektet)

I St.prp. nr. 65 (1997-1998) og St.prp. nr. 1 (1998-1999) er det redegjort for MVA3-prosjektet. Systemet som utvikles skal erstatte eksisterende løsning (MVA2). Høsten 1998 ble strategien for gjennomføring av prosjektet endret fra utvikling i egen regi til utvikling av eksterne leverandører. I 1999 er arbeidet med spesifisering av løsningen videreført.

Det ble i juli 1999 inngått avtale med eksterne leverandører om utvikling av systemet. I forbindelse med avtale med ny leverandører er framdriftsplan for prosjektet endret. Tidspunktet for utplassering av systemets første versjon er forskjøvet fra år 2000 til 2. kvartal 2001. Total løsning er planlagt gjennomført i løpet av 2. kvartal 2002.

Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til framdriften. Tilgang på bemanning med god teknisk kompetanse og kunnskaper om fagområdet vil fremdeles være en kritisk faktor i prosjektet. I budsjettet for år 2000 er det avsatt 69,5 mill. kroner til MVA3-prosjektet.

Nytt forvaltningssystem for skatteoppkreving (SKARP-prosjektet)

I St.prp. nr.1 (1998-99) er det redegjort for SKARP-prosjektet. Etter at et forprosjekt i samarbeid med valgt leverandører ble avsluttet i første halvår 1998, ble forprosjektrapporten sendt ut til uttalelse hos landets kommuner, Kommunenes Sentralforbund og Riksrevisjonen. Uttalelsene er innarbeidet i en sluttrapport til forprosjektet som forelå i desember 1998.

I annen halvdel av 1998 ble det etablert et hovedprosjekt, og Skattedirektoratet ble i juli 1999 gitt et revidert prosjektmandat for det videre arbeid med SKARP. Det framgår av mandatet at SKARP-prosjektet skal ta sikte på å utvikle en innfordringsløsning som er god nok til å kunne anvendes i alle kommuner. Eventuelle alternative innfordringsløsninger avvises ikke i prinsippet, men må i tilfelle benytte et definert grensesnitt, samt gjennomgå nødvendig testing og en godkjenningsordning. Videre åpner mandatet for at prosjektet legger en distribuert driftsmodell til grunn for det videre arbeid for blant annet å sikre konkurranse mellom tjenesteleverandører. Det forutsettes imidlertid at en slik driftsmodell ivaretar bl.a. krav til revisjon og konsolidering av data. Ettersom innkreivingsarbeidet ved skattefogdkontorene og de kommunale skatteoppkreverne skjer i henhold til et regelverk som grunnleggende sett er likt, legges det opp til en viss samordning av tekniske og funksjonelle løsninger mellom SKARP- og MVA3-prosjektet. Samordningen skal ivaretas ved å avstemme planer og funksjonelle spesifikasjoner for de to løsningene på definerte tidspunkter.

Systemutviklingen er delt opp i følgende tre leveranser:

- basisløsning (tilstrekkelig funksjonalitet til pilotdrift)
- utvidet løsning (landsdekkende funksjonalitet)
- landsdekkende løsning (funksjonalitet for overgang til ett felles system)

Arbeidet med å spesifisere basisløsning startet opp høsten 1998. I forbindelse med dette arbeidet er det etablert flere arbeidsgrupper hvor brukere fra skatteoppkreverkontorene er med på å spesifisere den nye løsningen. Iht. prosjektets planer skal det sendes ut forespørsel om utvikling av basisløsningen i oktober 1999. Etter at arbeidet med spesifikasjon av basisløsningen er ferdig, vil arbeidet med spesifikasjon av utvidet løsning påbegynnes.

Det tas sikte på å etablere pilotdrift i tre til fire kommuner mot slutten av 2001. Dette prosjektet er meget komplisert, og det er knyttet usikkerhet til framdriften.

I budsjettet for år 2000 er det avsatt 57 mill. kroner til SKARP-prosjektet.

Forhåndsutfylt selvangivelse (PSA-prosjektet)

I St.prp. nr. 1 (1998-1999) ble det redegjort for PSA-prosjektet. Målet med å innføre forhåndsutfylt selvangivelse er å få en servicert ordning som skal gi tilbud til flest mulig skattytere. Den skal forenkle skattyters arbeid med selvangivelsen og gi korrekte resultater og oversiktlige oppgaver fra skattemyndighetene. Undersøkelser blant publikum gjennomført i 1999 viser at over 90 pst. av skattyterne mener ordningen er svært lett eller ganske lett å bruke.

Ordningen med en forhåndsutfylt selvangivelse (PSA) ble gjort landsdekkende for inntektsåret 1998. Vel tre millioner skattytere, som utgjør ca. 90 pst. av landets skattytere, omfattes av ordningen og fikk selvangivelsen tilsendt i månedsskiftet mars/april. Dette er hovedsakelig lønnstakere og pensjonister. Skattedirektoratets erfaringer med gjennomføringen av ordningen er gode og direktoratet ønsker derfor å videreføre ordningen også for inntektsåret 1999.

Omkring 2,7 mill. skattytere fikk skatteoppgjør i juni, noe som tilsvarer ca. 85 pst. av skattyterne som fikk tilsendt forhåndsutfylte selvangivelser eller spesifikasjon. Av disse

hadde i underkant av 1,7 mill. skattytere foretatt endring eller korrigerings av opplysninger i selvangivelsen. I underkant av 40 pst. av skattyterne foretok ingen korrigerings eller tilføyelser i selvangivelsen.

I budsjettet for år 2000 er det avsatt 14,2 mill. kroner til PSA-prosjektet.

Regnskapssentraler (Økonomitjenesteprosjektet)

Økonomitjenesteprosjektet ble omtalt i St.prp. nr. 1 (1998-1999) og i St.prp. nr. 67 (1998-99). Formålet med prosjektet er å omstille skattefogdkontorenes økonomitjenestefunksjon til moderne regnskapssentraler. Økonomitjenesteprosjektet har i første halvår 1999 hatt som hovedfokus å videreføre arbeidet med å ta opp kunder i nye (standard) tjenestemodeller. Av etatens totalt 260 regnskapskunder var 220 overført pr. 1. juli 1999. Resterende kunder skal overføres til nytt tjenestetilbud i løpet av høsten 1999. Ved siden av dette er det gjennomført produktutviklingsaktiviteter innenfor fakturering, bruk av avtalemodul og behandling av data fra kundenes forsystemer. Det er gjennomført pilotprosjekter, og utarbeidet dokumentasjon i første halvår. Dette vil bli fulgt opp med distribusjon til skattefogdkontorene, og opplæringsopplegg rettet mot kunder og kontorer høsten 1999. Økonomitjenesteprosjektet avsluttes ved utgangen av 1999. Det vurderes å videreutvikle regnskapssentralenes økonomitjenestetilbud, med spesielt fokus på lønns- og personalområdet.

Skatteetaten står fortsatt foran store utfordringer på økonomitjenestområdet. En rekke tiltak er gjennomført for å sikre at skattefogdkontorenes tjenestetilbud utføres i samsvar med økonomiregelverket i staten. Det er fokusert på kompetanseheving, videre utvikling av funksjonalitet i systemløsning, og mer hensiktsmessige arbeids- og kontrollrutiner. Erfaringer fra regnskapsavleggelsen for 1998 har likevel avdekket at tiltakene ikke har ført til tilfredsstillende forbedringer av situasjonen ved alle skattefogdkontorer. Fra Skattedirektoratet og skattefogdkontorenes side er det derfor iverksatt ytterligere tiltak for å løse driftsproblemer, jf. omtale av nytt økonomireglement for staten i innledningen.

Nytt aksjonærregister

Finansdepartementet og Skattedirektoratet vurderer å etablere et aksjonærregister. Registerets primære siktemål vil være å foreta maskinelle beregninger av skattemessig inngangsverdi av aksjer på aksjonærnivå, herunder RISK-beløp pr. aksje. Dette vil gi forenklinger både for skattytere og likningsmyndigheter. Framdriften i arbeidet med registeret vil ses i sammenheng med de andre store prosjektene i skatteetaten.

Begrenset iverksetting av eiendomsskatteloven § 8 på kraftanlegg

Da kraftskattereformen ble iverksatt fra 1. januar 1997 var det forutsatt at de nye reglene for verdsettelse under likningen også skulle gjelde ved utskrivning av eiendomsskatt. Regjeringen har besluttet at ikrafttreddelsen skal skje fra 1. januar 2001. Det innebærer at verdiene for inntektsåret 1999 fastsatt under likningen i år 2000 skal legges til grunn i 2001.

Taksering har etter gjeldende regelverk skjedd i kommunal regi, og kostnadene til befaring har vært dekket av kommunene. Verdifastsettelsen under likningen innebærer også behov for befaring. I framtiden skal skatteetaten forestå oppnevning av takstutvalg som skal foreta befaringene, og dekke kostnadene i forbindelse med dette.

Det skal fra og med år 2000 årlig overleveres en mengde opplysninger fra likningen til kommunene. Skattedirektoratet har derfor startet utviklingen av et system for håndtering av denne informasjonsflyten.

Organisasjons- og ledelsesutvikling

Organisering av likningsforvaltningen

I perioden 1997-1999 har skatteetaten vurdert organiseringen av likningsforvaltningen med bakgrunn i Stortingets behandling av Innst. S. nr. 157 (1996-97) av 22. april 1997.

Skattedirektoratet overleverte rapport til Finansdepartementet i april 1999, med hovedkonklusjoner og tilråding om modellvalg for framtidig organisering. Skattedirektoratet anbefaler å organisere likningskontorene/folkeregistrene i færre og større enheter (distrikter) som geografisk hører naturlig sammen. Det legges opp til at etaten skal være representert i alle kommuner, enten ved egen representasjon eller i samarbeid med andre offentlige etater f.eks. gjennom ordningen med offentlig servicekontor. Omorganisering av kontorstrukturen, kombinert med omdisponering av ansatte, er beregnet å kunne gi effekter som tilsvarer at dagens likningsforvaltning kan tilføres 500-800 årsverk dersom frigjorte ressurser beholdes i sin helhet i etaten. Rapporten skal sendes på bred høring, bl.a. til alle landets kommuner.

Skattedirektoratet vil videreføre utvikling av det regionale samarbeidet mellom likningskontorene/folkeregistrene, gjennom bl.a. bruk av ny teknologi.

Organisasjonsutvikling i Skattedirektoratet

I 1998 ble det startet et organisasjonsutviklingsarbeid i Skattedirektoratet med sikte på å finne fram til en hensiktsmessig organisering av direktoratets virksomhet i årene framover. Ny organisasjonsplan skal innføres i år 2000.

Videreutvikle mål- og resultatstyring

Det er tidligere utarbeidet og satt i verk resultatstyringssystemer for fylkesskattekontorene og skattefogdkontorene. I perioden 1999-2000 skal disse systemene evalueres.

Det utarbeides budsjettfordelingsmodeller til bruk ved styring og ressursdisponering for fylkesskattekontorene inklusive likningskontor og folkeregistre, og skattefogdkontorene.

Skattedirektoratet har videre startet arbeidet med å finne fram til et ledelses- og informasjonssystem som på en raskere og sikrere måte gir bedre tilgang til relevant og god styringsinformasjon.

Budsjett år 2000

Den foreslåtte bevilgningen skal anvendes i samsvar med driftsmålene og utviklingsstrategiene for etaten som er omtalt foran. Skatteetatens budsjetttramme for år 2000 foreslås satt til 3 060 mill. kroner. Forslaget innebærer at etaten i hovedtrekk kan opprettholde driften på nåværende nivå og videreføre utviklingsarbeidet i de store IT-prosjektene.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser og kontorutstyr mv. Den dekker dessuten 25,2 mill kroner i betalingsformidlingsutgifter mv. i forbindelse med skattebetalingsordningen, midler til innkreving av skatt på undersjøiske petroleumforekomster, samt godtgjørelse til Stavanger kommune vedrørende regnskapsføring, innkreving og kontroll av skatt som liknes av oppdrags- og arbeidstakere som er skattepliktige i Norge, men som ikke har tilknytning til noen kommuner. Nytt fra og med år 2000 er også utgifter til befarings- og kraftanlegg. Posten skal også dekke direkte utgifter til lønnskjøringer hos eksterne leverandører for andre statlige etater. Det er videre satt av midler til å styrke regnskapsfunksjonen i skatteetaten, jf. omtale ovenfor av regnskapssentraler. Totalt er post 01 budsjettet til 2 617,1 mill. kroner. Utgifter til større IT-prosjekter er plassert på egen post fom. budsjettet for år 2000, jf. post 22.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, overslagsbevilgning

Posten omfatter Skattedirektoratets utgifter til innkreving, de kommunale skatteoppkrevernes utgifter til innkreving av arbeidsgiveravgift, skatt og trygdeavgift, og utgifter til faglig bistand i skattesaker på petroleumsområdet. Totalt er posten budsjettet til 57 mill. kroner.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Posten omfatter bevilgning til større IT-prosjekter, herunder avsetning på 216,7 mill. kroner til å utvikle nytt system for skatteoppkreving (SKARP), utvikle nytt system for merverdiavgiftsforvaltning (MVA-3), utvikle system for likning av næringsdrivende (SLN), videreføre utvikling av system for forhåndsutfylt selvangivelse for forskuddspliktige skattytere (PSA). Disse utgiftene har tidligere vært budsjettet på postene 01 og 45.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Post 45 omfatter en avsetning til IT-formål, herunder bevilgning i forbindelse med utskifting av IT-utstyr på likningskontorene og folkeregistrene, og er budsjettet til 169,2 mill. kroner. Utgifter til større IT-prosjekter er plassert på ny post 22 fom. budsjettet for år 2000.

KAP. 4618 SKATTEDIREKTORATET – SKATTEETATEN
(jf. kap. 1618)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Pante- og tinglysingsgebyrer (Namsmannen)	18 843	23 500	23 500
02	Andre inntekter	4 650	200	0
03	Lignings-ABC	553	400	400
04	Spesialoppdrag	839	1 000	1 000
05	Utpantingsgebyrer (Skattefogdene)	7 207	8 100	8 100
06	Økonomitjenester	0	0	13 700
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	9 506	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	37 523	0	0
	Sum kap. 4618	79 121	33 200	46 700

Post 01 Pante- og tinglysingsgebyrer (Namsmannen)

Inntektene under posten omfatter gebyrer for utpantinger som utføres av de ordinære namsmenn for skattefogdkontorene.

Post 02 Andre inntekter

Inntektene er knyttet til bl.a. refusjon av fellesutgifter i bygg der skatteetaten er største bruker, kursstøtte fra Statskonsult og andre tilfeldige inntekter. Iht. statlig budsjettpraksis skal refusjoner ikke budsjetteres.

Post 03 Lignings-ABC

Inntektene omfatter royalty ved salg av lignings-ABC.

Post 04 Spesialoppdrag

Posten omfatter inntekter knyttet til salg av folkeregisteropplysninger.

Post 05 Utpantingsgebyr

Inntektene under posten omfatter gebyrer ved utpantinger som skattefogdkontorene selv utfører.

Post 06 Økonomitjenester

Posten omfatter inntekter fra skattefogdkontorenes kunder for dekning av direkte utgifter knyttet til lønnskjøringer for disse.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)	388 725	388 000	446 900	15,2
	Sum programkategori 23.30	388 725	388 000	446 900	15,2

KAP. 1620 STATISTISK SENTRALBYRÅ
(jf. kap. 4620)

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	288 956	298 400	306 400
21	Spesielle driftsutgifter	77 994	70 100	80 000
22	Følge- og bolig telling i år 2000, <i>kan overføres</i>	8 852	12 100	53 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 923	7 400	7 500
	Sum kap. 1620	388 725	388 000	446 900

Hovedoppgaver og organisering

Statistisk sentralbyrå (SSB) er det sentrale organ for utarbeidelse og spredning av offisiell statistikk. Statistisk sentralbyrås oppgaver og virksomhet er regulert gjennom lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 (statistikkloven), med forskrifter av 13. februar 1990.

I tillegg til å samle inn, bearbeide og formidle offisiell statistikk, kan oppgavene gitt i loven oppsummeres slik:

- kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse- og forskningsformål
- gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og offentlig planlegging
- ha hovedansvaret (fra norsk side) for internasjonalt statistisk samarbeid

Statistisk sentralbyrå er etter statistikkloven en faglig uavhengig institusjon underlagt Finansdepartementet. Dette innebærer at Statistisk sentralbyrå fastsetter de statistiske metodene og standardene som skal legges til grunn ved utarbeidelse av den offisielle statistikken, og bestemmer hvordan og når den skal publiseres. Statistisk sentralbyrå har eget styre og virksomhet i Oslo og på Kongsvinger. Det ble utført om lag 821 årsverk i 1998.

Statistisk sentralbyrå har 24 rådgivende utvalg som gir råd om mål og prioriteringer innen sine statistikkfelt. Statistisk sentralbyrå drøfter også prioriteringer innen forskjellige emneområder med departementer, næringsorganisasjoner og forskningsinstitusjoner.

Sentrale utfordringer

I samsvar med Strategiplan 97 vil Statistisk sentralbyrå i sine framtidige prioriteringer legge til grunn at:

- Den økonomiske statistikken skal bidra til å gi best mulig informasjon om strukturen og utviklingen i norsk økonomi, særlig som grunnlag for nasjonalregnskapet.
- Demografisk og levekårsrettet statistikk er av grunnleggende betydning for samfunnsforståelsen og for utformingen av politikk knyttet til sosiale og økonomiske forhold, og skal prioriteres høyt.
- Statistikksatsingen må avspeile at offentlig og privat tjenesteytende virksomhet utgjør en stadig større andel av norsk økonomi.
- Krav til styringsinformasjon i offentlig forvaltning og innsikt i offentlig sektors ressursbruk, virkemåte og resultatoppnåelse medfører økt prioritering av statistikk på dette området.

- Miljø- og ressursstatistikken skal prioriteres i samsvar med den betydning dette området etter hvert har fått i den løpende overvåkingen av miljøtilstanden og i den langsiktige samfunnsplanleggingen både nasjonalt og internasjonalt.
- Egen forskningsvirksomhet skal bidra til å heve standarden på statistikk- og analysearbeidet, og bidra med kunnskaper om tendenser i utviklingen og virkemåten til norsk økonomi og sosiale prosesser.
- Internasjonaliseringen av økonomien og økt sosial og kulturell integrering på tvers av landegrensene krever økt oppmerksomhet om sammenlignbarhet og standardisering i internasjonal statistikk.

Det legges også vekt på at statistikkarbeidet skal være preget av stabilitet, med vekt på å kartlegge de lange linjer i samfunnsutviklingen. Samtidig må krav til kvalitet og aktualitet oppfylles, og formidlingsvirksomheten må være effektiv og tilpasset brukernes behov. Statistisk sentralbyrå skal utføre sine oppgaver kostnadseffektivt og faglig kompetent, og på en måte som sikrer integritet og faglig uavhengighet. Det skal legges opp til nært samarbeid med oppgavegivere og offentlige registreiere. Oppgavebyrden må søkes holdt på et forsvarlig nivå.

Statistisk sentralbyrå har gjennomgått betydelige omstillinger i de senere år og kravene til en fleksibel og omstillingsdyktig organisasjon vil øke. Innslaget av høyt utdannet arbeidskraft har vært sterkt økende, og en fortsatt utvikling i denne retning vil være påkrevd. Statistisk sentralbyrå har i overkant av 20 pst. ekstern brukerfinansiering i form av hel eller delvis oppdragsfinansiering av tilleggsstatistikk, analyse og forskning. Dette bidrar til å styrke brukerkontakten og utvide produktspekteret, men stiller også store krav til arbeidsmessig fleksibilitet og til økonomistyring.

Rapport 1998

Statistikkvirksomheten

Statistisk sentralbyrås statistikkproduksjon økte i 1998. I alt ble det produsert 25 nye eller sterkt endrede statistikker. Med et par unntak er alle nye statistikker etablert som følge av rettsakter knyttet til EØS-avtalen, eller er finansiert av brukerne gjennom markedsoppdraget. Antall statistikkfrigivninger økte med 17 pst. til 754 i 1998. I 1998 ble 90 pst. av statistikkene frigitt og publisert på tidspunktet som annonseres på forhånd, sammenlignet med 86 pst. året før. Dette går fram av statistikkalenderen som ble etablert i 1997. Det arbeides kontinuerlig med å bedre kvaliteten på statistikken. En håndbok i datarevisjon ble fullført i 1998 og fulgt opp med konkrete prosjekter i 1999. Det ble etablert et metodeutvalg som kom i arbeid i 1999. Dessuten kom ordningen med kvalitetssikring av skjema godt i gang.

I gjennomsnitt ble målene for månedsstatistikkene oppnådd både i 1997 og 1998. For kvartalsstatistikkene ble resultatet en gjennomsnittlig publiseringstid på om lag åtte uker i 1998 mot 10 uker året før. For årsstatistikkene varierer aktualiteten sterkt, og måloppnåelsen var dårligere. I 1998 var gjennomsnittlig antall uker fra utløpet av referanseperioden til publisering om lag 42 uker.

Tilgjengelighet

Både statistikk-, forsknings- og analyseprodukter er blitt mer tilgjengelig ved at en økende andel av SSBs produkter publiseres elektronisk. Antall oppslag på SSBs Internettisider (www.ssb.no) doblet seg fra 1997 til 1998 og utgjorde ved utgangen av 1998 om lag 900 000 oppslag pr. mnd.

Folke- og bolig telling i år 2000 (FoB2000)

Arbeidet med fastleggningen av kjennemerker i FoB2000 ble avsluttet, og det ble utarbeidet en plan for gjennomføring av en skjembasert bolig telling. I samarbeid med Statens kartverk, Skattedirektoratet og Statistisk sentralbyrå ble det arbeidet videre med samordning av adresser i GAB-registeret og Det sentrale folkeregisteret, og en rapport med et revidert opplegg for dette ble levert Finansdepartementet i januar. Det vises også til omtale av FoB2000 under budsjettforslaget for år 2000.

Jordbruks tellingen 1999

Hovedaktiviteten i 1998 var utarbeiding av skjema og gjennomføring av en prøvetelling. Endelig tellingsopplegg ble utarbeidet på grunnlag av resultatene fra prøvetellingen.

IMF-porteføljeundersøkelse

Det internasjonale pengefondets (IMF) porteføljeundersøkelser ble gjennomført parallelt i 40 land med referansedato 31.12.97. SSB har som et supplement til Finanstillingen innhentet oppgaver fra foretakene, som i alt utgjør 2000 oppgavegivere. Opplysningene ble publisert i 1. kvartal 1999.

Samordnede levekårsundersøkelser

Andre runde av panelundersøkelsen er gjennomført. De første resultatene fra tverrsnittsundersøkelsen i 1997 med boforhold, fritid og vold som tema, ble publisert i mars 1998. Datainnsamlingen for tverrsnittsundersøkelsen 1998, med temaene helse, omsorg og sosial kontakt, ble også gjennomført og de første resultatene forelå våren 1999. Dermed er den første treårssyklusen fullført for systemet med temaroterende levekårsundersøkelser.

Samordning av rapporteringsrutiner og registeretableringer

Statistisk sentralbyrå har i 1998 og 1999 videreført samarbeidet med Skattedirektoratet og Brønnøysundregistrene om planlegging, utvikling og utprøving av fellessystemer for elektronisk innrapportering og registeretableringer. Det vises også til omtale av budsjettforslaget for år 2000.

KOSTRA-prosjektet

KOSTRA (*KOMMune-STAT-RA*pportering) er fremdeles i en opptrappingsfase både med hensyn til antall deltagende kommuner, og ved at nye områder innlemmes i prosjektet. I 1998 deltok i alt 25 kommuner og én fylkeskommune. Kommunal- og regionaldepartementets siktemål er å nå fullskaladrift fra og med regnskapsåret 2001. SSB har i 1998 utarbeidet en plan for egen innsats i prosjektet fram til fullskala drift.

Sykefraværstatistikken

Prosjektet består av en skjemabasert, kvartalsvis utvalgsundersøkelse til bedrifter som skal dekke det egenmeldte sykefraværet samt en registerdel for legemeldt fravær hvor data fra Rikstrygdeverkets (RTV) sykefraværregister benyttes. Utvalgsundersøkelsen startet opp i 3. kvartal 1997. Framdriften for registerdelen er avhengig av Datatilsynets behandling av søknad om konsesjon.

Miljø- og ressursstatistikken

Tall for utslipp til luft ble publisert som planlagt. Avfallsregnskapet ble bygd ut med nye materialtyper og lengre tidshorisonter. I desember ble det for første gang publisert statistikk over befolkning og areal i tettsteder etter ny metodikk, som er basert på kombinert bruk av Grunnbok-, adresse- og bolig- (GAB-)registeret og geografiske informasjonssystemer.

Forskningsvirksomheten

Arbeidet med analyser av befolkningsutviklingen fulgte i all hovedsak planene, og den tekniske dokumentasjon av modellen for befolkningsfremskrivingen ble gjennomført. De første samlede analysene av innvandreres levekår ble avsluttet og dokumentert.

Mikrosimuleringsmodellen MOSART ble i 1998 videreutviklet og benyttet til beregninger for Utredningsutvalget for fondering av folketrygden, analyser for Før tidspensjoneringsutvalget og Samboerutvalget.

Skattemodellen LOTTE ble i 1998 i et større omfang enn normalt benyttet til skatteberegninger for Finansdepartementet og Stortinget i forbindelse med budsjettprosessen. Virksomheten innenfor trygdeanalysene ble styrket i 1998 og modellapparatet LOTTE-trygd ble benyttet for å bistå Sosial- og helsedepartementet i forbindelse med «Utjamningsmeldingen».

Innenfor kommunal økonomi er modellen KOMMODE benyttet på oppdrag for Kommunal- og regionaldepartementet til analyser vedrørende kommunegruppering og virkninger av lokalt bosettingsmønster på kostnadene i kommunal tjenesteyting.

Modellapparatet som benyttes for å analysere samspillet mellom økonomisk vekst og utviklingen i kraftmarkedet, er videreutviklet. Analyseapparatet har bl.a. blitt benyttet i beregninger for Energiutvalget.

De makroøkonomiske modellene KVARTS og MODAG er reestimert og oppdatert til nytt basisår (1995). Modellen MSG ble også oppdatert til 1995-grunnlag. Modellene ble brukt i egne analyseprosjekt og ved tjenester overfor Storting og offentlige utvalg.

- Den mikroøkonometriske forskningen er videreført på flere fronter, herunder analyse av:
- utdanning, lønn og produktivitet basert på koplinger av data fra flere folketellinger
 - offentlige støtteordninger for norsk IT-industri
 - fordelingsvirkninger av indirekte beskatning og spesielt av elektrisitetsavgiften
 - systemer av konsumentterspørselsfunksjoner

Internasjonalt statistisk samarbeid

Gjennom EØS-avtalen er Norge sikret aktiv deltagelse i alle saksforberedende komitéer og ekspertgrupper i regi av Eurostat. Norge deltar på direktørnivå i programkomitéen for det statistiske samarbeidet (SPC).

Basert på de ulike rettsakter som er vedtatt av EU og gjort bindende for Norge gjennom EØS-avtalen, har det europeiske statistiske samarbeidet fått en helt dominerende plass mht. krav til innhold og kvalitet i den offisielle statistikken. Norge forholder seg nå til i alt vel 50 rettsakter innen statistikkområdet.

Omstilling

Omstillingsprosjektet var i 1998 innrettet særskilt mot tiltak som kunne redusere overtaligheten i Kongsvinger etter innføringen av TVINN i tollbehandlingen.

Budsjett år 2000

Budsjettforslaget for Statistisk sentralbyrå innebærer i store trekk en videreføring av aktivitetsnivået (inkl. markedsoppdraget) fra 1999. Det er i tillegg foreslått avsatt ekstra bevilgninger til Folke- og bolig tellingen år 2000, herunder utvidelse av berørte registre, et samarbeidsprosjekt om elektronisk overlevering av informasjon fra næringsdrivende og tidsbruksundersøkelser.

I arbeidet med å legge om statistikker til IT-løsninger som er levedyktige etter år 2000, er løpende publisering gjennom årtusensskiftet prioritert. Dette betyr at arbeid med å tilrettelegge årsstatistikk, langsiktig lagring og dokumentasjon i noen tilfeller har blitt skjøvet i bakgrunnen gjennom 1999, men disse vil bli prioritert i begynnelsen av år 2000.

Resultatmål for år 2000 for de høyest prioriterte områdene er:

Folke- og bolig telling i år 2000 (FoB2000)

I St.prp. nr. 1 for årene 1997, 1998 og 1999 er det lagt opp til at Statistisk sentralbyrå (SSB) skal gjennomføre en folke- og bolig telling i år 2000.

Persondelen i FoB2000 vil i sin helhet kunne produseres ved hjelp av etablerte registre og koblinger mellom disse, mens data om boligmassen og data om husholdningenes sammensetning og boforhold må samles inn gjennom en skjemabasert telling. En vesentlig del av kostnadene ved FoB2000 er knyttet til den skjemabaserte tellingen. I dag inneholder GAB-registeret (grunneiendom, adresser og bygninger) under Statens Kartverk informasjon om alle boliger bygd etter 1983 og samtlige eneboliger bygd før 1983, men data om boenheter i flerleilighetshus (blokker, bygårder, etc.) bygd før 1983 mangler. For å kunne gjennomføre framtidige bolig tellinger på samme måte som for folket tellingen, legges det opp til at GAB-registeret oppgraderes. Samtidig innføres et felles bolignummer i adressefeltet i GAB-registeret og Det sentrale folkeregister (DSF). På denne måten etableres det en forbindelse mellom bolig og person. En slik utvidelse av bolig tellingen vil kreve at folke- og bolig tellingen utsettes til år 2001.

Regjeringen vil gå inn for en slik utsettelse da nytten av et utvidet GAB-register vil være betydelig. Dette vil redusere kostnadene betydelig ved framtidige folke- og bolig tellinger ved at disse kan gjøres fullstendig registerbaserte. I tillegg vil det gi mulighet for en løpende oppdatert og forbedret bolig- og husholdningsstatistikk, som vil være til stor nytte for kommunenes boligplanlegging og utbygging av institusjoner som eldreresenter, sykehjem og omsorgsboliger. Bedret bolig- og husholdningsstatistikk vil også heve kvaliteten i arbeidet med å kartlegge og analysere ulikheter i levekår og dermed legge et bedre grunnlag for utformingen av fordelingspolitikken.

Kostnadene ved å oppgradere GAB-registeret og utvide adressebegrepet i GAB og DSF er beregnet til 75 mill. kroner, dersom den gjennomføres i forbindelse med FoB2000. Det vises for øvrig til forslag til bevilgning under post 22.

Løpende statistikkproduksjon

Målsettingene for den løpende statistikkproduksjonen er at omfanget og punktligheten skal holdes på 1998/1999-nivå. Det er et mål å øke aktualiteten for statistikker som kommer på årsbasis eller sjeldnere, mens aktualiteter på måneds- og kvartalsstatistikken skal opprettholdes på dagens nivå.

Kvalitetsikring

På flere områder møter SSB klare nasjonale og internasjonale krav til kvalitet som SSB vil følge opp i år 2000. Blant annet vil det pågående arbeidet med å bedre kvaliteten til Bedrifts- og foretaksregisteret og konjunkturstatistikken videreføres.

Registersatsing/EDI

Det tas fortsatt sikte på å prioritere utnytting av administrative dataregistre og EDI for å effektivisere statistikkproduksjonen og redusere oppgavebyrden.

Statistikk for offentlig sektor

KOSTRA-prosjektet (KOMMune-STAT-RAPportering) delfinansieres ved et oppdrag fra Kommunaldepartementet.

- I år 2000 trappes prosjektet opp slik at 140 kommuner deltar.
- Tjenesterapporteringen for kommunene skal fom. år 2000 omfatte alle tjenesteområder.
- Fylkes-KOSTRA planlegges å omfatte fire til fem fylkeskommuner i 1999.

I år 2000 skal det arbeides videre med opplegget for elektronisk innrapportering, mottak og tilbakerapportering.

Planlegging av tallrevisjon av nasjonalregnskapet

I år 2000 vil planlegging av ny tallrevisjon av nasjonalregnskapet starte for fullt. Tidsplanen for gjennomføring av revisjonen og valg av publiseringstidspunkt vil bli endelig bestemt ut fra erfaringer fra og gjennomføring av utbyggingsprogrammet for økonomisk statistikk.

Tilgjengelighet til statistikk

Det tas sikte på å øke tilgjengeligheten til statistikken ved fortsatt utbygging av elektroniske formidlingsløsninger.

Forsknings- og utviklingsvirksomheten

Analyseverktøyet skal videreutvikles med sikte på kontinuerlig tilpasning til eksterne brukere og SSBs egne behov. Det legges i denne sammenheng vekt på å bedre evnen til å beskrive mellomlangsigte ubalanser og langsigte vekstprosesser.

Bruken av modellverktøyet til empirisk baserte analyser skal styrkes, bl.a. når det gjelder inntektsfordeling, effektivitets- og fordelingseffekter av direkte og indirekte skatter og trygder, analyser av befolkningsutviklingen og arbeidsmarkedet og ressurs- og miljøanalyser.

Internasjonalt statistisk samarbeid

Det internasjonale statistiske samarbeidet er en viktig premissleverandør for det nasjonale statistiske samarbeidet. Etter en periode der flere omfattende rettsakter er blitt forberedt og vedtatt i EU (blant annet for struktur- og korttidsstatistikk og konsumprisindekser), vil det framover bli arbeidet mer med praktisk iverksetting av disse rettsaktene. Dette vil kreve betydelig tilpasninger av det norske statistikkssystemet også i årene framover.

Tidsbruksundersøkelser

SSB vil i år 2000 gjennomføre tidsbruksundersøkelser innenfor områdene likestilling, ubetalt arbeid, levekår og arbeidsmarked. Undersøkelsene er en oppfølging av tilsvarende undersøkelser som er foretatt hvert tiår siden 1970.

Elektronisk overlevering fra næringsdrivende

Statistisk sentralbyrå deltar i et samarbeidsprosjekt sammen med Skattedirektoratet og Brønnøysundregistrene om utvikling av en samordnet løsning for elektronisk overlevering fra næringsdrivende til de tre etater. Det vises til nærmere omtale under kap. 1618 vedr. SLN-prosjektet. Det foreslås bevilget 9 mill. kroner til dekning av Statistisk sentralbyrås andel av utgiftene i samarbeidsprosjektet og til nødvendige lokale tilpasninger i år 2000.

Jordbrukstelling

Det er satt av 6,6 mill. kroner til Jordbrukstillingen i år 2000. I løpet av det året skal kontroll og gjennomgang av skjemaene være avsluttet, og en skal ha kommet godt i gang med publiseringen. De første resultatene er planlagt publisert tidlig på vinteren i år 2000.

Omstilling

Omstillingsarbeidet i SSB videreføres for å redusere overtalligheten som følge av innføring av TVINN (Tollvesenets informasjonssystem med næringslivet) i tollbehandlingen. Arbeidet med omstilling/overtallighet vil avsluttes i år 2000.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønn og godtgjørelser samt varer og tjenester knyttet til drift og utvikling av den faste statistikkproduksjonen (statsoppdraget), og deltakelse i EUs statistikkprogram som ledd i oppfølgingen av EØS-avtalen. For å opprettholde aktiviteten på statsoppdraget, forutsettes en viss produktivitetsøkning. I tillegg foreslås det under denne posten avsatt midler til prosjekter som bl.a. elektronisk overlevering fra næringsdrivende og tidsbruksundersøkelser.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfatter lønn og godtgjørelser samt varer og tjenester knyttet til eksternt finansiert oppdragsvirksomhet. Det legges opp til å videreføre oppdragsvirksomheten i år 2000 på om lag samme nivå som i 1999. Tabellen nedenfor viser oppdragenes andel fordelt etter oppdragsgiver. Bevilgningsforslaget for eksternt finansierte tjenester er økt for å være mer i samsvar med forventet aktivitetsnivå. Utgiftsøkningen dekkes inn ved tilsvarende økte inntekter, jf. kap. 4620 post 02.

Oppdragsgiver	Fordeling i 1998
Departementene	42 %
Andre statlige og kommunale virksomheter	13 %
Private organisasjoner og bedrifter	11 %
Norges forskningsråd, forskningsinstitutter og universiteter	22 %
Utenlandske oppdragsgivere	12 %
I alt	100 %

Det foreslås en merinntekts-/merutgiftsfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak VII og omtale i innledningens kap. 4.

Post 22 Folke- og bolig telling i år 2000

Folke- og bolig telling i år 2000 (FoB2000) ble vedtatt i 1997 med en samlet ramme på 76,1 mill. kroner (1997-kroner) over årene 1997-2002. Oppgraderingen av GAB-registeret og utvidelsen av adressebegrepet i GAB og DSF er beregnet å øke kostnadene med 75 mill. kroner fordelt over årene 2000-2003. For år 2000 foreslås det bevilget 53,0 mill. kroner til folke- og bolig tellingen inkludert arbeidet med oppgraderingen av GAB og utvidelsen av adressebegrepet.

Post 45 Store nyanskaffelser

Det er ført opp 7,5 mill. kroner til dekning av bl.a. kompletterende investeringer i forbindelse med ny IT-plattform og til videreutvikling av verktøy for publisering og formidling.

KAP. 4620 STATISTISK SENTRALBYRÅ
(jf. kap. 1620)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Vedtatt	Forslag
		1998	budsjett 1999	år 2000
01	Salgsinntekter	5 699	7 400	6 600
02	Spesialoppdrag	81 367	70 100	80 000
04	Tvangsmulkt	2 836	3 000	3 000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	3 597	0	0
	Sum kap. 4620	93 499	80 500	89 600

Post 01 Salgsinntekter

Posten omfatter inntekter knyttet til salg av publikasjoner. Det forventes at inntektene vil synke på grunn av at brukerne i økende grad antas å ville hente offisiell statistikk via elektroniske media.

Post 02 Spesialoppdrag

Posten omfatter inntekter fra eksternt finansierte statistikk-, analyse- og forskningsoppdrag. For år 2000 foreslås en oppjustering av oppdragsrammen i forhold til budsjettet for 1999, jf. omtale under kap. 1620, post 21.

Post 04 Tvangsmulkt

Posten omfatter inntekter ved innkreving av tvangsmulkt innbetalt til Statens innkrevingsentral. Ved manglende overholdelse av oppgaveplikten har Statistisk sentralbyrå med hjemmel i Statistikkloven adgang til å ilegge tvangsmulkt.

Programkategori 23.40 Andre formål

					(i 1000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	683 301	960 000	978 000	1,9
1635	Oppgjør av skattefordelingstvist mv.	0	0	124 000	-
1637	EU-opplysning	2 000	2 000	2 000	0,0
1641	Garantier for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbank	5 000	0	0	-
Sum programkategori 23.40		690 301	962 000	1 104 000	14,8

Programkategori 23.40 Andre formål omfatter kompensasjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende, tilskudd til frivillige organisasjoner til informasjonsarbeidet om EU og oppgjør av skatterestanser.

KAP. 1632 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT TIL KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER

					(i 1000 kr)
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	
60	Tilskudd	683 301	960 000	978 000	
Sum kap. 1632		683 301	960 000	978 000	

Formålet med kompensasjonen er å motvirke konkurransevridning mellom kommunal og fylkeskommunal tjenesteproduksjon i egen regi, som ikke er merverdiavgiftspliktig, og kommuners og fylkeskommuners kjøp av tjenester fra private næringsdrivende som er merverdiavgiftsbelagt.

Kompensasjonsordningen innebærer at merverdiavgift for tjenesteområdene vaskeri og renseri og bygg og anlegg vil bli kompensert etter fastsatte satser til kommuner og fylkeskommuner, samt interkommunale og interfylkeskommunale sammenslutninger organisert etter kommunal særlovgivning.

Stortinget vedtok 18. oktober 1996 å utvide kompensasjonsordningen til også å omfatte «private og ideelle virksomheter som er tatt med i offentlige planer som en integrert del av det kommunale tjenestetilbudet. Ordningen skal omfatte virksomheter der driften finansieres fullt ut med offentlige midler samt eventuell brukerbetaling på lik linje med tilsvarende offentlige virksomheter». Forslaget til lovendring er fremmet i Ot.prp. nr. 86 (1998-99) og utkast til forskriftsendringer har nylig vært på høring.

Beregnete utbetalinger i år 2000 (for søknadsåret 1998) øker med ca. 1,9 pst. i forhold til utbetalinger i 1999 (for søknadsåret 1997). Det foreslås at det bevilges 978 mill. kroner i år 2000.

Finansdepartementet legger til grunn at det løpende oppfølgingskriteriet for ordningen vil være at kompensasjonssøknadene fra den enkelte mottaker er dokumentert, og at kompensasjon skjer som forutsatt i forskrift 19. april 1995. Søknader om kompensasjon skal være godkjent av henholdsvis revisjonen i kommunene og fylkeskommunene.

KAP. 1635 OPPGJØR AV SKATTEFORDELINGSTVIST MV.

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
60	Betaling til kommuner med beløp til gode	0	0	25 300
70	Tilbakebetaling av skatt	0	0	98 700
	Sum kap. 1635	0	0	124 000

I St.prp. nr. 69 Om kommuneøkonomien 2000 mv. ble det gitt en omtale av en skattesak for Norsk Hydro ASA og Norsk Hydro Produksjon a.s for inntektsårene 1966-1992. Saken omhandler tvister mellom ca. 50 kommuner, tvister mellom staten og de to selskapene om fordeling av inntektsgrunnlagene for skatt mellom kommuner og sokkel, samt andre likningsmessige forhold i kommuner og på sokkel.

Skattesaker bør i utgangspunktet avregnes på ordinær måte. Denne saken omfatter ca. 600 likningsmessige endringer og går helt tilbake til 1966. Saken er av ekstraordinær karakter, og er så omfattende og kompleks at det foreslås et samlet og forenklet oppgjør overfor selskapene og de berørte kommunene og fylkeskommunene. På den bakgrunn foreslås det å bevilge et samlet beløp til selskapene tilsvarende beregnet netto skatt til gode. Staten dekker dermed kommunenes og fylkeskommunenes ansvar, slik at tilbakebetalingskravene mot aktuelle kommuner og fylkeskommuner frafalles, jf. forslag til romertallsvedtak IX. Videre foreslås det en bevilgning slik at staten utbetaler til de kommuner og fylkeskommuner som har beløp til gode.

I St.prp. nr. 69 Om kommuneøkonomien mv. ble det angitt restansebeløp basert på de opplysningene som da forelå. Det ble tatt forbehold om endringer i tallgrunnlaget. Nye beregninger viser at de to selskapene har et samlet beløp til gode på ca. 98,7 mill. kroner. Enkelte kommuner har beløp til gode, som samlet utgjør ca. 25,2 mill. kroner, jf. tabell 1 nedenfor som viser fordelingen på den enkelte kommune og fylkeskommune.

Tabell 1 Kommuner og fylkeskommuner med skatt til gode

	(1000 kr)
Nore og Uvdal	10
Skien	50
Bamble.....	8 490
Nome	420
Bø	10
Sauherad	20
Tinn	12 940
Hjartdal	20
Vinje	250
Sandnes.....	110
Suldal.....	340
Tysvær.....	1 030
Vindafjord.....	10
Bergen	480
Sveio.....	10
Odda	40
Øygarden	10
Gildeskål.....	350
Beiarn	600
Harstad.....	30
Sum kommuner.....	25 220
Troms.....	20
Sum fylkeskommuner	20
Sum kommuner og fylkeskommuner	25 240

Beløpene er avrundet. Tilgodebeløp under kroner 1 000 utbetales ikke og er holdt utenom. Øvrige beløp er avrundet opp til nærmeste 10 000 kroner

Kommuner og fylkeskommuner med skyldig skatt framgår av tabell 2. I alt utgjør dette om lag 157 mill. kroner.

Tabell 2 Kommuner og fylkeskommuner med skyldig skatt

	(mill. kroner)
Bærum	0,1
Oslo	47,3
Porsgrunn	22,0
Notodden	2,5
Tokke	0,1
Karmøy	11,3
Lindås	2,0
Meløy	41,3
Sum kommuner	126,6
Telemark	3,4
Rogaland	4,6
Hordaland	0,8
Nordland	21,8
Sum fylkeskommuner	30,7
Sum kommuner og fylkeskommuner	157,2

Beløpene er avrundet til nærmeste kr 100 000.

Den foreslåtte bevilgningen til de to Hydroselskapene omfatter skatt til gode der renter ikke er medregnet. Beregning av renter er ikke endelig avklart, og vil komme i tillegg til ovennevnte beløp. Finansdepartementet vil senere komme tilbake til en evt. renteberegning.

KAP. 1637 EU-OPPLYSNING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelsen	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000	2 000	2 000
	Sum kap. 1637	2 000	2 000	2 000

Bevilgningen omfatter tilskudd til Europabevegelsen og Nei til EU, som skal anvendes til informasjonsarbeid om EU.

Bevilgningen foreslås videreført i år 2000 med 2 mill. kroner.

KAP. 1641 GARANTI FOR MILJØLÅNEORDNING I DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

(i 1000 kr)

Post	Betegnelsen	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
50	Avsetning til tapsfond	5 000	0	0
	Sum kap. 1641	5 000	0	0

Det vises til Innst. S. nr 6 (1998-99), jf. St.prp. nr. 1 (1998-99). Bevilgningen er videreført under kap. 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank, post 50 Tapsfond for miljølåneordningen, jf. omtale av kap. 1670.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.*Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag*

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)	16 854 656	18 125 100	14 677 900	-19,0
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	30 457 934	41 509 500	2 757 400	-93,4
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning (jf. kap. 1650, post 89, kap. 5331 og kap. 5606)	83 310	0	0	-
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m.m.	1 423 311	0	0	-
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag	15 471 882	0	0	-
	Sum programkategori 24.10	64 291 093	59 634 600	17 435 300	-70,8

Til renter m.m. på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld er det ført opp 14 678 mill. kroner for år 2000 mot 18 125 mill. kroner i 1999. Til avdrag på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld er det ført opp 2 757 mill. kroner for år 2000 mot 41 510 mill. kroner for 1999.

Finansdepartementets fullmakt til å ta opp innenlandske og utenlandske statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter, for 1999 St.prp. nr. 13 (1998-99), jf. Innst. S. nr. 65 (1998-99).

Tabellen nedenfor viser den innenlandske statsgjelden inklusive fondenes innestående i statskassen pr. 31. desember 1998:

Type lån	Beløp (mill. kroner)
Faste innenlandske lån ¹	132 377,3
Uhevede spareobligasjoner og premieobligasjoner.....	32,3
Statssertifikater	26 500,0
Langsiktige kontolån.....	43 700,0
Kortsiktige kontolån.....	44 585,8
Fondenes innestående i statskassen.....	3 792,6
Grunnkjøpslån.....	234,5
Sum ¹	251 222,5

¹⁾ Netto, dvs. at statens beholdning av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne statsobligasjoner, som var på 1 406,8 mill. kroner ved årsskiftet, er fratrukket.

Tabellen nedenfor viser utenlandsk statsgjeld pr. 31. desember 1998 fordelt på valutaslag og justert for inngåtte valutabyttekontrakter omregnet til norske kroner:

Utenlandsk statsgjeld etter valutaslag	Beløp (mill. kroner ¹⁾)
Svenske kroner	1,4
Amerikanske dollar	156,4
Tyske mark	183,0
Britiske pund	418,3
Japanske yen	1 310,6
Belgiske franc	720,9
ECU	699,6
Franske franc.....	1 340,4
Kanadiske dollar	616,4
Italienske lire.....	1 792,4
Sum	7 239,4

¹⁾ Beregnet etter valutakurser pr. 31.12.1998

KAP. 1650 STATSGJELD, RENTER M.M.

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter ¹⁾	3 341	18 000	16 000
88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> ¹⁾	0	398 700	409 000
89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	16 851 315	17 708 400	14 252 900
	Sum kap. 1650	16 854 656	18 125 100	14 677 900

¹⁾ Regnskapstall for 1998 er også oppført under kap. 1660 post 01 og 88.

Post 01 Driftsutgifter

Under denne posten kommer driftsutgifter knyttet til den innenlandske og den utenlandske statsgjelden. Dette gjelder bl.a. utgifter Norges Bank og Verdipapirsentralen har vedrørende statens lån samt utgifter til eventuell markedsføring av nye statslån. Posten dekker også utgifter i forbindelse med betjeningen av den utenlandske statsgjelden, som portoutgifter, annonseringer, gebyrer mv., samt utgifter til ulike informasjons- og analysesystemer, utarbeidelse av eventuelle låneprospekt mv.

Det er under denne posten satt av midler til betaling til Norges Bank for tjenester banken yter staten ved Finansdepartementet i forbindelse med forvaltning av statens gjeld og likviditet, kontohold og drift av statens kontosystem, herunder konsernkontoordningen.

For år 2000 foreslås det satt av 16 mill. kroner på denne posten.

Post 88 Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Det foreslåtte beløpet på 409 mill. kroner er beregnet å dekke kontraktmessige renter og provisjoner på løpende utenlandsk statsgjeld. Beløpet omfatter også utgifter i forbindelse med låneopptak og forvaltning av utenlandslånene. Utgiftene kan bare beregnes anslagsvis.

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

(i 1000 kr)

Under- Post	Underpostens Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag 2000
89.1	Faste lån.....	11 678 975 ¹⁾	10 041 900	7 913 700 ²⁾
89.3	Kontolån	3 529 139	4 455 300	3 837 300
89.4	Fondenes innestående	50 427	100 000	50 000
89.5	Statskasseveksler og statssertifikater	1 566 283	2 206 800	1 658 300
89.7	Nye faste lån	0 ¹⁾	884 400	781 800
89.9	Grunnkjøpsobligasjoner.....	26 491	20 000	11 800
	Sum post 1650.89	16 851 315	17 708 400	14 252 900

¹⁾ I regnskapet føres faste lån og nye faste lån samlet.

²⁾ Justert for renter på statens beholdning av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne statsobligasjoner.

Anslag for renteutgiftene på den innenlandske statsgjelden er dels basert på lån som allerede er tatt opp og dels på antatt behov for nye låneopptak i 1999 og i år 2000. Omfanget av ny opplåning og sammensetningen av denne, avhenger bl.a. av den løpende pengepolitikken og behovet for å holde et visst minstevolum på statens kontantbeholdning gjennom året. Anslaget for renteutgiftene er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.1 Faste lån

Som faste lån regnes statens innenlandske obligasjonslån. Under denne posten budsjetteres bare lån tatt opp før 1. januar 1999. Ved utvidelser av eksisterende statsobligasjonslån kan det pga. forskjell mellom kupongrenten på det aktuelle lånet og markedsrenten på lånetidspunktet oppstå over-/underkurs. For å gi et riktigere bilde av statens årlige finansieringskostnader, blir en slik over-/underkurs ikke inntekts-/utgiftsført på lånetidspunktet, men avregnet mot en balansekonto i statsregnskapet (gruppe 77) og inntekts-/utgiftsføres på kap. 1650, post 89.1 over lånets gjenværende løpetid. Anslaget for renteutgifter på faste lån i år

2000 framkommer derfor som utgiftene til kupongrenter justert for den delen av over-/underkursen som inntekts-/utgiftsføres i år 2000.

Utgiftene knyttet til rente- og provisjonsutgiftene for faste lån i år 2000, justert for beholdningen av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne statsobligasjoner per utgangen av august 1999, er beregnet til om lag 7 914 mill. kroner. Ytterligere tilbakekjøp og eventuell førtidig innfrielse av statslån i 1999 vil kunne føre til lavere rentebetalinger i år 2000.

Underpost 89.3 Kontolån

Statsinstitusjoner og andre foretak kan plassere sine ledige midler som innskudd (kontolån) i statskassen. For de fleste av disse innskuddene må staten betale renter. Prinsippene for fastsettelse av rentene på kontolånene er omtalt i Revidert nasjonalbudsjett 1993. Den største innskyteren av kontolån pr. i dag er Folketrygdfondet. Folketrygdfondets plasseringer knyttet til statsobligasjonslån blir med hensyn til over-/underkurs behandlet som utvidelser av statsobligasjonslån. Postbanken plasserer utelukkende statlige midler som kontolån. Kontolånplasseringer basert på statlige konti blir ikke forrentet. Det foreslås satt av 3 837 mill. kroner til dekning av renter på kontolån i år 2000.

Underpost 89.4 Fondenes innestående i statskassen

Når det gjelder spesifikasjon av de enkelte fond som har midler plassert i statskassen, vises det til oversikten over offentlige fond i vedlegg til St.meld. nr. 3 Statsregnskapet. Pr. 31. desember 1998 utgjorde fondenes innestående i statskassen 3 793 mill. kroner. For år 2000 regnes det med et beløp på 50 mill. kroner til renter av fondenes innestående i statskassen.

Underpost 89.5 Statskasseveksler og statssertifikater

Statssertifikater er omsettelige verdipapirer med inntil ett års løpetid. Pr. 31. desember 1998 utgjorde statens sertifikatgjeld 26 500 mill. kroner regnet til pari kurs. Rentesatsen på statssertifikatene fastsettes ved hver utleggelse. Siden juli 1993 har den effektive renten som hovedregel blitt fastsatt ved auksjon. Statens renteutgifter til statssertifikater og statskasseveksler anslås til 1 658 mill. kroner i år 2000.

Underpost 89.7 Nye, faste lån

Underposten omfatter renteutgifter på innenlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminer tatt opp etter 1. januar 1999. Det er beregningsmessig lagt til grunn at faste lån tatt opp i år 2000 ikke gir renteutgifter i år 2000 fordi renten normalt betales årlig etter-skuddsvis. Over-/underkurs ved de enkelte lån er budsjettert som omtalt under post 89.1. Anslaget på renteutgifter for nye, faste lån på 782 mill. kroner er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.9 Grunnkjøpsobligasjoner

Ordningen med oppgjør i form av grunnkjøpsobligasjoner, dvs. oppgjør for offentlig erverv av grunn mv., er avvirket, jf. Stortingets vedtak av forslaget til skattereform (Ot.prp. nr. 35 (1990-91)). Det blir bare utstedt grunnkjøpsobligasjoner for oppgjør som er avtalt før 31. desember 1991. For år 2000 foreslås ført opp 12 mill. kroner til renter på grunnkjøpsobligasjoner.

KAP. 1651 STATSGJELD, AVDRAG OG INNLØSNING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Vedtatt	Forslag år 2000
		1998	budsjett 1999	
90	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	30 457 934	41 488 200	2 697 000
91	Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, <i>overslagsbevilgning</i> ¹⁾	0	80 000	55 900
92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> ¹⁾	0	-58 700	4 500
Sum kap. 1651		30 457 934	41 509 500	2 757 400

¹⁾ Regnskapstall for 1998 er også oppført under kap. 1652 post 90 og kap. 1661 post 92.

Avdragene er knyttet til faste innenlandske lån, dvs. statsobligasjoner og langsiktige kontolån, og til statens grunnkjøpsobligasjoner og utenlandske lån. Tilbakekjøp og førtidig innfrielse av lån regnes som avdrag. Anslått behov for bevilgning for år 2000, justert for tilbakekjøp av obligasjoner per utgangen av august 1999, er på om lag 2 757 mill. kroner. Eventuelle framtidige tilbakekjøp og førtidige innfrielse er ikke anslått da det på forhånd er vanskelig å vite omfanget og da det anses som uhensiktsmessig i forhold til statens forretningsmessige handlefrihet i markedet å spesifisere eventuelle planer om tilbakekjøp.

Post 90 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Under denne posten føres opp avdrag på faste innenlandske statslån, jf. oppstillingen under kap. 1650, post 89.1 samt avdrag på langsiktige kontolån. I år 2000 anslås avdragene, justert for tilbakekjøpte statsobligasjoner, til 2 697 mill. kroner. Eventuelle oppkjøp og førtidige innfrielse av faste lån og langsiktige kontolån vil bli ført under denne posten.

Post 91 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, overslagsbevilgning

Per 31. desember 1998 var det utestående grunnkjøpsobligasjoner for vel 234 mill. kroner. Det foreslås ført opp 56 mill. kroner til avdrag og innløsning av grunnkjøpsobligasjoner for år 2000. Eventuelle førtidige innløsninger av grunnkjøpsobligasjoner vil bli ført under denne posten.

Post 92 Avdrag på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Den utenlandske statsgjelden pr. 31. desember 1998, bokført etter valutakurser pr. 31. desember 1998, var på om lag 7 239 mill. kroner med hensyn tatt til gjennomførte valutabyttekontrakter (swaps). For oversikt over de enkelte utestående lån pr. 31.12.98, vises det til St.meld. nr. 3 (1998-99).

Under denne posten er det for år 2000 ført opp om lag 4,5 mill. kroner. Beløpet utgjør avdrag i ett lån samt oppgjør av valutabytteavtaler. Eventuelle tilbakekjøp og nedskrivning av utenlandske lån vil bli regnet som avdrag og vil bli ført under denne posten.

KAP. 1652 STATENS GRUNNKJØPSOBLIGASJONER, AVDRAG OG INNLØSNING

(jf. kap. 1650, post 89, kap. 5331 og kap. 5606)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
90	Avdrag og innløsning, <i>overslagsbevilgning</i>	83 310	0	0
	Sum kap. 1652	83 310	0	0

Det vises til behandlingen av Innst.S. nr. 295 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98). Bevilgningen under denne kapitelposten er overført til kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning, post 91 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, *overslagsbevilgning*.

KAP. 1660 UTENLANDSK STATSGJELD, RENTER M.M.

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
01	Driftsutgifter	1 717	0	0
88	Renter, provisjon m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	1 421 594	0	0
	Sum kap. 1660	1 423 311	0	0

Det vises til behandlingen av Innst.S. nr. 295 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98). Bevilgningene under dette kapitlet er overført til kap. 1650 Statsgjeld, renter og provisjon m.m. Post 01 Driftsutgifter er overført til post 01 Driftsutgifter, og post 88 Renter, provisjon

m.m., overslagsbevilgning er overført til post 88 Renter på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning.

KAP. 1661 UTENLANDSK STATSGJELD, AVDRAG

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Vedtatt	Forslag
		1998	budsjett 1999	år 2000
92	Avdrag, <i>overslagsbevilgning</i>	15 471 882	0	0
	Sum kap. 1661	15 471 882	0	0

Det vises til behandlingen av Innst.S. nr. 295 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98). Bevilgningen under denne kapitelposten er overført til kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning, post 92 Avdrag på utenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*.

Programkategori 24.20 Statlige fordringer, renter og avdrag mv.

		(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000	Pst. endr. 1999/2000
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	0	32 000	32 000	0,0
	Sum programkategori 24.20	0	32 000	32 000	0,0

KAP. 1670 AVSETNINGER TIL DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
50	Tapsfond for miljølåneordningen	0	5 000	5 000
51	Tapsfond for prosjektlåneordningen	0	2 000	2 000
90	Innbetalt grunnkapital	0	25 000	25 000
	Sum kap. 1670	0	32 000	32 000

Post 50 Tapsfond for miljølåneordningen

Ved behandlingen av salderingsproposisjonen for 1997 fikk Finansdepartementet fullmakt til å gi garanti for miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbanken (NIB) innenfor en total ramme på 19,5 mill. euro¹. Det ble samtidig opprettet et risikoavsetningsfond til dekning av Norges andel av eventuelle tap. Ettersom det ikke innkreves garantiprovisjon eller gebyrer fra NIB, må avsetningen til fondet bevilges over statsbudsjettet. Det er lagt opp til å avsette 5 mill. kroner årlig over tre år til dette formål. Den første bevilgningen fant sted på statsbudsjettet for 1998, jf. kap. 1641.

Post 51 Tapsfond for prosjektinvesteringsslån

I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) samtykket Stortinget i forslaget om forhøyelse av utlånsrammen for prosjektinvesteringsslån (PIL) under Den nordiske investeringsbanken fra 2 000 mill. euro til 3 300 mill. euro. Taket for medlemslandenes samlede garantiansvar på 1 800 mill. euro blir derimot holdt uendret. Fordi massen av lån som potensielt kan gi tap øker, må det foretas økte avsetninger til tapsfondet PIL. I 1995 ble det avsatt 10 mill. kroner til dekning av Norges andel av potensielle tap. I forbindelse med forhøyelsen av rammen for prosjektinvesteringsslån er det lagt opp til en ytterligere avsetning på 6 mill. kroner fordelt over tre år til dette formålet, med første bevilgning på 2 mill. kroner i 1999.

Post 90 Innbetalt grunnkapital

Ved behandlingen av St. prp. nr. 1 (1998-99) samtykket Stortinget i forhøyelsen av NIBs grunnkapital fra 2 809 mill. euro til 4 000 mill. euro. En andel av forhøyelsen av grunnkapitalen innbetales av medlemslandene. Norge skal etter vedtaket innbetale et beløp på til sammen 8 943 846 euro fordelt over tre år. I samsvar med dette foreslås en bevilgning på 2 981 282 euro i år 2000. Dette svarer til om lag 25 mill. kroner, basert på valutakurser medio september 1999. Innbetalt kapital er en fordring som skal aktiveres som formuesøkning i statens kapitalregnskap. Det vises for øvrig til omtale av garantier i proposisjonens innledning.

¹ Den norske stats fordringer og garantier overfor NIB er renominert fra ECU til euro i forholdet én til én fra 1. januar 1999.

*Inntekter***KAP. 5331 STATENS GRUNNKJØPSLÅN**

(jf. kap. 1650 post 89, kap. 1651 post 91 og kap. 5606)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Vedtatt	Forslag
		1998	budsjett 1999	år 2000
90	Avdrag fra Norges Kommunalbank	5 294	0	0
	Sum kap. 5331	5 294	0	0

Post 90 ble f.o.m. 1999 overført til kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer til ny post 99 Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån.

KAP. 5341 AVDRAG PÅ UTESTÅENDE FORDRINGER

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Vedtatt	Forslag
		1998	budsjett 1999	år 2000
91	Alminnelige fordringer	26 458	30 389	30 223
95	Avdrag på lån til Jugoslavia	0	1 100	0
97	Avdrag på lån til Oslo Lufthavn AS	0	2 301 120	225 000
98	Avdrag på ordinært lån til Posten Norge BA	2 164 000	0	0
99	Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	0	2 000	1 400
	Sum kap. 5341	2 190 458	2 334 609	256 623

Post 91 Alminnelige fordringer

Budsjettforslaget omfatter avdrag på lån til bl.a. næringsvirksomhet på om lag 30 mill. kroner.

Post 95 Avdrag på lån fra Jugoslavia

Det ble i 1983 gitt lån til Jugoslavia på 40 mill. norske kroner, jf. Innst. S. nr. 262 (1982-83), og St.prp. nr. 92 (1982-83). Lånet var et avdragslån med endelig forfall i august 1999. Det ble betalt avdrag til og med terminen 1. februar 1991 og renter til og med terminen som forfalt 1. februar 1992.

Lånet til Jugoslavia er fordelt på de enkelte republikkene med 36,52 pst. på Serbia, 28,49 pst. på Kroatia, 16,39 pst. på Slovenia, 13,20 pst. på Bosnia-Hercegovina og 5,40 pst. på Makedonia. Det er inngått avtale om en betalingsplan med Kroatia og Slovenia, men foreløpig ikke med de øvrige republikkene. Pr. august 1999 er det bare Kroatia som har betalt sin gjeld. Det er utsikter til at Slovenia og Bosnia-Hercegovina i 1999 vil gjøre opp sitt mellomværende med den norske stat.

Det er ikke budsjettetert med renter og avdrag for år 2000.

Post 97 Avdrag på lån til Oslo Lufthavn AS

Utbyggingen av den nye hovedflyplassen på Gardermoen er finansiert ved statlige lån og tilførsel av egenkapital/ansvarlig lånekapital fra Luftfartsverket. For det statlige lånet er en i ferd med å inngå en låneavtale med Oslo Lufthavn AS. I budsjettforslaget for år 2000 er det ført opp 225 mill. kr. som avdrag på statens lån til Oslo Lufthavn AS.

Post 98 Avdrag på ordinært lån til Posten Norge BA

Det ordinære lånet til Posten Norge BA ble innfridd i sin helhet i 1998.

Post 99 Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån

Pr. 31. desember 1998 utgjorde Kommunalbankens grunnkjøpslån fra staten 3,4 mill. kroner. De avdragsbeløp på grunnkjøpslån som Kommunalbanken mottar fra kommunene, innbetales til staten til avdrag på lånene som banken har fått i tilknytning til grunnkjøpslån. Kommunene kan også betale ekstraordinære avdrag som skal videreføres til staten. Det er

derfor knyttet stor usikkerhet til avdragsanslaget. I budsjettet for år 2000 foreslås det ført opp 1,4 mill. kroner som avdrag fra Kommunalbanken på grunnkjøpslån.

Det vises til kap. 5605, Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer post 85 Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån vedrørende renteinntektene av statens grunnkjøpslån til Kommunalbanken.

KAP. 5350 TILBAKEFØRING AV MIDLER FRA STATENS BANKSIKRINGSFOND

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
50	Overføringer	382 000	3 120 000	3 200 000
	Sum kap. 5350	382 000	3 120 000	3 200 000

Statens Banksikringsfond ble opprettet for å styrke soliditetsvernet for banknæringen, jf. nærmere omtale i Ot.prp. nr. 20 (1990-91) og Innst.O. nr. 31 (1990-91). Banksikringsfondet eier om lag 16 pst. av aksjene i Den norske Bank (DnB), mens Statens Bankinvesteringsfond eier om lag 36 pst. av aksjene i DnB og 34 pst. av aksjene i Kreditkassen. Statens Bankinvesteringsfond er tillagt forvaltningsoppgaver knyttet til Banksikringsfondets eierdelene i norske banker. Ved behandlingen av statsbudsjettet 1998 vedtok Stortinget regjeringens forslag om at den statlige eierandelen i de to bankene skulle reduseres ned mot 1/3, jf. Budsjett-innst. S. nr. 6 (1997-98) og St.prp. nr.1 Tillegg nr. 3 (1997-98) om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet medregnet folketrygden, punkt 3.4.14. Finansdepartementet ba i brev datert 23. januar 1998 om at Statens Bankinvesteringsfond skulle legge opp til salg i 1998, med mindre markedsforholdene skulle tilsi senere salg.

Et nedslag i DnB som var planlagt i 1998 ble utsatt pga. skiftet av konsernsjef og senere de svake markedsforholdene utover høsten. Som følge av dette ble det budsjetteknisk lagt til grunn at salget skulle foretas i 1999. Pga. fusjonsforslaget mellom DnB og Postbanken som ble fremmet i 1999 er det forutsatt at nedslag av DnB-aksjer i Statens Banksikringsfond skjer i år 2000, med mindre markedsforholdene skulle tilsi senere salg. Beregningsteknisk er kursen på DnB-aksjer fra 7. september 1999 benyttet.

KAP. 5351 OVERFØRING FRA NORGES BANK

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
70	Overføring	3 810 984	3 400 644	10 685 130
	Sum kap. 5351	3 810 984	3 400 644	10 685 130

Ifølge retningslinjer for Norges Banks årsoppgjørdisposisjoner skal eventuelt overskudd etter avsetninger til kursreguleringsfond mv. avsettes til et overføringsfond. Ved hvert årsoppgjør foretas det en overføring fra overføringsfondet til statskassen som tilsvarende gjennomsnittet av bruttoavsetningene til fondet i tre foregående år. I 1996 ble det ikke avsatt midler til overføringsfondet, i 1997 ble det avsatt 5 483,5 mill. kroner og i 1998 ble det avsatt 26 571,9 mill. kroner til fondet. På denne bakgrunn vil det for år 2000 bli overført 10 685,13 mill. kroner fra Norges Bank til statskassen.

KAP. 5352 TILBAKEFØRING AV MIDLER FRA STATENS BANKINVESTERINGSFOND

(i 1000 kr)

Post	Betegnelsen	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
90	Salg av aksjer	0	0	2 754 000
	Sum kap. 5352	0	0	2 754 000

Bankinvesteringsfondet solgte i mars 1999 90 mill. aksjer i Kreditkassen til kr 30,60 pr. aksje for til sammen 2 754 mill. kroner. Netto salgsgevinst etter fradrag av bokført verdi og påløpte kostnader i forbindelse med salget forventes å utgjøre 2 093 mill. kroner. Utbytte i DnB og Kreditkassen for regnskapsåret 1998 utgjør til sammen 597 mill. kroner. Tilbakeføringen fra Bankinvesteringsfondet for år 2000 utgjør i hovedsak inntekt (regnskapsmessig gevinst) ved salg av aksjer i Kreditkassen og utbytte i DnB og Kreditkassen for regnskapsåret 1998.

KAP. 5360 DET NORSKE PENGELOTTERI

(i 1000 kr)

Post	Betegnelsen	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
70	Spilleoverskudd	210 519	0	0
	Sum kap. 5360	210 519	0	0

Det vises til St.prp. nr. 1 (1998-99). Bevilgningen under dette kapitlet er overført til kap. 3305 Inntekter fra Norsk Tipping.

KAP. 5605 RENTER AV STATSKASSENS KONTANTBEHOLDNING OG ANDRE FORDRINGER

(i 1000 kr)

Post	Betegnelsen	Regnskap 1998	Vedtatt budsjett 1999	Forslag år 2000
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	5 216	3 000	3 000
82	Av innenlandske verdipapirer	391	100	100
83	Av alminnelige fordringer	157 142	97 000	80 000
84	Av driftskreditt til statsbedrifter	15	0	0
85	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøp-slån	0	400	200
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	3 225 095	5 547 000	2 314 000
87	Renter av fond for støtte ved skipskontrakter og fiskebåtkontrakter	94 706	99 000	0
	Sum kap. 5605	3 482 565	5 746 500	2 397 300

Post 81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta

Posten omfatter statens bankinnskudd til bruk på utestasjonene. Det foreslås ført opp 3 mill. kroner på post 81 for år 2000.

Post 82 Av innenlandske verdipapirer

Statens innenlandske verdipapirer omfatter bl.a. verdipapirer i offentlige fond forvaltet av Norges Bank. På bakgrunn av anslått beholdning gjennom året foreslås det ført opp 0,1 mill. kroner under post 82 for år 2000.

Post 83 Av alminnelige fordringer

Posten omfatter renteinntekter av statens regnskapsføreres innskudd i Norges Bank og andre steder, utlån som forvaltes av Finansdepartementet og andre departementer og renteinntekter av likviditetslån til industrien, som forvaltes av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond.

Statens regnskapsførere skal etter planen bli med i statens konsernkontoordning. Etter hvert som regnskapsførerne blir med i ordningen, vil renteinntektene under post 83 falle bort. I konsernkontoordningen vil regnskapsførernes midler stå på konto i Norges Bank, og renteinntektene vil posteres under kap. 5605 post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank. Reduserte renteinntekter til statskassen under kap. 5605 post 83 vil derfor reflekteres i økte renteinntekter under kap. 5605 post 86.

Praktiske forhold, som endringer i tekniske løsninger, gjør at enkelte av regnskapsførerne har behov for noe tid før de er i stand til å delta i konsernkontoordningen. Det foreslås ført opp 80 mill. kroner under post 83 for år 2000.

Post 84 Av driftskreditt til statsbedrifter

På post 84 inntektsføres renter av driftskreditter gitt av statskassen til statsbedrifter. I statsregnskapet for 1998 er denne posten oppført med 15 000 kroner. En antar at det ikke vil bli gitt driftskreditter til statsbedrifter i 2000.

Post 85 Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån

Det vises til omtale av statens grunnkjøpsobligasjoner under kap. 1651, post 91 og avdrag fra Kommunalbanken på grunnkjøpslån under kap. 5341, post 99.

Kommunalbankens utestående i grunnkjøpslån er betydelig redusert de senere årene og utgjorde pr. 31. desember 1998 i overkant av 3 mill. kroner. Renteinntektene fra disse lånene foreslås ført opp med 0,2 mill. kroner for år 2000.

Post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank

Ved utgangen av 1998 var statskassens kontantbeholdning i Norges Bank på nær 50 mrd. kroner, mot vel 81 mrd. kroner ved utgangen av 1997. Den årlige nettoavsetningen i Statens petroleumsfond blir overført fra statens kontantbeholdning én gang pr. kvartal. Statens kontantbeholdning må for øvrig sees i sammenheng med likviditetsstyringen i pengepolitikken og statens låneopptak. Statens finansieringsbehov dekkes dels ved trekk på statens kontantbeholdning og dels ved låneopptak, avhengig av bl.a. likviditetssituasjonen i pengemarkedet.

I forbindelse med samordning av forvaltningen av statens utenlandsgjeld og deler av Norges Banks valutareserver er det opprettet en særskilt valutainnskuddskonto under statens konsernkonto i Norges Bank. Denne blir gitt en avkastning som står i forhold til avkastningen på Norges Banks valutaplasseringer. Det vises for øvrig til omtale i Nasjonalbudsjettet 1995. Kroneinnskuddene i Norges Bank forrentes for tiden med en rentesats på 3,75 pst. p.a. De samlede renteinntektene på statens kontantbeholdning i Norges Bank anslås til 2 314 mill. kroner for år 2000.

Post 87 Renter av fond for støtte ved skipskontrakter og fiskebåtkontrakter

Ubenyttede midler under kap. 966 Støtte til skipsbygging, post 50 Overføring til fond for støtte ved skipskontrakter, er fram til nå blitt overført til konti i Norges Bank i slutten av hvert budsjettår. Disse konti er blitt forrentet etter samme rentesats som statskassens kroneinnskudd på foliokonto i Norges Bank. Fondene er fra 1. oktober 1999 med i statens konsernkontoordning. Dette medfører at renteinntektene under post 87 faller bort og at statens renteinntekter fra fondsmidlene i stedet blir postert under kap. 5605 post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank. På denne bakgrunn foreslås det ingen bevilgning under denne posten for år 2000.

KAP. 5606 RENTER FRA NORGES KOMMUNALBANK AV GRUNNKJØPSLÅN
(jf. kap. 1650 post 89, kap. 1651 post 91 og kap. 5331)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
80	Renter	719	0	0
	Sum kap. 5606	719	0	0

Posten under kapitlet ble fom. 1999 overført til kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer til ny post 85 Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån. Det vises til omtale av posten under kapittel 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer.

KAP. 5691 AVKASTNING PÅ BEVILGET KAPITAL I STATENS BANKINVESTERINGSFOND

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
80	Avkastning på bevilget kapital	855 247	754 000	695 000
	Sum kap. 5691	855 247	754 000	695 000

Statens Bankinvesteringsfond ble opprettet for å delta ved nytteginger av ansvarlig kapital i norske forretnings- og sparebanker i en situasjon med liten tilgang på kapital, jf. Ot.prp. nr. 8 (1991-92) Om lov om Statens Bankinvesteringsfond. Bankinvesteringsfondet er også tillagt forvaltningsoppgaver knyttet til Statens Banksikringsfonds eiendeler i norske banker. Statens Bankinvesteringsfond eier om lag 36 pst. av aksjene i Den norske Bank og 34 pst. av aksjene i Kreditkassen. Ved behandlingen av statsbudsjettet 1998 vedtok Stortinget regjeringens forslag om at den statlige eierandelen i de to bankene skulle reduseres ned mot 1/3, jf. Budsjett-innst. S. nr. 6 (1997-98) og punkt 3.4.14 i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (1997-98) Om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet medregnet folketrygden.

KAP. 5692 UTBYTTE AV STATENS KAPITAL I DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1998	Vedtatt	
			budsjett 1999	Forslag år 2000
80	Utbytte	53 490	52 000	52 000
	Sum kap. 5692	53 490	52 000	52 000

Post 80 Utbytte

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til medlemslandenes innskutte kapital. Utbyttets størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Det legges budsjetteknisk til grunn et utbytte til den norske stat på ca. 6 mill. euro for regnskapsåret 1999 som for 1998.

Finans- og tolldepartementet

t i l r å r :

1. I proposisjonen om statsbudsjettet for år 2000 føres de summene opp som er nevnt i et
framlagt forslag:
 - a) Sum utgifter under kap. 1, 20-51, 1600-1670.....kr 24 116 953 000
 - b) Sum inntekter under kap. 3041, 4602-4620, 5341,
5350-5352, 5605, 5691, 5692kr 20 381 688 000
2. Stortinget blir innbudt til å gjøre vedtak som nevnt under I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII og
IX i forslaget.

FORSLAG

til vedtak om bevilgning for budsjetterminen år 2000,

kapitlene 1, 20-51, 1600-1670, 3041, 4602-4620, 5341, 5350-5352, 5605, 5691, 5692

I

Utgifter

Kap.	Post	Kr	Kr	Kr
Det kongelige hus				
0001	Det kongelige hus			
	01 Apanasjer	26 500 000	26 500 000	26 500 000
Regjering				
0020	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)			
	01 Driftsutgifter	43 700 000		
	21 Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>	1 100 000	44 800 000	
0021	Statsrådet (jf. kap. 3021)			
	01 Driftsutgifter	71 200 000	71 200 000	116 000 000
Stortinget og underliggende institusjoner				
0041	Stortinget (jf. kap. 3041)			
	01 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	436 060 000		
	32 Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	10 500 000		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	41 532 000		
	70 Tilskudd til partigruppene	22 850 000	510 942 000	
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd			
	01 Driftsutgifter	3 040 000	3 040 000	
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)			
	01 Driftsutgifter	22 971 000	22 971 000	
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste			
	01 Driftsutgifter	2 400 000	2 400 000	
0051	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)			
	01 Driftsutgifter	241 700 000	241 700 000	781 053 000

Kap.	Post	Kr	Kr	Kr
Finansadministrasjon				
1600	Finans- og tolldepartementet (jf. kap. 4600)			
	01 Driftsutgifter	180 300 000		
	21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	16 600 000	196 900 000	
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602)			
	01 Driftsutgifter	94 600 000		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	700 000	95 300 000	292 200 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon				
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)			
	01 Driftsutgifter	759 000 000		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	4 000 000		
	22 Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	45 300 000		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 700 000	823 000 000	
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf. kap. 4618)			
	01 Driftsutgifter	2 617 100 000		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	57 000 000		
	22 Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	216 700 000		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	169 200 000	3 060 000 000	3 883 000 000
Offisiell statistikk				
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)			
	01 Driftsutgifter	306 400 000		
	21 Spesielle driftsutgifter	80 000 000		
	22 Folke- og bolig telling i år 2000, <i>kan overføres</i>	53 000 000		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 500 000	446 900 000	446 900 000

Kap.	Post	Kr	Kr	Kr
Andre formål				
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner			
60	Tilskudd	978 000 000	978 000 000	
1635	Oppgjør av skattefordelingstvist mv.			
60	Betaling til kommuner med beløp til gode	25 300 000		
70	Tilbakebetaling av skatt	98 700 000	124 000 000	
1637	EU-opplysning			
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000 000	2 000 000	1 104 000 000
Statsgjeld, renter og avdrag				
1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)			
01	Driftsutgifter	16 000 000		
88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	409 000 000		
89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	14 252 900 000	14 677 900 000	
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning			
90	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	2 697 000 000		
91	Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, <i>overslagsbevilgning</i>	55 900 000		
92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	4 500 000	2 757 400 000	17 435 300 000
Statlige fordringer, renter og avdrag mv.				
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank			
50	Tapsfond for miljølåneordningen	5 000 000		
51	Tapsfond for prosjektlåneordningen	2 000 000		
90	Innbetalt grunnkapital	25 000 000	32 000 000	32 000 000
Sum utgifter under Finans- og tolldepartementet			24 116 953 000	

Inntekter

Kap.	Post	Kr	Kr	Kr
Stortinget og underliggende institusjoner				
3041	Stortinget (jf. kap. 41)			
	01 Salgsinntekter	60 000		
	03 Leieinntekter	1 475 000		
	40 Salg av leiligheter	6 500 000	8 035 000	8 035 000
Finansadministrasjon				
4602	Kredittilsynet (jf. kap. 1602)			
	01 Bidrag fra tilsynsenhetene	94 700 000		
	02 Andre inntekter	600 000	95 300 000	95 300 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon				
4610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)			
	01 Gebyr for overtid	11 600 000		
	02 Andre inntekter	1 600 000		
	03 Pante- og tinglysningsgebyrer	1 000 000		
	11 Gebyr på kredittdeklarasjoner	83 700 000		
	12 Ekspedisjonsgebyr	3 800 000		
	13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy	300 000	102 000 000	
4618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf. kap. 1618)			
	01 Pante- og tinglysningsgebyrer (Namsmannen)	23 500 000		
	03 Lignings-ABC	400 000		
	04 Spesialoppdrag	1 000 000		
	05 Utpantingsgebyrer (Skattefogdene)	8 100 000		
	06 Økonomitjenester	13 700 000	46 700 000	148 700 000
Offentlig statistikk				
4620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)			
	01 Salgsinntekter	6 600 000		
	02 Spesialoppdrag	80 000 000		
	04 Tvangsmulkt	3 000 000	89 600 000	89 600 000

Kap.	Post	Kr	Kr	Kr
	Statlige fordringer, renter og avdrag mv.			
5341	Avdrag på utestående fordringer			
91	Alminnelige fordringer	30 223 000		
97	Avdrag på lån til Oslo Lufthavn AS	225 000 000		
99	Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	1 400 000	256 623 000	
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond			
50	Overføringer	3 200 000 000	3 200 000 000	
5351	Overføring fra Norges Bank			
70	Overføring	10 685 130 000	10 685 130 000	
5352	Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond			
90	Salg av aksjer	2 754 000 000	2 754 000 000	
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer			
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	3 000 000		
82	Av innenlandske verdipapirer	100 000		
83	Av alminnelige fordringer	80 000 000		
85	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	200 000		
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	2 314 000 000	2 397 300 000	
5691	Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond			
80	Avkastning på bevilget kapital	695 000 000	695 000 000	
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank			
80	Utbytte	52 000 000	52 000 000	20 040 053 000
	Sum inntekter under Finans- og tolldepartementet		20 381 688 000	

II

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at :

1. Finansdepartementet kan i år 2000 gi garanti for lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
2. Finansdepartementet kan i år 2000 gi garantier for miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar av 19 500 000 euro.
3. Finansdepartementet kan i år 2000 stille garantier for grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
4. Finansdepartementet i år 2000 kan gi garanti for driftskreditt i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 50 mill. kroner.
5. Finansdepartementet gis i år 2000 fullmakt til å gi statsgaranti for Norges Banks garanti overfor Den internasjonale oppgjørsbanken for lån til Brasil innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke overstiger 52 mill. amerikanske dollar.

III

Betinget tilsagn

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for år 2000 kan gi nye tilsagn for inntil 7 mill. kroner under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger kr 19 243 000. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under henholdsvis kap. 1610, post 21 og kap. 1618, post 21.

IV

Fullmakt til å forskuttere innbetalinger til EU-kommisjonen

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet kan forskuttere innbetalinger til EU-kommisjonen knyttet til Norges deltagelse i henhold til EØS-avtalens del VI, Samarbeid utenfor de fire friheter, mot senere belastning av de berørte departementers budsjetter.

V

Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i år 2000 kan iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Fullmakten omfatter ikke opprettelse av stillinger. Utgiftene belastes kap. 21 Statsrådet, om nødvendig som overskridelse.

VI

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposterings i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i år 2000 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposterings i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i det sentrale statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

VII

Merinntekts-/merutgiftsfullmakt

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i år 2000 gis fullmakt til å overskride vedtatt bevilgning under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Spesialoppdrag.

VIII

Folketrygdfondet

Stortinget samtykker i at Folketrygdfondets regelverk § 6 endres til følgende:

«Styret skal sørge for at det ved utgangen av hvert kalenderår blir utarbeidet årsberetning og for at det blir satt opp regnskap og balanse i samsvar med grunnsetningene om ordentlig regnskapsføring og med forsiktig og god forretningsskikk. Årsregnskapet skal være ferdig revidert og underskrevet senest 15. mars.»

IX

Oppgjør av skattefordelingstvist mv.

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet frafaller tilbakebetalingskravene, som følger av utbetaling på vegne av kommuner og fylkeskommuner til Norsk Hydro ASA og Norsk Hydro Produksjon a.s, jf. omtale av kap. 1635 Oppgjør av skattefordelingstvist mv.